

ემზარ ხვიჩია

ინფორმაციული ცივილიზაცია გლობალიზებულ სამყაროში და
საქართველო

წარდგენილია დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად

თბილისი, 0175, საქართველო

22. 06. 2012

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი

საზოგადოებრივ მეცნიერებათა დეპარტამენტი

პოლიტიკის მიმართულება

ჩვენ, ქვემოთ ხელისმომწერნი ვადასტურებთ, რომ გავეცანით ემზარ ხვიჩიას მიერ შესრულებულ სადისერტაციო ნაშრომს დასახელებით: **“ინფორმაციული ცივილიზაცია გლობალიზებულ სამყაროში და საქართველო”** და ვაძლევეთ რეკომენდაციას საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის სადის-რ-ტაციო საბჭოში მის განხილვას დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად, 22. 06. 2012.

ხელმძღვანელი: **ჰენრი კუპრაშვილი**

პოლიტიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

რეცენზენტები: **რამაზ საყვარელიძე**

ფსიქოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი;

კახა ქეცბაია

ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

თარიღი: 22. 06. 2012 წელი

ავტორი: ე. ხვიჩია

ნაშრომის დასახელება:

ინფორმაციული ცივილიზაცია გლობალიზებულ სამყაროში და საქართველო

ფაკულტეტი: ბიზნეს-ინჟინერინგი

სამიგებელი აკადემიური ხარისხი: საზოგადოებრივ მეცნიერებათა დოქტორი

სხდომის ჩატარება: 22 ივნისი 2012 წელი

ინდივიდუალური პიროვნების ან ინსტიტუტის მიერ ზემოაღნიშნული დასახელების ნაშრომის გაცნობის მიზნით მოთხოვნის შემთხვევაში, მისი არაკომერციული მიზნით კოპირებისა და გავრცელების უფლება მინიჭებული აქვს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტს

ავტორი ინარჩუნებს დანარჩენ საგამომცემლო უფლებებს და ნაშრომის მთლიანი და/ან მისი ცალკეული კომპონენტების გადაბეჭდვა ან სხვა მეთოდით რეპროდუქცია დაუშვებელია ავტორის წერილობითი ნებართვის გარეშე. ავტორი ირწმუნება, რომ ნაშრომში გამოქვეყნებული სავტორო უფლებით დაცულ მასალებზე მიღებულია შესაბამისი ნებართვა (გარდა იმ მცირე ზომის ციტირებისა, როგორც ეს მიღებულია სამეცნიერო ნაშრომის შესრულებისას) და ყველა მათგანზე იღებს პასუხისმგებლობას.

რეზიუმე

ნაშრომის რადიკალური სიახლე კვლევის მეთოდის – “ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის” და “ციკლური ლოგიკის” ორიგინალურობითაა განპირობებული; ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია ავითარებს დიმიტრი უზნაძის განწყობის თეორიას, “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის” აღმოჩენის საფუძველზე. აქ წარმოდგენილ მიდგომას სხვა თეორიული წყარო არ გააჩნია. მისი ერთ-ერთი მთავარი ასპექტი პიროვნების, ერის და ცივილიზაციის კატეგორიების დაზუსტებული მეცნიერული დეფინიციების ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს.

კატეგორია – პიროვნება, ფიქიკურ სტიქიათა თეორიის მიხედვით, აღნიშნავს ცოცხალ ბუნებაში ადამიანის გამომრჩეველ მახასიათებელს, რომელიც ფსიქიკურ ფაქტორად იდენტიფიცირდება; “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებად მომენტს” ოთხი განსხვავებული მნიშვნელობის მიღება შეუძლია, რაც ოთხი “ფსიქიკური სტიქიის” – ოთხი დომინანტური ფსიქიკური კომპლექსის: “ფორმის მანიის”, “ძღვეის მანიის”, “ცხრომის მანიის” და “მართვის მანიის”, არსებობაში გამოიხატება; ადამიანის გარდა, ნებისმიერი ცოცხალი ინდივიდის სახით წარმოდგენილ სუბიექტის განწყობის შინაარსში ფსიქიკური სტიქიები ციკლური რიგის მიხედვით უწყვეტად ენაცვლებიან ერთიმეორეს, – განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მის ერთ-ერთ შესაძლო მნიშვნელობაზე დაფიქსირება, რასაც “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარების მოხსნას” ვუწოდებთ, მხოლოდ ადამიანის შემთხვევაშია განხორციელებული; ინდივიდის ამგვარი გარდაქმნისადმი დაქვემდებარების აუცილებელი პირობაა რეფლექსიის განსაკუთრებული მოდუსი – “თვითრეფლექსია” (თვითიდენტიფიკაციის პრიმატულ ფაქტორად წარმოდგენილი რეფლექსია), რაც მაღალგანვითარებულ ცენტრალურ ნერვულ სისტემას მოითხოვს. ეს აუცილებელი ბიოლოგიური წინაპირობა ბიოლოგიური ევოლუციის, “ბიოფილოგენეზის” პროდუქტია, ხოლო განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარების მოხსნის გამომხატველი გარდაქმნა რევოლუციურ ნახტომს წარმოადგენს; ამ რევოლუციური ნახტომის შედეგად ინდივიდებს შორის ბიოსფეროში შეუძლებელი მოდუსის და, ამდენად, სინამდვილის ახალი ასპექტის წარმოდგენი თვისებრივი სხვაობები განიცდიან აქტუალიზაციას. სინამდვილის სწორედ ამ ასპექტს ვუწოდებთ ნოოსფეროს. პიროვნება არის “ნოოსფეროს ინდივიდი” ანუ “ნოოიდი”.

პიროვნება (პიროვნების კატეგორიის რეალიზაციები) ფენომენურ თვითზრდას, ევოლუციური დაგროვების (კულტურულ-ტექნოლოგიური ზრდის) ეტაპებით გაშუალებულ რევოლუციური ნახტომების კასკადს – “ნოოფილოგენეზს” ექვემდებარება. ბიოფილოგენეზისგან განსხვავებით ნოოფილოგენეზი ცალსახად განსაზღვრული მიმართულების პროცესია; ბიოსფეროს ინდივიდის მდგომარეობიდან გამოსვლა – “ფსიქიკური ინდივიდუალობის ფენომენური განვითარების ნულოვანი საფეხურის”

დაძლევა, ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში, გარე სამყაროს ობიექტთან (ტოტემთან, ტოტემურ კულტთან) მისი (ინდივიდის ან მისი ცალკეული ასპექტის) თვითგაიგივების მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც გვამლევს პიროვნების საწყის მოდუსს – ნოოფილოგენეზის პირველ საფეხურს; ეს არის “ტოტემიზმი” (ტოტემისტური ცნობიერების) არსი; ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხური, ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში, გარეგანი სინამდვილის ფსიქიკური მოცემულობის მიხედვით ინტერპრეტაციის მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც არის “მითოსის” (მითოსური ცნობიერების) არსი; ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხური, ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში ინდივიდის თვითკმარობის (აღნიშნული მნიშვნელობით გადაგვარების მოხსნის მდგომარეობის მხოლოდ შინაგანი რესურსით, მხოლოდ ფსიქიკური მოცემულობით რეალიზაციის) მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც არის “რელიგიის” (რელიგიური ცნობიერების) არსი; ნოოფილოგენეზის მეოთხე (დედამიწის ნოოსფროს ისტორიაში ჯერჯერობით უკანასკნელი) საფეხური, ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში გარეგანი სინამდვილისადმი მისი მიმართების “სხვისადმი” “სხვის” მიმართების მნიშვნელობით აქტუალიზაციის მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც არის “მეცნიერების” (მეცნიერული ცნობიერების) არსი.

კატეგორიას – ერი შეესაბამება ერთი და იმავე ფსიქიკური სტიქიის მატარებელ პიროვნებათა ისტორიული საზოგადოებრივი ერთობა. არსებობს ერის ოთხი თვისებრივი ტიპი: “ერთა ფორმის მანიის კლასი”, “ერთა ძლევის მანიის კლასი”, “ერთა ცხრომის მანიის კლასი” და “ერთა მართვის მანიის კლასი”. მათ ღირებულებათა ოთხი განსხვავებული ფუნდამენტური სისტემა შეესაბამებათ. ერი არსით არის “ნოოსახეობა” ანუ – “ნოოსი”

ადამიანი, დაბადებით, კვლავ, მხოლოდ ბიოსფეროს ინდივიდია, – ბიოსფეროს ინდივიდად იწყებს არსებობას. ერი არის გარემო, რომელშიც ხდება ახალი თაობების წარმომადგენელ ინდივიდთა “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნის” ფსიქიკური გარდაქმნისადმი დაქვემდებარება ანუ პიროვნებად ქცევა. საამისოდ ერთადერთი გზაა მოზარდის მიერ ნოოფილოგენეზის ამსახველი ინფორმაციის ათვისება ერთ-ერთი ერის მემკვიდრეობაში წარმოდგენილი კონკრეტულობით და ნოოფილოგენეზის საფეხურთა რიგის სათანადო თანმიმდევრობით. ამრიგად, პიროვნება მხოლოდ რომელიმე კონკრეტული ერის წევრად შეიძლება ჩამოყალიბდეს. ნოონტოგენეზში ნოოფილოგენეზის განმეორება აღზრდის კონსტრუქციული ასპექტია. ნოოფილოგენეზის ყოველ საფეხურზე შენარჩუნებულია ნოოფილოგენეზის ყველა წინა საფეხურის ნოონტოგენეზური აქტუალობა.

აღნიშნული ფსიქიკური გარდაქმნის პირობით, ინდივიდში შეჩერებული ფსიქიკურ სტიქიათა მონაცვლეობის პროცესი, მასშტაბის ცვლით გრძელდება განსხვავებული თვისებრივი ტიპის ერთა სიმრავლეზე. სწორედ, ეს არის საზოგადოებრივ ერთობათა სისტემური თვითორგანიზაციის ინდივიდურობამდე ამაღლების პირობა და არსი

კატეგორიისა _ ცივილიზაცია. ცივილიზაციას შეესაბამება თვითკმარი საზოგადოებრივი ერთობა, რომელიც, ბიოსფეროს ინდივიდის მზგავსად, უწყვეტად განიცდის ფსიქიკურ სტიქიათა სათანადო თვისებრივ მდგომარეობათა _ “ცივილიზაციურ ფაზათა” ცვლის პროცესს. ყოველი ცივილიზაციური ფაზა კონკრეტული თვისებრივი ტიპის ერების პროდუქტიულ აქტივობაში გამოიხატება. ცივილიზაცია არის ერთა სისტემური ერთიანობა ანუ _ “ნოოცენოზი”. “პოლიტიკა” _ ნოოცენოზის ფაქტობრივი გამოვლინების აღმნიშვნელია.

ნოოსფეროს საწყისი მდგომარეობას _ “პირველადი ნოოცენოზების” ეპოქას “ტოტემისტური ცნობიერება” და საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის მასშტაბის ბიოსფერული ოპტიმუმით შეზღუდულობა ახასიათებს; ამ ეტაპზე ნოოცენოზები წარმოდგენილია “პირველყოფილი თემების”, ერები კი _ “ტოტემური კასტების” სახით; “მითოსური ცნობიერების” საფეხურზე ხდება საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის მასშტაბის შეზღუდვის მოხსნა, დგება პირველადი ნოოცენოზების ინტეგრაციის მამოძრავებელ, “საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის” ოპტიმალურობის ეპოქა, იწყება “მეორადი ნოოცენოზების” ჩამოყალიბება. “რელიგიური ცნობიერების” საფეხურზე მეორად ნოოცენოზებში ჩნდება ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანებისკენ მიდრეკილება, რაც ე.წ. მსოფლიო რელიგიების წარმოშობაშია ასახული; “მეცნიერული ცნობიერების” საფეხურზე, რომლის პირველი შეუქცევადი სტაბილიზაციის ფაქტი “განმანათლებლობის” ეპოქით თარიღდება, იგივე მიდრეკილება მეცნიერული პარადიგმების წარმოშობაში აისახება. სამი მათგანი: მოვალეობის აპოლოგია _ “ნაციონალიზმი”, თანასწორობის აპოლოგია _ “კომუნიზმი” და თავისუფლების აპოლოგია _ “ლიბერალიზმი”, ერთა პირველი სამი თვისებრივი ტიპის შესაბამისია და საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობის პირობებში “მონოგლობალიზმის” (_ მსოფლიო საზოგადოების ღირებულებათა ერთი სისტემის თარგზე მოწყობის მცდელობის) ალტერნატიულ მოდუსებად ფიქსირდება.

დედამიწის ნოოსფეროს ისტორიაში ეს, ჯერჯერობით უკანასკნელი, საფეხური განიცადეს მხოლოდ დასავლეთევროპულმა და ეგეოსურმა ნოოცენოზებმა. გლობალურ ნოოცენოზად კი ეს უკანასკნელი ჩამოყალიბდა. ამით საზოგადოების თვითორგანიზაციამ მასშტაბით დედამიწაზე შესაძლო მაქსიმუმს მიაღწია. მთელი კაცობრიობის ერთ გლობალურ ცივილიზაციაში მოქცევა, ერთ ნოოცენოზად ჩამოყალიბება (ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანება) XX საუკუნის შუაწლებით შეიძლება დათარიღდეს. ამ პროცესის უწყვეტი ასპექტია ქართული სახელმწიფოებრიობის ისტორია: ქართველი ერის გავლენით ინიცირებული პროცესები იდენტიფიცირდება სწორედ იმ ფაქტორად, რომელმაც უზრუნველყო “დასავლეთევროპულ ნოოცენოზთან” კონფლიქტში “ეგეოსური ნოოცენოზის” დაწინაურება (1920-იან წლებში _ საბჭოეთის სივრცეზე, 1929 _ 1949 წლებიდან _ დანარჩენ მსოფლიოში). ქართველი ერი არის მართვის მანის კლასის ერი, რომელიც ჩამოყალიბდა ეგეოსური ნოოცენოზის ფორმირების ეტაპზე, მის “პირველ ორმაგი ეფექტის ფაზაში” და თვისებრივი ტრანსფორმაციის გარეშე აგრძელებს არსებობას ამ, დღეს უკვე, გლობალიზებულ ნოოცენოზში. სახელი _ “ქართველი” მისი საზოგადო აღმნიშვნელია,

ნოოფილოგენეზის საფეხურის მითითების გარეშე (მისი ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხურს შეესაბამება სახელი _ “კოლხი”, მესამეს _ “გეორგიანელი”, ხოლო პირველი საფეხურის პირობით სახელად შეიძლება ავირჩიოთ _ “ფასიანელი” ან “ოგურელი”).

XX საუკუნის დასასრულს გლობალიზებულმა ეგეოსურმა ცივილიზაციამ მიაღწია მდგომარეობას, რომელსაც “ინფორმაციულ ცივილიზაციას” ვუწოდებთ, რაც ნიშნავს ინფორმაციის მისი მატარებლისგან დამოუკიდებლად გავრცელების და შეუზღუდველად სარგებლობის შესაძლებლობის უზრუნველყოფელი გლობალური ტექნოლოგიური სტრუქტურის ჩამოყალიბებას. ამ ფაქტორის ხელშეწყობით დღეს გლობალიზებული ეგეოსური ცივილიზაცია განიცდის “სტიქიური ცივილიზაციის” მდგომარეობიდან “ნოსფერული ცივილიზაციის” მდგომარეობაში გადასვლის კრიტიკულ მომენტს _ დედამიწის ნოსფერო მისი საბოლოო სტაბილიზაციის (_ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობის აღკვეთის) მიჯნაზე დგას. ამ პროცესის მეცნიერული რეგულირების შესაძლებლობას უზრუნველყოფს მეოთხე _ ერთა მართვის მანიის კლასის შესაბამისი პარადიგმა, თანხმობის აპოლოგია _ “ოპტიმალიზმი”, რომლის დაფუძნებასაც ეს დისერტაცია ეძღვნება. შესაბამისი ინსტიტუტების _ “გლობალური განვითარების ცენტრის” განლაგების ოპტიმალურ არეს წარმოადგენს საქართველო, როგორც სამი განსხვავებული მოდუსის ნოსფერულ გარემოს: ფორმის მანიის დომინირების არეს (“აღმოსავლეთი”, დღეს _ ჩინეთი, ისლამური სამყარო), ცხრომის მანიის დომინირების არეს (“დასავლეთი”, დღეს _ ამერიკის, “ნატოს” გავლენის სივრცე) და ძღვევის მანიის დომინირების არეს _ (“ჩრდილოეთი”, დღეს _ რუსეთი), შორის მდებარე, მეოთხე მოდუსის ნოსფერული გარემო _ მართვის მანიის დომინირების არე _ “მედიტერანია”; აქედან, ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის სახელი _ “მედიტერანელი ერი”.

“ოპტიმალიზმი” გლობალური პოლიტიკური დარეგულირების უალტერნატივო პირობაა.

Emzar Khvichia

Informational civilization in the globalized world and Georgia

ABSTRACT

The radical novelty of the work is stipulated by the originality of the research method - "theory of psychic elements" and the "cyclic logic"; the theory of psychic elements develops the set theory by Dimitri Uznadze, based on the discovery of "generally unalienable aspect of set". The approach presented here has not other theoretical sources. One of its main aspects is the more accurate formulation of scientific definitions of the categories: a person, a nation and a civilization.

According to the theory of psychic elements, the category "person" denotes the characteristic of a man, that distinguishes him from the wildlife, that is identified as a psychic factor; "generally unalienable aspect of set" may have four different meanings, that appears in existence of four "psychic elements" - four dominant psychic complexes; "mania of form", "mania of overcoming", "mania of relaxation" and "mania of ruling". Besides a man, in the content of set of a subject, presented in a form of any living individual, psychic elements continuously supersede each other in cyclic order - fixation on one possible meaning of generally unalienable aspect of a content of set, that we call splitting of degeneracy in respect of generally unalienable aspect of content of set, is implemented only in the case of a man; the necessary condition of subordinating of individual to such transformation is a special modus of reflection - "self-reflection" - (reflection presented as the primacy factor of self-identification), that requires a highly developed central nervous system. This necessary biological prerequisite is a product of biological evolution - "biophylogenesis", whereas the transformation, reflecting a splitting of degeneracy in respect of generally unalienable aspect of content of set, is a revolutionary leap. This revolutionary leap results in actualization of modus, impossible in biosphere among individuals, and therefore qualitative differences, presenting new aspects of reality. Just this aspect of reality is called noosphere. A person is an "individual of noosphere", or "nooid".

A person (realization of the category of person) is subjected to phenomenal self-growth, cascade of revolutionary leaps, mediated by stages of evolutionary accumulation (cultural-technological growth) - "noophylogenesis". As opposed to the biophylogenesis, the noophylogenesis is a process with explicitly determined direction. Going out from individual state of biosphere - overcoming of the zero stage of phenomenal development of "psychic individuality", consists in formation in the content of self-reflecting self-identification of the primacy of its (individual or its separate aspect) self-identification aspect with an object of the outer world (totem, totemic cult), what gives us the initial modus of a person - the first stage of noophylogenesis; it is the essence of "totemism" (totemistic consciousness). The second stage of noophylogenesis consists in formation in the content of self-reflective self-identification of an individual of primacy of interpretation aspect in respect to the outer psychic reality that is the essence of "mythos" (mythic consciousness). The third stage of noophylogenesis consists in

formation in the content of self-reflective self-identification of an individual of the primacy of self-sufficiency aspect of an individual (removal of degeneracy in respect of the mentioned meaning only by inner resource, only by the realization of a psychic reality), that is the essence of "religion" (religious consciousness). The fourth stage of noophylogenesis (so far the last one in the history of the noosphere) consists in formation in the content of self-reflective self-identification of an individual of primacy of actualization aspect in connection to the outer reality to "other" that is the essence of "science" (scientific consciousness).

The category "nation" means the historical-social unity of persons, carrying one and the same psychic element. There are four qualitative types of nation: "nation of the class of mania of form", "nation of the class of mania of overcoming", "nation of the class of mania of relaxation" and "nation of the class of mania of ruling". Four different fundamental systems of values correspond to them. A nation in essence is a "noospecies".

A human being by birth is only an individual of the biosphere - he/she begins existence as an individual of the biosphere. A nation is an environment, in which representatives of individuals of new generations subordinate to psychic transformation, "removal of degeneracy of the generally unalienable aspect of the content of set", or a transformation into a person. The only way for this is assimilation by adolescent of information, reflecting noophylogenesis, with concreteness presenting in the heritage of a nation and in the respective sequence of order of stages of the noophylogenesis. Thus, a person may establish himself only as a member of some concrete nation. Repetition of the noophylogenesis in the nooontogenesis is the constructive aspect of upbringing. On each stage of noophylogenesis, nooontogenetical actualities of all previous stages of the noophylogenesis remain.

Provided this psychic transformation, the process of replacement of psychic elements, stopped in an individual, continues on different scale on the set of nations of different qualitative type. Just this is a condition of rise of systematic self-organization of social communities up to individuality and the essence of the category "civilization". The civilization corresponds to the self-sufficient social community, which similarly to an individual of the biosphere, continuously undergoes the process of replacement of qualitative states of respective psychic elements - "phases of civilization". Each phase of civilization manifests itself in productive activity of nations of concrete qualitative type. Civilization is a systematic unity of nations or a "noocenosis". "Politics" designates factual manifestation of the noocenosis.

The initial state of the noosphere - the epoch of "primary noocenoses" is characterized by "totemistic consciousness" and by limitation of a scale of social self-organization by biosphere optimum; on this stage the noocenoses are presented in a form of "primitive communities", and nations - in a form of "totemic castes". On the stage of "mythic consciousness" the limit of scale of social self-organization is removed, the epoch of optimality of the "strategy of plundering of vital resources", driving the integration of the primary noocenoses comes, a formation of "secondary noocenoses" begins. On the stage of the "religious consciousness" a tendency to phenomenal integration of the noosphere arises in secondary noocenoses that is reflected in origination of the so called world religions. On the stage of the "scientific

consciousness”, the first irreversible fact of stabilization is dated to the Age of the Enlightenment; the same tendency is reflected in origination of scientific paradigms. The three of them - apology of obligation - “nationalism”, apology of equality - “communism” and apology of freedom - “liberalism”, correspond to three first qualitative types of nations and in conditions of dominance of the strategy of plundering of vital resources are fixed as the alternative modi to “monglobalism” - an attempt to build up the world community according to the pattern of values of one system.

In the history of the noosphere of the Earth, only Western European and Aegean noocenoses have undergone the last stage so far. And the latter has been formed as the global noocenosis. By this the self-organization of the society has achieved the possible maximum on this scale on the Earth. Turning the whole mankind into one global civilization, formation as one noocenosis (phenomenal integrating of the noosphere) may be dated back to the mid-XX century. The continuous aspect of the process is the history of Georgian statehood: the processes initiated under the influence of the Georgian nation are identified as the factor, which has ensured advancing of the “Aegean noocenosis” in the conflict with the “Western European noocenosis” (in 1920-ies - on the space of Soviet Union), since 1929 - 1949 - in the rest of the world). The Georgian nation is the nation of the class of mania of ruling, which has been formed on the stage of formation of the Aegean noocenosis, in the phase of its “first double effect” and continues existence without qualitative transformation in this, at present already globalized noocenosis. The name “Georgian” is its general designation, without mentioning of the stage of the noophylogenesis (the second stage of its noophylogenesis corresponds to the name “Colchian”, the third - “Georgian”).

In the end of the XX century the globalized Aegean civilization has achieved such state, that we call the “informational civilization”, that means a formation of global technological structure, ensuring possibility of dissemination of information independently from its carrier and its unlimited use under the promotion of this factor. At present the globalized Aegean civilization undergoes the critical moment of transition from the state of “spontaneous civilization” to the state of “noospheric civilization” - the Earth’s noosphere stands on the verge of its final stabilization (suppressing of predominance of the strategy of plundering of vital resources). The possibility of scientific regulation of the process ensures the fourth paradigm, corresponding to the class of mania of ruling, apology of consent - “optimalism”; the dissertation is devoted to founding of this paradigm. Georgia is the optimal area of location of the respective institutions - “Center of Global Development” as the area of dominance of the fourth modus of the noospheric environment - the area of dominance of the mania of ruling - “Mediterranea”, that is located among the noospheric environments of three different modi - the area of dominance of the mania of form (“East”, at present - China, Islamic world), the area of dominance of the mania of relaxation (“West”, at present - the space of influence of US and NATO) and the area of dominance of the mania of overcoming (“North”, at present - Russia). Therefore, the name of the fourth stage of noophylogenesis of the Georgian nation is “Mediterranean”).

The “optimalism” is the condition of global political regulation leaving no alternative.

ავტორი მადლობას უხდის საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა დეპარტამენტის წარმომადგენლებს, პროფესორებს: ქეთი ჯიჯეიშვილს, იგორ კვესელავას, ჰენრი კუპრაშვილს, მურმან პაპაშვილს, ვაჟა შუბითიძეს და ზურაბ ხასაიას დისერტაციის თემასთან დაკავშირებულ საკითხებზე დისკუსიებისთვის, რამაც ხელი შეუწყო ტექსტის დახვეწას. დიდი მადლობა, ასევე, ქმედითი შენიშვნებისთვის, ბატონ თეიმურაზ ნაკაშიძეს. ავტორი პატივს მიაგებს ქალბატონ ნონა მკრტიჩიანის ხსოვნას მხარდაჭერისთვის, მისი წვლილისთვის სადისერტაციო პროგრამის ფინანსურ უზრუნველყოფაში.

და ბოლოს, დიდი მადლობა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორს, ბატონ არჩილ ფრანგიშვილს, დისერტაციის თემის მიმართ მეცნიერული ინტერესისთვის, ავტორის მიმართ გამოჩენილი ნდობისთვის და მხარდაჭერისთვის, რომლის გარეშე სადისერტაციო პროგრამა ვერ შედგებოდა.

შინაარსი

შესავალი	13
თავი I. თეორიული საფუძვლები	
1.1. ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია და ციკლური ლოგიკა პოლიტიკური პროცესის არსის შესახებ (ნოოლოგია)	18
1.2. ოპტიმალიზმი და ძველი პარადიგმები	39
1.3. მართვის მანისის კლასის ერის თვითორგანიზაციის ორი მთავარი ფაქტორი	57
თავი II. დედამიწის ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანების პროცესი და მიმდინარე მდგომარეობა	
2.1. ქართველი ერის ნოოფილოგენეზი	67
2.2. დედამიწის ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანების პროცესი და ქართველი ერი	75
2.3. დედამიწის ნოოსფერო საბოლოო სტაბილიზაციის მიჯნასთან	102
დასკვნა	111
ფსიქიკურ სტიქიათა მახასიათებლების ცხრილი	114
გამოყენებული ლიტერატურა	115

შესავალი

ტერმინი “ცივილიზაცია” სამეცნიერო ლიტერატურაში შემოიტანა შოტლანდიელმა ფილოსოფოსმა ადამ ფერგიუსონმა (1723 _ 1816 წწ.), 1767 წელს გამოქვეყნებულ ნაშრომში. საწყის ეტაპზე ადამიანთა საზოგადოების ისტორიის შექმნება ემყარებოდა წარმოდგენას ერთიან და ერთგვაროვან საკაცობრიო ცივილიზაციაზე. ცივილიზაციის მახასიათებლებისა და გენეზისის შესახებ იყო აზრთა სხვადასხვაობა, მაგრამ შეხედულება ცივილიზაციაზე, როგორც საერთო-საკაცობრიო ფენომენსა და კაცობრიობის საერთო მომავალზე, ეჭვს არ იწვევდა. [63], [72]

XIX საუკუნის დასაწყისში ისტორიის მონისტური ინტერპრეტაცია პლურალისტურმა შეცვალა. “მოგზაურობათა ეპოქაში” დაგროვილმა მასალამ ცხადყო კულტურათა და ცივილიზაციათა მრავალსახეობა მსოფლიოში, აგრეთვე მათი განვითარების სასრულობა. [63]

მოგზაურთა და მეცნიერთა ერთობლივი ძალისხმევით, რომელთა შორის პირველ რიგში უნდა დავასახელოთ ალექსანდრ ფონ ჰუმბოლდტი (1769 _ 1859 წწ.), ცნების _ “ცივილიზაცია” შინაარსი გამდიდრდა და გამრავალფეროვნდა. რესტავრაციის ეპოქაში საფუძველი ჩაეყარა ცივილიზაციის რამდენადმე გამართულ თეორიებს.

XIX საუკუნის მეორე ნახევრიდან თანდათანობით იმატა ცივილიზაციის რაობის რადიკალურად განსხვავებული გაგების მომხრეთა რიცხვმა. ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მასალის მრავალფეროვნება ცივილიზაციის ფორმათა მრავალგვარობის დამადასტურებლად ჩაითვალა. ე.წ. ლოკალურ ცივილიზა-ციათა თეორიის მიმდევრებმა უარყვეს კაცობრიობის საერთო პროგრესის იდეა, დაუპირისპირდნენ ევოლუციონისტურ და ევროპოცენტრ-ისტულ წარმოდგენებს. გამწვავდა აზრთა სხვადასხვაობა საერთო საკაცობრიო ცივილიზაციის, საზოგადოების განვითარების უმაღლესი საფეხურის არსებობა-არარსებობის საკითხზე. [7], [63], [67], [72].

დღეს შეიძლება დასახელდეს ცივილიზაციის ცნების სამ ძირითად ინტერპრეტაცია:

1) ლოკალურ-ისტორიული, რომელსაც ავითარებენ ნ. დანილევსკი, ო. შპენგლერი, ა. ტოინბი, ს. ჰანთინგტონი და ა.შ. ეს მკვლევარები სხვადასხვა ერთეულებს ასახელებენ

ცივილიზაციებად და მათი ურთიერთობაც სხვადასხვანაირადაა მათ მიერ წარმოდგენილი, მაგრამ ცივილიზაციის ფენომენის გაგება, ფაქტობრივად, ერთგვაროვანია.

2) ისტორიულ-სტადიალური, რომელიც, ამა თუ იმ კრიტერიუმზე დაყრდნობით, განარჩევს სხვადასხვა ტიპის ცივილიზაციებს: ზეპირ, წერილობით, წიგნისა და ეკრანის; კოსმოგენურ, ტექნოგენურსა და ანთროპოგენურს; ტრადიციულსა და თანამედროვეს; ევოლუციურსა და ინოვაციურ ცივილიზაციებს და სხვ. გვხვდება ისეთი ტერმინებიც, როგორცაა “შუბის ცივილიზაცია”, “მშვილდ-ისრის ცივილიზაცია” და ა.შ.

3) მსოფლიო-ისტორიული, რომლის თანახმად, ლოკალურ ცივილიზაციათა ურთიერთობის გარკვეულ საფეხურზე ჩნდება მსოფლიო ისტორიის ფენომენი. ამ ინტერპრეტაციის ფარგლებში თავსდება ცივილიზაციის გაგება როგორც კაცობრიობის ისტორიული განვითარების საფეხურისა, რომელიც მოსდევს ველურობისა და ბარბაროსობის საფეხურებს (ლ. ჰ. მორგანი, ფ. ენგელსი); საკაცობრიო ცივილიზაციის სამი ტალღის (აგრარული, ინდუსტრიული და ინფორმაციული) კონცეფცია (უ. როსტოუ, დ. ბელი, ო. ტოფლერი, ი.ვ. იაკოვიცი); აგრეთვე კაცობრიობის ისტორიული განვითარების სქემები (კ. იასპერსი და შ. იტო).

ცივილიზაციის განსაზღვრის სირთულის ახახსნელად სახელდება რამდენიმე გარემოება, კერძოდ: ცივილიზაციის შემადგენლობის სირთულე; თითოეულ მათგანში მიმდინარეობს დამაბული შინაგანი ბრძოლა ჰეგემონიისთვის, ბუნებრივ და ადამიანურ რესურსებზე კონტროლისთვის; ამ ბრძოლაში ერთვებიან გარეგანი მონაწილეები; ცივილიზაციას შინაგანი დინამიკურობა ახასიათებს _ ძველი თავისებურებანი ქრება, ჩნდება ახალი; თავს იჩენს გარედან მოსული და შინაგანი იმპულსების, რაციონალიზმისა და ტრადიციონალიზმის ურთიერთქმედების რთული პროცესი; იცვლება ცივილიზაციათა საზღვრები; საზღვრები არ არის ცალფა _ ცივილიზაციათა განფენის არეები თანაიკვეთებიან.

ამ სირთულეებით შეიძლება აიხსნას სკეპტიკური დამოკიდებულება ცივილიზაციის კონცეფციებისადმი. ამის მაგალითია ამერიკელი სოციოლოგი პიტირიმ სოროკინი და ამერიკელი ისტორიკოსი ჰ. მორგენტაუ. კრიტიკოსები აღნიშნავენ, რომ ეს კონცეფციები მოკლებულია ემპირიულ მკაფიობას, ამიტომ უპირატესობა უნდა მიენიჭოს ისტორიის კვლევას უფრო პოლიტიკური და გეოგრაფიული, ვიდრე ცივილიზაციური თვალსაზრისით,

რადგან ისინი უფრო ექვემდებარება ემპირიულ შემოწმებას, ვიდრე ცივილიზაცია. ფრანგი სოციოლოგი რ. არონი კი უფრო რადიკალურია. მისი აზრით, პრობლემის არსი ისაა, რომ შეუძლებელია ვუპასუხოთ კითხვას _ არსებობს თუ არა ცივილიზაცია როგორც ისტორიული რეალობა, თუ იგი ისტორიულ ქიმერად უნდა მივიჩნიოთ. ი. ვალერსტაინის აზრით კი ცივილიზაციური მიდგომა მსოფლიოსისტემის განვითარებული ცენტრის ექსპანსიის წინააღმდეგ ეთნიკური ნაციონალიზმის თავდაცვითი რეაქციის გამოხატულებაა.

ბოლო ათწლეულებში ინტერესი ცივილიზაციური პრობლემატიკისადმი მნიშვნელოვნად გაიზარდა. ამიტომ ცივილიზაციური თეორიის საჭიროება ექვემდებარება ნაკლებად დგება. [7], [63], [67], [72].

ასე შეიძლება დახასიათდეს ცივილიზაციის ტერმინით აღნიშნული ფენომენის შესახებ წარმოდგენებისა და მის მიმართ დამოკიდებულებების ცვლის ისტორია, რომელსაც ამ სფეროს ცნობილ მკვლევართა მონოგრაფიებში და საუნივერსიტეტო სახელმძღვანელოებში შევხვდებით. მთავარი ნაკლი, რაც უწყვეტად ახლავს ამ პროცესს მდგომარეობს თვით ტერმინით აღნიშნული ფენომენის დეფინიციის დაუზუსტებლობაში. უკეთეს შემთხვევებში საქმე გვაქვს ფენომენოლოგიური დეფინიციის მცდელობებთან. მაგრამ ადამიანთა საზოგადოება არ არის ისეთი ობიექტი რომელიც შეიძლება მრავალგზის დავაბრუნოთ რომელიმე საწყის მდგომარეობაში და კვლავდა კვლავ დავუქვემდებაროთ განსაზღვრული ცდების პირობებს, როგორც მოითხოვს ამას მეცნიერული ფენომენოლოგიური თეორიის ჩამოყალიბება და დაზისტება. ეს გარემოება გვკარნახობს აღნიშნულ წინაისტორიისგან გამიჯვნის აუცილებლობას. მით უმეტეს, რომ თვით საკვლევი ამოცანა, პრობლემატიკა ამ ნაკლის გვერდის ავლით შეიძლება ჩამოყალიბდეს. [33], [35].

_ ისტორიის მიმდინარე ეტაპზე მსოფლიო საზოგადოება გლობალური ინტეგრაციის პროცესს ექვემდებარება. კომუნიკაციის თანამედროვე მაღალი ტექნოლოგიების საფუძველზე მსოფლიოს რეგიონებს შორის ურთიერთობათა ინტენსივობის ზრდა განსაკუთრებით დაჩქარდა უკანასკნელი ორი ათეული წელის განმავლობაში. გლობალური ინტეგრაციის პროცესი პროგრესის პირობაა, მაგრამ, მეორე მხრივ, ამვე მოვლენას თან ახლავს დამაბულობის ზრდა, როგორც სახელმწიფოთა ურთიერთობების სფეროში ასევე თვით სახელმწიფოების შიგნით. გლობალური ინტეგრაციის ეს ნეგატიური ასპექტი, რომელიც

გლობალური პოლიტიკური დესტაბილიზაციის საფრთხის ზრდას გულისხმობს, ინტეგრაციის იდეური საფუძვლის უკმარისობის გამოხატულებაა. აუცილებელია ამ დანაკლისის შევსება.

_ მსოფლიოს პოლიტიკური ისტორია გვიჩვენებს, რომ საზოგადოების განვითარება არ არის სწორხაზოვანი პროცესი. მისი მიმდინარეობა ხასიათდება კურსის მკვეთრი ცვლილებებით, რაც საზოგადოების ცხოვრების ყველა ასპექტში დიდ კატაკლიზმებთან და კოლოსალურ დანაკარგებთან არის დაკავშირებული. ამგვარი შემობრუნების უკანასკნელი მაგალითია 2008 წლის მიწურულს დაწყებული გლობალური ეკონომიკური კრიზისი. ეს ცხადყოფს ამგვარი დანაკარგების მინიმიზაციის საშუალებების დადგენის აქტუალობას.

_ თანამედროვე მსოფლიო საზოგადოება ოპტიმალური პოლიტიკური მოწყობის პრინციპების ძიებაშია. ეს არის თანამედროვეობის უმწვავესი პრობლემა, რომლის გადაჭრა მსოფლიო ისტორიის დინამიკის, მისი მსვლელობის კანონზომიერებების და, ამდენად, მიმდინარე ეტაპის საზრისის განსაზღვრის გარეშე შეუძლებელია: _ თუ არ ვიცით რამ მოგვიყვანა არსებულ მდგომარეობამდე, რა არის არსებული მდგომარეობა, მაშინ შეუძლებელია იმის განსაზღვრა რა შეიძლება მოხდეს და რა არის შეუძლებელი ისტორიის შემდგომ ეტაპზე და, ამდენად, შეუძლებელია სწორად რეაგირება გარდაუვალი პოლიტიკური ცვლილებებისადმი, რაც მნიშვნელოვან საფრთხეებს შეიცავს, რადგან კაცობრიობას დღეს უკვე გააჩნია ტექნოლოგიური შესაძლებლობები კატასტროფული ზიანი მიაყენოს თავისთავს.

_ გლობალური პოლიტიკური მოწესრიგების მწვავე აქტუალობა თვალსაჩინოა საქართველოს მაგალითზეც, რომელიც ორ ათეულ წელიწადზე მეტია, გარეგანი დესტრუქციული ზემოქმედების წნეხში მოქცეული, ვერ ახერხებს მშვიდობიანი განვითარების შესაძლებლობის მოპოვებას და მუდმივად ყოფნა-არყოფნის ზღვარზე, მუდმივი შინაგანი პოლიტიკური დამაბულობის პირობებში იბრძვის არსებობისთვის.

_ თანამედროვე პოლიტიკური პარადიგმები ფენომენოლოგიური მიდგომის საფუძველზე არიან ჩამოყალიბებული. მართალია, ფენომენოლოგიური მიდგომით შესაძლებელია მეცნიერული თეორიის აგება, მაგრამ, როგორც აღინიშნა, მსოფლიო საზოგადოება არ არის ისეთი ობიექტი, რომელიც შეიძლება შესაბამის პროცედურებს დავუქვემდებაროთ. ყოველი პოლიტიკური მოვლენა უნიკალურია და მისი კონკრეტული ნიშნების საზოგადოების

არსებობა-განვითარების ზოგად მახასიათებლებად წარმოდგენის მცდელობა, როგორც ისტორია გვიჩვენებს, არაეფექტურია. ამ ნაკლის დაძლევა ადამიანის სოციალური არსის ამხსნელ ზოგადფსიქოლოგიური თეორიის შექმნას მოითხოვს. მისთვის ისტორიის მონაცემები (მნიშვნელოვან ისტორიულ მოვლენათა ჩამონათვალი, მათი დროითი და სივრცითი ლოკალიზაცია, მონაწილე მხარეების ვინ-რაობა, მოვლენათა შეფასებები და პარადიგმები, კულტურული თუ ტექნოლოგიური მიღწევების და საზოგადოების ცხოვრების სხვა ასპექტების შესახებ ინფორმაცია და ა.შ.) მისი დედუქციური დასკვნების შემოწმების პირობაა, როგორც ბუნების მეცნიერებათა სფეროში _ ექსპერიმენტის მონაცემები: საზოგადოების, პოლიტიკური პროცესების განვითარების თეორიამ უნდა შესძლოს მთელი ისტორიული მასალის ერთიანად სისტემური ინტერპრეტაცია.

ნაშრომში განვითარებული მიდგომა წმინდად დედუქციურია. მისი ამოსავალი ცნებები და დებულებები დიმიტრი უზნაძის განწყობის ზოგადფსიქოლოგიური თეორიის განვითარებით ჩამოყალიბებულ, “ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის” და “სრულ სისტემათა” სტრუქტურისა და ქცევის (თვითრეგულირების პროცესის) აღმწერი ლოგიკური აპარატის _ “ციკლური ლოგიკა” _ საფუძველზე სისტემურ ერთიანობად ყალიბდება, ყოველგვარი სხვა წყაროთი სარგებლობის საჭიროების გარეშე. ამდენად რომელიმე ფორმულირების მზგავსება ან კერძო ასპექტით დამთხვევა რომელიმე აქამდე ცნობილ ფორმულირებებთან, თუ ასეთი აღმოჩნდა, არ შეიძლება ნაშრომის ახალი წყაროს მიგნებად შეფასდეს.

ის გარემოება, რომ წარმოდგენილი ნაშრიმი პოლიტიკური მოვლენების, ისტორიული ფაქტების, შეხედულებათა სისტემების და თორიების შეფასების კრიტერიუმების შემოტანას ეძღვნება გვაიძულებს ამ სფეროში არსებული მდგომარეობის განხილვა გადავდოთ თავად ამ მიდგომის აღწერამდე.

თავი I.

თეორიული საფუძვლები

1.1. ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია და ციკლური ლოგიკა პოლიტიკური პროცესის არსის შესახებ.

ნაშრომის ეს ნაწილი ეძღვნება მისი თეორიული საფუძვლების – “ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის” და “ციკლური ლოგიკის” გადმოცემას. [33], [34], [35], [36].

ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია წარმოადგენს დიმიტრი უზნაძის განწყობის თეორიის განვითარებას, “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის” აღმოჩენის საფუძველზე.

განწყობის კატეგორიის დიმიტრი უზნაძისეული დეფინიცია ორი ლოგიკურად დამოუკიდებელი ასპექტის მართიანებელია; პირველი ასპექტი, რომელსაც განწყობის კატეგორიის უზნაძისეული პირველი დეფინიცია შეიძლება ეწოდოს, ამ კატეგორიას გარეგან სინამდვილესა და ფსიქიკურ ფენომენებს (სუბიექტის შინაგან სამყაროს) შორის შუამავალი რგოლის, სუბიექტის სიმთელის მომენტის გამოვლენის მოდუსად წარმოგვიდგენს; მეორე ასპექტი კი, რომელსაც განწყობის კატეგორიის უზნაძისეული მეორე დეფინიცია შეიძლება ეწოდოს, ამავე კატეგორიას მოქმედების აქტის მიზეზ-მიზნობრივ ასექტთან აკავშირებს, რაც შემდეგი დებულებით შეიძლება გადმოვცეთ: – განწყობის მოვლენები ვითარდებიან სუბიექტის გარეგანი სინამდვილის ისეთ სიტუაციაში მოხვედრისას, რომელიც მისი შინაგანი მოთხოვნილების დაკმაყოფილების შესაძლებლობის უზრუნველყოფელია, ან მის მიერ ამგვარადაა შეფასებული. [23], [24], [16].

“ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია” იყენებს განწყობის კატეგორიის მხოლოდ პირველ დეფინიციას. განწყობის კატეგორიის უზნაძისეული პირველი და მეორე დეფინიციების ურთიერთგარჩევა “ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის” ერთ-ერთ შედეგს წარმოადგენს.

ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის საკუთრივი საწყისი – “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტი” მოქმედების აქტის, როგორც ასეთის, საზოგადოდ

შეფასებადობასთანაა დაკავშირებული. საზოგადოდ, ყოველი მოქმედების აქტი, შეფასებადია არა ცალსახად, არამედ, ოთხი განსხვავებული მნიშვნელობით:

1) ნებისმიერი მოქმედების აქტი შეიძლება წარმოვიდგინოთ სამოქმედო საშუალებათა სამოქმედოდ მომარჯვების, სამოქმედოდ მომართვის პროცესის მიმდინარეობად, ე.ი. – მართვის აქტად (როცა აქტის ახალ ეტაპზე არავითარი ახალი სამოქმედო საშუალების სამოქმედოდ მომართვა არ ხდება, იგულისხმება, რომ სამოქმედოდ კვლავ აქტუალურია წინა ეტაპზე სამოქმედოდ მომართული საშუალებები და ხდება სამოქმედოდ კვლავ მათი მომართვა);

2) ყოველი მოქმედების აქტი შეიძლება გამოვყოთ, გამოვარჩიოთ სინამდვილის დანარჩენი ნაწილისაგან, მოქმედების აქტს გააჩნია გარეგანი გამოხატულება, ფორმა, რაც სამოქმედო არეზე სხვადასხვა ობიექტებს შორის გარეგანი ურთიერთმიმართებების აქტუალიზაციაში, სამოქმედო არის სტრუქტურისაგან გამოიხატება, ე.ი. ყოველი მოქმედების აქტი შეიძლება წარმოვიდგინოთ ფორმის ქმნის აქტად;

3) მოქმედების განვითარება გულისხმობს გარკვეულ გარდაქმნებს მოქმედების განვითარების არეზე, რაც სინამდვილის მდგრადობის, მისი ინერტულობის მომენტის დაძლევისთანაა დაკავშირებული, მოქმედების განვითარების ხელშემშლელ ფაქტორთა წინააღმდეგობის გადალახვის თუ მოქმედების რეალიზებული ასპექტების გარემოს ფაქტორთა ზეწოლისაგან დაცვის მნიშვნელობით და ე.ი. ყოველი მოქმედების აქტი შეიძლება წარმოვიდგინოთ ძლევის აქტად;

4) მოქმედების განვითარების პროცესში სხვადასხვა ეტაპზე დგება გარკვეული ასპექტებით მოქმედების დასრულების აღმნიშვნელი სიტუაციები, რაც განაპირობებს სათანადო მიმართულებებზე ძალისხმევის მოხსნის აუცილებლობას – ყოველი მოქმედება დამაბულობის, სამოქმედოდ მაიძულებელი გამოწვევის მოხსნის მდგომარეობისკენ მისწრაფებაა და ე.ი. ყოველი მოქმედების აქტი შეიძლება წარმოვიდგინოთ რელაქსაციის ანუ ცხრომის აქტად.

ამრიგად, ყოველ მოქმედების აქტს შეიძლება მიენიჭოს ოთხი განსხვავებული მნიშვნელობა. მოქმედების აქტის საზოგადოდ ოთხი განსხვავებული მნიშვნელობით შეფასებადობა აქტის

სუბიექტის რეფლექსიის პირობით ხდება მოქმედების აქტის სუბიექტის ოთხი ურთიერთგანსხვავებული თვისებრივი ტიპის არსებობის შესაძლებლობის განმსაზღვრელი ფაქტორი.

მოქმედების აქტის საზოგადოდ შეფასების ეს ოთხი შესაძლო მნიშვნელობა ერთი-მეორის ალტერნატივებია იმის საფუძველზე, რომ მოქმედების აქტის იდენტიფიკაცია, საზოგადოდ, შესაძლებელია: ან მხოლოდ იმის მიხედვითაც, თუ, არსებული არჩევანის პირობებში, რა საშუალებების მიმართვა ხდება სამოქმედოდ, მოქმედების მიმდინარეობის გამოხატულებად; ან მხოლოდ იმის მიხედვითაც, თუ, მოქმედების განხორციელების არეზე, რომელ ფენომენებს შორის რომელ გარეგან ურთიერთმიმართებათა აქტუალიზაციაა მოქმედების მიზეზი და მისი მიმდინარეობის გარეგნული გამოხატულება; ან მხოლოდ იმის მიხედვითაც, თუ, რომელ ფაქტორთა წინააღმდეგობის დაძლევა ხორციელდება მოქმედების მიმდინარეობის გამოხატულებად და ბოლოს, მხოლოდ იმის მიხედვითაც, თუ რა შედეგებზე ხდება მოქმედების მამოძრავებელი ძალისხმევის შეჩერება ანუ, თუ რა მიზნებისკენ მისწრაფება ვლინდება ამა მოქმედების აქტით.

მოქმედების აქტის, საზოგადოდ, ოთხი ურთიერთგანსხვავებული მნიშვნელობით შეფასებადობა ოთხი ურთიერთგანსხვავებული ფსიქიკური კომპლექსის არსებობის საფუძველია. ზოგადი განხილვით შესაძლებელია ამ კომპლექსების, როგორც სუბიექტის მახასიათებელი ფაქტორთაგანის, სათანადო მოქმედების აქტის მიმდინარეობაზე და მის შედეგებზე გავლენის პარამეტრებისა და შინაარსის განსაზღვრა. სწორედ ეს ოთხი ფსიქიკური კომპლექსი, რომელთაც ფსიქიკურ სტიქიებს ვუწოდებთ, არის განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის ოთხი შესაძლო მოდუსი. ფსიქიკური სტიქიებს მათი შედარებითი დახასიათებისთვის მოხერხებული, შემდეგი სახელებით აღვნიშნავთ: ფორმის მანია; ძლევის მანია; ცხრომის მანია და მართვის მანია. ტერმინის _“მანია”_ მონაწილეობა ამ დასახელებებში ემსახურება აღნიშნული კომპლექსების დომინანტურობის და ფიქსირებულობის მომენტის ხაზგასმას: _“მანია”_ რაიმე პირობით, ან უპირობოდ დომინანტური ფსიქიკური კომპლექსის აღმნიშვნელი ტერმინია. ფსიქიკურ სტიქიათა მახასიათებლები წარმოდგენილია ნაშრომის ბოლოს დართულ ცხრილში.

განწყობის შინაარსში არ მოიძებნება (არ არსებობს) სხვა საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტი გარდა ფსიქიკური სტიქიებისა და ამდენად, ერთი ინდივიდის (მხოლოებითი სუბიექტი) მოქმედების აქტის საკმარისად ხანგრძლივობის პირობებში, ამ აქტის განმავლობაში, დროის ყოველი შუალედისთვის და ამ შუალედში ინდივიდის (სუბიექტის) განწყობის შინაარსის ფსიქიკურ სტიქიათაგან განსხვავებულ ყოველი მომენტისათვის, მოიძებნება ამავე აქტის განმავლობაში დროის სხვა ისეთი შუალედი, რომელშიც ინდივიდის (სუბიექტის) განწყობის შინაარსის აღებული მომენტი, მის საზოგადოდ არამოუცილებადობის საფუძველზე, ჩანაცვლებული აღმოჩნდება მისი ეფექტის საპირისპირო ეფექტის მქონე მომენტით; ხოლო ერთობლივად მოქმედი ჯგუფის (მრავლობითი სუბიექტის) მოქმედების აქტში, დროის ყოველ მომენტში, ამ ჯგუფის წევრთა რიცხვის საკმარისი სიდიდის პირობებში, ჯგუფის ყოველი წევრისთვის და მისი განწყობის შინაარსის „ფსიქიკურ სტიქიათაგან“ განსხვავებული ნებისმიერი მომენტისთვის, მოიძებნება ამავე ჯგუფის სხვა წევრი, რომლის განწყობის შინაარსში აღებული მომენტი ჩანაცვლებული აღმოჩნდება საპირისპირო ეფექტის მქონე მომენტით. ამრიგად, ერთი ინდივიდის (მხოლოებითი სუბიექტის) საკმარისად ხანგრძლივი მოქმედების აქტის, ხოლო ინდივიდთა საკმარისად მრავალრიცხოვანი ჯგუფის (მრავლობითი სუბიექტი) ნებისმიერი ხანგრძლივობის ერთობლივი მოქმედების აქტის შემაჯამებელი შედეგი მხოლოდ „ფსიქიკური სტიქიებით“ არის განსაზღვრული – „ფსიქიკურ სტიქიათა ინტეგრალური ეფექტის ფენომენად“ წარმოგვიდგება.

ცხადია, რაც უფრო მეტი იქნება ერთობლივად მოქმედი ჯგუფის (მრავლობითი სუბიექტის) მოქმედების აქტის ხანგრძლივობა, საზოგადოდ, მით უფრო ნაკლები იქნება „ფსიქიკურ სტიქიათა“ დომინანტურობის გამოსავლენად აუცილებელი რიცხვი ამ ჯგუფის წევრებისა და ზღვარში, აქტის ხანგრძლივობის საკმარისად გაზრდით, „ფსიქიკურ სტიქიათა“ დომინანტურობის შენარჩუნება მიღწევადია ერთობლივად მოქმედ ჯგუფებში წევრთა რიცხვის ერთისკენ მისწრაფების პირობებშიც. მაგრამ საამისოდ აუცილებელი დროის შუალედი (აქტის ხანგრძლივობა), შეიძლება რამდენიმე თაობის სიცოცხლის ხანგრძლივობის ტოლი აღმოჩნდეს და ამდენად, ინდივიდთა დიაქრონულ მრავლობაზე აქტის სუბიექტის რომელობითი თვითიგივეობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელია აქტის მანძილზე ურთიერთმონაცვლე ინდივიდთა შორის მემკვიდრეობითი ურთიერთკავშირი: წინა თაობის ინდივიდის შემოქმედების შედეგთა, მოქმედების მოტივაციათა და მისი ხასიათის

თვისებრივ პარამეტრთა გათავისება მომდევნო თაობის ინდივიდის მიერ, მის მოქმედებას (შემოქმედებას) წინა თაობის ინდივიდის იმ მოქმედების (შემოქმედების) აქტის გაგრძელებად აქცევს, რომელმაც წინა ეტაპზე წინა თაობის ინდივიდის მოქმედების (შემოქმედების) შედეგთა განხორციელება მოიტანა და რომელიც ამაზე არ შეჩერდა.

ამრიგად, ფსიქიკურ სტიქიათა დომინანტურობის ეფექტში მრავლობითი სუბიექტის წარმომდგენი, ინდივიდთა სინქრონული ერთობა (ერთდროულად მოცემულ ინდივიდთა ერთობა) და ინდივიდთა დიაქრონული ერთობა (დროში თანმიმდევრობით მოცემულ ინდივიდთა ერთობა) ურთიერთგარდასახვადობით უნდა ხასიათდებოდეს, რაც ისტორიულ პროცესში პიროვნული და საზოგადოებრივი ფაქტორების ფაქტიური ტოლფასობის, ისტორიულ პროცესზე ერთეული ინდივიდის კოლოსალური გავლენის შესაძლებლობის ამხსნელია: ის, რაც ისტორიის კონკრეტულ ეპოქაში დიდმასშტაბიანი, სინქრონული მრავლობის სახით გვაქვს დაფიქსირებული, ისტორიის ხანგრძლივი პერიოდის შემდეგ მისივე თვისებრივ განმეორებასთან მხოლოდ ერთეულ ინდივიდთა დიაქრონული მრავლობით (ერთეულ ინდივიდთა მემკვიდრეობითი კავშირის ჯაჭვით) შეიძლება აღმოჩნდეს დაკავშირებული.

„ფსიქიკურ სტიქიათა, დომინანტურობა ორივე პარამეტრის (დრო და ინდივიდთა რიცხვი) მიხედვით არის წარმოდგენილი “ისტორიულ საზოგადოებრივ ერთობათა” ფენომენში, ანუ მემკვიდრეობითი ურთიერთმიმართებით დაკავშირებულ თაობათა შეუჩერებელი ურთიერთმონაცვლეობის და ურთიერთქმედების მოვლენაში. ამდენად, ისტორიის პროცესი სივრცესა (ინდივიდთა სიმრავლე) და დროში მსხვილმასშტაბიანი სტრუქტურის მიხედვით, არსებითად, „განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის ინტეგრალური ეფექტის ფენომენად“ წარმოგვიდგება.

შეიძლება შემოვიტანოთ ფსიქიკური ინდივიდუალობის ოთხი ეტალონური რეალიზაცია: სუბიექტი, რომლის განწყობის შინაარსი ერთ-ერთი ფსიქიკური სტიქიით ამოიწურება. სწორედ, ამგვარი ეტალონური ფენომენები არიან ისტორიის სუბიექტები მისი მსხვილმასშტაბიანი სტრუქტურის მიხედვით.

ფიქციურ სტიქიათა თეორია საშუალებას გვაძლევს განვსაზღვროთ ცოცხალ ბუნებაში ადამიანის გამომრჩეველი მახასიათებელი, რომელიც ფსიქიკურ ფაქტორად იდენტიფიცირდება. მას ჩვენ აღვნიშნავთ კატეგორიით “პიროვნება”: _ ადამიანის გარდა, ნებისმიერი ცოცხალი ინდივიდის სახით წარმოდგენილ სუბიექტის განწყობის შინაარსში ფსიქიკური სტიქიები ციკლური რიგის მიხედვით უწყვეტად ენაცვლებიან ერთიმეორეს (ეს არის სუბიექტის მისი მომცველი სინამდვილისადმი რეაქციის ადექვატურობის პირობა), განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მის ერთ-ერთ შესაძლო მნიშვნელობაზე დაფიქსირებულობა, რასაც “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნას” ვუწოდებთ, მხოლოდ ადამიანის შემთხვევაშია განხორციელებული; ინდივიდის ამგვარი გარდაქმნისადმი დაქვემდებარებადობის აუცილებელი პირობაა რეფლექსიის განსაკუთრებული მოდუსი _ “თვითრეფლექსია” (თვითიდენტიფიკაციის პრიმატულ ფაქტორად წარმოდგენილი რეფლექსია), რაც მაღალგანვითარებულ ცენტრალურ ნერვულ სისტემას მოითხოვს. ეს აუცილებელი ბიოლოგიური წინაპირობა (მაღალგანვითარებული ცენტრალური ნერვული სისტემა) ბიოლოგიური ევოლუციის _ “ბიოფილოგენეზის” პროდუქტია, ხოლო განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნის გამომხატველი გარდაქმნა რევოლუციურ ნახტომს წარმოადგენს; ამ რევოლუციური ნახტომის შედეგად ინდივიდებს შორის ბიოსფეროში შეუძლებელი მოდუსის და, ამდენად, სინამდვილის ახალი ასპექტის წარმოდგენი, თვისებრივი სხვაობები განიცდიან აქტუალიზაციას. სინამდვილის სწორედ ამ ასპექტს ვუწოდებთ ნოოსფეროს. ეს, დედუქციური დეფინიცია კერძო ასპექტად მოიცავს ნოოსფეროს აქამდე ცნობილ, ფენომენოლოგიურ დეფინიციას, რომლის მიხედვითაც, ის საზოგადოების საარსებო გარემოზე მისივე აქტივობის ტექნოლოგიური ასპექტების გავლენის გამოხატულებათა ერთობლიობის აღმნიშვნელ ცნებად იდენტიფიცირდებოდა. პიროვნება არის ნოოსფეროს ინდივიდი ანუ “ნოოიდი”.

პიროვნებას (პიროვნების კატეგორიის რეალიზაციებს) ფენომენური თვითზრდა _ “ფსიქიკური ინდივიდუალობის ფენომენური განვითარების საფეხურთა” რიგი ახასიათებს. ევოლუციური სრულყოფის (კულტურულ-ტექნოლოგიური ზრდის) ეტაპებით გაშუალებულ რევოლუციური ნახტომების ამ კასკადს, რომელიც ნოოსფეროს სტრუქტურის ცვლაშიც

აისახება, ვუწოდებთ ნოოფილოგენეზს. ბიოფილოგენეზისგან განსხვავებით ნოოფილოგენეზი ცალსახად განსაზღვრული მიმართულების პროცესია _ მისი ყოველი საფეხური მომდევნო საფეხურის გარდაუვალობის პირობაა; ბიოსფეროს ინდივიდის მდგომარეობიდან გამოსვლა _ “ფსიქიკური ინდივიდუალობის ფენომენური განვითარების ნულოვანი საფეხურის” დაძლევა, ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში გარე სამყაროს ობიექტთან (ტოტემთან, ტოტემურ კულტთან) მისი (ინდივიდის ან მისი ცალკეული ასპექტის) თვითგაიგივების მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც გვადლევს პიროვნების საწყის მოდულს _ ნოოფილოგენეზის პირველ საფეხურს; ეს არის “ტოტემიზმი” (ტოტემისტური ცნობიერების) არსი; მეორე რევოლუციური ნახტომის შედეგი, _ ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხური, ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში, გარეგანი სინამდვილის ფსიქიკური მოცემულობის მიხედვით ინტერპრეტაციის მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც არის “მითოსის” (მითოსური ცნობიერების) არსი; მესამე რევოლუციური ნახტომის შედეგი, _ ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხური, ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში ინდივიდის თვითკმარობის (აღნიშნული მნიშვნელობით გადაგვარებულობის მოხსნის მდგომარეობის მხოლოდ შინაგანი რესურსით, მხოლოდ პიროვნების ფსიქიკური მოცემულობით რეალიზაციის ცნობიერების) მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც არის “რელიგიის” (რელიგიური ცნობიერების) არსი; დედამიწის ნოსფეროს ისტორიაში ჯერჯერობით უკანასკნელი, მეოთხე რევოლუციური ნახტომის შედეგი _ ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხური ინდივიდის თვითრეფლექსიური თვითიდენტიფიკაციის შინაარსში გარეგანი სინამდვილისადმი მისი მიმართების სხვისადმი სხვის მიმართების მნიშვნელობით აქტუალიზაციის მომენტის პრიმატის ჩამოყალიბებაში მდგომარეობს, რაც არის “მეცნიერების” (მეცნიერული ცნობიერების) არსი. წარმოდგენილი კონცეფცია გვადლევს კატეგორიების: “ტოტემიზმი”, “მითოსი”, “რელიგია”, “მეცნიერება”, დეფინიციების დაზუსტებას.

უნდა აღინიშნოს, რომ, საზოგადოდ, ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხური არ არის ფსიქიკური ინდივიდუალობის ფენომენური განვითარების საბოლოო საფეხური, მაგრამ, სადღესოდ, კაცობრიობის შესაბამისი ნაწილი ამ საფეხურის მხოლოდ საწყის ეტაპზე იმყოფება, კაცობრიობის დიდი ნაწილი კი, ჯერ კიდევ ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურზე

დგას. ის ფაქტი, რომ, მათი თანაარსებობის პირობებში, კაცობრიობის მეორე ნაწილს აქვს პირველი ნაწილს ტექნოლოგიური პროდუქტებით (ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის ანუ მეცნიერების მიღწევების შედეგებით) სარგებლობის შესაძლებლობა (კაცობრიობის მეორე ნაწილში უკონტროლო დემოგრაფიული ზრდის განმაპირობებელი ფაქტორი), ხელს არ უშლის აღნიშნული დიფერენციაციის სიმკვეთრეს (მეორე ნაწილის აღნიშნული უკონტროლო დემოგრაფიული ზრდაც ამ განსხვავების მაჩვენებელია).

განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნა, ფსიქიკურ სტიქიათა ოთხეულის არსებობის გათვალისწინებით, შესაძლებელია ოთხი განსხვავებული კონკრეტულობით განხორციელდეს. ამ გარემოების ამსახველია კატეგორია _ ერი. ერს წარმოადგენს ისეთი საზოგადოებრივი ერთობა, რომლის წევრების განწყობის შინაარსში განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტი ერთიდაიგივე ფსიქიკური სტიქიის მნიშვნელობითაა დაფიქსირებული. ამდენად ერი არსებობს ოთხი თვისებრივი მოდუსით: “ერთა ფორმის მანიის კლასი”, “ერთა ძლევის მანიის კლასი”, “ერთა ცხრომის მანიის კლასი” და “ერთა მართვის მანიის კლასი” (იხ. ცხრილი)

ამ კატეგორიის ამგვარი დასახელება ნაკარნახევია იმ გარემოებებით, რომ უზოგადესი გაგებით „ეროვნულ მემკვიდრეობათა“ სახელით ცნობილ ისტორიულ ფენომენტთა (ენის, კონფესიის, ყოფითი ტრადიციის, ხელოვნების, სამეცნიერო მიღწევების და სხვა ასპექტების ერთობლიობათა) ძირითადი, თვითშეთანხმებული კომპონენტების მიხედვით, თვისებრივი ურთიერთმსგავსება და ურთიერთგანსხვავება ფსიქიკური სტიქიების თვითიგივეობისა და ურთიერთგანსხვავების გამოხატულებად წარმოგვიდგება. ერი არის “ნოსახეობა” ანუ “ნოსი”.

ერებს შორის განსხვავებათა შესაძლო მოდუსები ერთა თვისებრივი ტიპების მოცემულობით არ ამოიწურება. მნიშვნელოვანი ფაქტორია ერებს შორის ნოოფილოგენეზის საფეხურის მიხედვით განსხვავება. თანამედროვე ერებს შორისაც კი შეიძლება დასახელდეს ნოოფილოგენეზის ოთხივე საფეხურის წარმომადგენლები. ერის ნოოფილოგენეზური საფეხურის რომელობა ერის ფსიქიკურად ზრდასრული წარმომადგენლების და საზოგადოებრივი ინსტიტუციების მახასიათებლებში აისახება (იხ. ქვემოთ).

ნოოფილოგენეზის პირველ საფეხურზე ერის წარმომდგენი საზოგადოებრივი ერთობის თვითორგანიზაციის დომინანტური ფაქტორია ტოტემისტური ინსტიტუციები, მეორე საფეხურზე – მითოსური ინსტიტუციები, მესამე საფეხურზე – რელიგიური ინსტიტუციები, მეოთხე საფეხურზე კი – მეცნიერული ინსტიტუციები. დღესდღეობით ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე მდგომ ერებში არ არის დასრულებული მეცნიერული ინსტიტუციების დომინანტიზაციის (დომინანტის დამყარების) პროცესი – მიმდინარეობს “სციენტოკრატიის” ეპოქაში გარდამავალი ეტაპი. ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია ამ მიმართულებით მნიშვნელოვანი პროგრესის საფუძველს ქმნის.

ადამიანი, დაბადებით, კვლავ, მხოლოდ ბიოსფეროს ინდივიდია, – ნოოონტოგენეზის ნულოვან საფეხურზე იწყებს არსებობას. ერი არის გარემო, რომელშიც ხდება ახალ თაობების წარმომადგენელ ინდივიდთა “განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნის” ფსიქიკური გარდაქმნისადმი დაქვემდებარება ანუ პიროვნებად – ნოსფეროს ინდივიდად ქცევა. საამისოდ ერთადერთი გზაა მოზარდის მიერ ნოოფილოგენეზის ამსახველი ინფორმაციის ათვისება ერთ-ერთი ერის მემკვიდრეობაში წარმოდგენილი კონკრეტულობით და ნოოფილოგენეზის საფეხურთა რიგის სათანადო თანმიმდევრობით. ამრიგად, პიროვნება მხოლოდ რომელიმე კონკრეტული ერის წევრად შეიძლება ჩამოყალიბდეს. ნოოფილოგენეზის ყოველ საფეხურზე, შენარჩუნებულია ნოოფილოგენეზის ყველა წინა საფეხურის ნოოონტოგენეზური აქტუალობა. ნოოონტოგენეზში ნოოფილოგენეზის განმეორება აღზრდის კონსტრუქციული ასპექტია. აღზრდის სისტემის ამ პრინციპზე დაფუძნება მისი სრულ კონსტრუქტივიზაციის პირობა და ნოსფეროს სტაბილიზაციის უმნიშვნელოვანესი ასპექტია.

ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე მდგომი ერის წევრად პიროვნების ჩამოყალიბება აღზრდის ხუთსაფეხურიან პროცესს გულისხმობს: დაახლოებით ორი წლის ასაკამდე აღზრდა, არსებითად, ბიოონტოგენეზის ნაწილია – ინდივიდის მიერ საკუთარი სხეულის შესაძლებლობების და ბიოლოგიური დანიშნულების სასიგნალო ენის ათვისების ეტაპია; ამას მოსდევს აღზრდის ნოოონტოგენეზური საფეხურები (მათი კონსტრუქციული მნიშვნელობის მიხედვით): ორიდან ექვს წლამდე ასაკი – ეროვნული მემკვიდრეობის ტოტემისტური ასპექტის ათვისებისა, შვიდიდან თერთმეტ წლამდე ასაკი – ეროვნული მემკვიდრეობის მითოსური ასპექტის ათვისებისა, თორმეტიდან თექვსმეტ წლამდე ასაკი – ეროვნული

მემკვიდრეობის რელიგიური ასპექტის ათვისებისა, ხოლო ჩვიდმეტიდან ოც წლამდე ასაკი – ეროვნული მემკვიდრეობის მეცნიერული ასპექტის ათვისებისა. გლობალურ ცივილიზაციის ფაზების ცვლაზე დაკვირვება გვამღვეს საფუძველს ამგვარ ერებში პიროვნების ფსიქიკური ზრდასრულობის ასაკად ოცი წელი დასახელდეს (იხ. ქვემოთ).

ერები, წარმოდგენილი დეფინიციის მიხედვით, არ წარმოადგენენ თვითკმარ ფენომენებს: განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნით, ფსიქიკურ სტიქიათა მონაცვლეობის პროცესი წყდება ცალკეულად აღებულ ყოველ ინდივიდში, მაგრამ, ის, მასშტაბის ზრდით გრძელდება ინდივიდთა, უკვე როგორც პიროვნებათა, სიმრავლეზე, რაც საზოგადოების თვითორგანიზაციის ხარისხის ინდივიდურობამდე ამალღების პირობაა. სწორედ ამგვარ წარმონაქმნებს ვუწოდებთ ცივილიზაციებს ანუ ნოოცენოზებს: "ნოოცენოზი" – საზოგადოების თვითრეგულირების, ფსიქიკურ სტიქიათა აქტუალობის ეტაპების (მათი ეფექტების) მონაცვლეობის პროცესის – "ცივილიზაციურ ფაზათა ცვლის" რეალიზაციაა.

ცივილიზაციის ანუ ნოოცენოზის სტრუქტურა, მისი მდგომარეობების ცვლის ხასიათი განსაზღვრულია ფსიქიკურ სტიქიათა ურთიერთმიმართების სინქრონული და დიაქრონული ასპექტებით. ამ საკითხის განხილვას, დიდად აადვილებს ორიგინალური ლოგიკური აპარატი, რომელსაც ციკლურ ლოგიკა ეწოდა. იგი ნაწილისა და მთელის ურთიერთმიმართების ზოგად, რეალიზაციებისგან სრულად აბსტრაგირებულ განხილვას ემყარება და გვამღვეს განსაკუთრებული ტიპის ობიექტების – "სრულ სისტემებს", სტრუქტურისა და ქცევის (მდგომარეობის ცვალებადობის) კანონების აღწერის საშუალებას.

ციკლურ ლოგიკას საწყისი ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიაში აქვს. ფსიქიკურ სტიქიათა ეფექტების პარამეტრების განხილვა გვიჩვენებს, რომ ნაწილის და მთელის ურთიერთმიმართების, ანტიკური ხანის ფილოსოფიიდან ცნობილი, ორი ტრივიალური შემთხვევა, რომელთაც მთელის პირველადობის პრინციპი და ნაწილის პირველადობის პრინციპი შეიძლება ვუწოდოთ, ციკლურ ლოგიკის ტერმინოლოგიით კი, შესაბამისად, – პირველი ონტოლოგიური სტიქია და მესამე ონტოლოგიური სტიქია ეწოდათ, ეთანადება, შესაბამისად, ფორმის მანის და ცხრომის მანის ფსიქიკურ სტიქიებს. ეს გარემოება ნაწილისა და მთელის ურთიერთმიმართების დანარჩენი ორი ფსიქიკური სტიქიის სათანადო

შემთხვევის არსებობის შესაძლებლობას გვკარნახობს. მათი დახასიათებისთვის საკმარისია ერთადერთი პოსტულატი, რომელსაც “სისრულის პირობა” ეწოდა. ეს პოსტულატი განსაზღვრავს აბსტრაქტულ ობიექტს, რომლიც ნაწილისა და მთელის ურთიერთმიმართების ორივე ტრივიალური შემთხვევის სათანადოდ თვითორგანიზების უნარით, ანუ პირველი და მესამე ონტოლოგიური სტიქიების ეფექტების ფენომენებად იდენტიფიცირებადი მდგომარეობების მიღების უნარით, ხასითდება. სწორედ ამგვარ ობიექტს წარმოადგენს სრული სისიტემა. პირველი ონტოლოგიური სტიქიის ეფექტის ფენომენად იდენტიფიცირებადი მდგომარეობიდან მესამე ონტოლოგიური სტიქიის ეფექტის ფენომენად იდენტიფიცირებად მდგომარეობაში გადასვლის ლოგიკურად საშუალებდო ეტაპი განსხვავდება საპირისპირო მიმართულებით ანუ მესამე ონტოლოგიური სტიქიის ეფექტის ფენომენად იდენტიფიცირებადი მდგომარეობიდან პირველი ონტოლოგიური სტიქიის ეფექტის ფენომენად იდენტიფიცირებად მდგომარეობაში გადასვლის ლოგიკურად საშუალებდო ეტაპისგან. ამ ორ საშუალებდო მდგომარეობას, რომლებიც იდენტიფიცირდებიან ნაწილისა და მთელის ურთიერთმიმართების ორ ახალ პრინციპად, ვუწოდებთ, შესაბამისად: ნაწილისა და მთელის ურთიერთმიმართების პირველ არატრივიალურ შემთხვევას, ანუ “მეორე ონტოლოგიურ სტიქიას”, და ნაწილისა და მთელის ურთიერთმიმართების მეორე არატრივიალურ შემთხვევას, ანუ “მეოთხე ონტოლოგიურ სტიქიას”. ონტოლოგიურ სტიქიათა დასახელებაში გამოყენებული ნუმერაცია მათი ოთხეულის ციკლური მოწესრიგებულობის ამსახველია. მეორე ონტოლოგიური სტიქია ნაწილის და მთელის ურთიერთმიმართების ძლევის მანიის ფსიქიკური სტიქიის შესაბამისად წარმოადგენს გამომხატველია; მეოთხე ონტოლოგიური სტიქია კი _ მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის ეფექტის სათანადოდ წარმოადგენისა.

გარდა ცივილიზაციებისა ანუ ნოოცენოზებისა სრული სისტემის რეალიზაციად შეიძლება დასახელდეს: ორგანიზმებში, ბიოცენოზები, ბიოსფერო; შესაძლებელია, ასევე, მათ რიგს მიეკუთვნებოდეს კვანტური ფიზიკის ობიექტები და თვით სამყარო, როგორც ყოვლისმცველ ერთობა. ცივილიზაცია სრული სისტემის განსაკუთრებული რეალიზაციაა. მისი განსაკუთრებულობა ფსიქიკურ სტიქიათა და ონტოლოგიურ სტიქიათა ცალსახა ურთიერთშესაბამისობაში მდგომარეობს, რასაც _ ნოოსფერულ ეფექტს და რის კონკრეტულ რეალიზაციასაც _ ნოოსფერულ ეფექტის ფენომენს ვუწოდებთ. ნოოსფერული ეფექტის

ფენომენად უნდა დასახელდეს პიროვნება ანუ ნოოიდი, ერი ანუ ნოოსი, ცივილიზაცია ანუ ნოოცენოზი და მთელი ნოოსფეროც, როგორც ნოოცენოზთა კონგლომერატი (ერთ ნოოცენოზად ინტეგრაციის ტენდენციით თუ ამ ტენდენციის გარეშე).

ნოოსფერული ეფექტი არის საფუძველი განსხვავებული თვისებრივი ტიპის ერების ურთიერთმიმართების სინქრონულ-დიაქრონული ასპექტების ციკლური ლოგიკის კანონებს მიხედვით წარმოდგენადობისა და ცივილიზაციათა ანუ ნოოცენოზთა კლასიფიკაციისა. ონტოლოგიურ სტიქიათა და, ამდენად, ფსიქიკურ სტიქიათა მონაცვლეობის ფუნდამენტური სქემა, რომელსაც “უსასრულობის ეფექტის სქემა” ეწოდა, ოთხსვლიანი ციკლების უსასრულო ჯაჭვით მოიცემა, მაგრამ თუ სრული სისტემა რეალიზებულია სხვა სრული სისტემის ან რაიმე სხვა პრინციპით მოწესრიგებულ მოვლენათა ბაზაზე, როგორც ეს გვაქვს ბიოსფეროს და ნოოსფეროს შემთხვევაში (იგულისხმება ფიზიკური დროის კატეგორიით აღნიშნული წერივი), მაშინ შესაძლებელია ონტოლოგიურ სტიქიათა ეფექტების მონაცვლეობის სამი სხვა სქემის რეალიზაცია: “ფარდობითი დასაწყისის ეფექტის სქემა”, “ფარდობითი დასასრულის ეფექტის სქემა” და “პარალელიზმის ეფექტის სქემა”. შევნიშნავთ, რომ “ფარდობითი დასაწყისის ეფექტის სქემას” ნოოსფერულ წარმონაქმნთა შემთხვევაში “ფარული დასაწყისის ეფექტის სქემას” ვუწოდებთ.

ამრიგად, ცივილიზაცია ანუ ნოოცენოზი უნდა განიმარტოს არა როგორც ოთხი თვისებრივი ტიპის ერთა ერთობად წარმოდგენილი ფენომენი (თუმცა, როგორც ვნახავთ, დედამიწის ნოოსფეროს განვითარების თანამედროვე ეტაპზე, ეს არის ცივილიზაციის სტრუქტურის ოპტიმალურობის ნიშანი), არამედ, როგორც ფსიქიკურ სტიქიათა ეფექტების მონაცვლეობის კონკრეტული სქემის რეალიზაციის ფენომენი და მას შეესაბამება საზოგადოება, რომელიც ფსიქიკურ სტიქიათა ეფექტების მონაცვლეობის კონკრეტული სქემის რეალიზაციის პროცესს ანუ ნოოცენოზის კონკრეტულ რეალიზაციას არის თვითდაქვემდებარებული. ეს ნიშნავს ცივილიზაციათა ოთხი თვისებრივი ტიპის არსებობის შესაძლებლობას. დედამიწის ნოოსფეროს ისტორიაში ცივილიზაციათა ოთხივე თვისებრივი ტიპის მაგალითებია წარმოდგენილი.

ამრიგად, ერი წარმოგვიდგება ცივილიზაციის ფუნქციურ ელემენტად, რომელიც თავისი პროდუქტიული აქტივობით ასახავს მისი თვისებრივი ტიპის სათანადო ცივილიზაციური

ფაზის რეალიზაციას, მის მომცველ ცივილიზაციაში, რაც ერთა ამა თვისებრივი ტიპის სათანადო ღირებულებათა სისტემის, საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის მისეული პრინციპების მთელი ცივილიზაციის მასშტაბით უპირატესობის გამოვლენაში (გაოპტიმალურებაში, გაკონსტრუქტიულებაში) აისახება. ე.ი. საზოგადოდ, ერის არსებობა აქტუალურია არა საყოველთაოდ და მუდმივად, არამედ, მხოლოდ, მის მომცავ ცივილიზაციაში და, მხოლოდ, მისი თვისებრივი ტიპის სათანადო ცივილიზაციურ ფაზებში, რომელთა დასრულების შემდეგ ერი დროებით კარგავს მის არსებობაზე სისტემურ მოთხოვნას, ექვემდებარება ახალი ფაზის სათანადო თვისებრივი ტიპის ერთა გავლენას, _ იძულებულია დროებით ზომად მაინც მიიღოს მათი ინსტიტუციები (როგორც, მაგ: ამერიკელმა ერმა რუზველტის პოლიტიკა და რუსმა ერმა სტალინური სისტემა). თავისი რეაქტუალიზაციის მორიგ ფაზამდე ერის შენარჩუნება წინა ამგვარ ფაზაში მის მიერ შექმნილ-დაუფლებულ-დამარაგებულ საარსებო (სასიცოცხლო და სამრეწველო) რესურსების ოდენობაზეა დამოკიდებული.

ამრიგად, ყოველი ისტორიული საზოგადოებრივი ერთობის თვითორგანიზაციის მოვლენაში, ანუ „სახელმწიფოებრიობის“ ფენომენში საფუძველი გააჩნია ორი ურთიერთსაპირისპირო ტენდენციის ურთიერთბრძოლას: ერთი მათგანი გამოიხატება საზოგადოებრივი ერთობის ერთად თვითდამკვიდრებისაკენ მისწრაფებაში, მეორე – საზოგადოებრივი ერთობის ცივილიზაციად თვითდამკვიდრებისაკენ მისწრაფებაში. ე.ი. პირველი მიმართულია სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტის მისი მატარებელი საზოგადოებრივი ერთობის წმინდად ერთად არსებობის შედეგად და მექანიზმად, ხოლო, მეორე – მის ცივილიზაციად არსებობის შედეგად და მექანიზმად დადგენისკენ. ეს გარემოება, რომელიც სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტის თვისებრივი გრადაციის პოტენციურ დიაპაზონს მონიშნავს, ერის და ცივილიზაციის კატეგორიათა მნიშვნელობის ურთიერთალრევის ტრადიციის არსებობის ამხსნელია.

განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნის მოვლენის სტაბილიზაცია დაკავშირებულია ამგვარ ფისქიკურ გარდაქმნას დაქვემდებარებულ ინდივიდთა, ანუ პიროვნებათა ერთობის გაფართოების ტენდენციასთან:

_ განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნასთან დაკავშირებული ფსიქიკური დისკომფორტის შერბილების ან სრულად აცილების პირობაა ანალოგიურ მდგომარეობაში მყოფ ინდივიდთა ანუ პიროვნებათა სიმრავლეში თავშეფარება, გარაგანი რეალობისგან მათი მეშვეობით თვითგაშუალება. სოციალური იერარქიის ნოოსფერულად აქტუალიზაციის ამ პირობას კონსტრუქციულ ფაქტორად აქცევს ის გარემოება, რომ, რაც უფრო მრავალრიცხოვანია ამგვარი ერთობა (ერი), მით უფრო დროით მცირემასშტაბიან მოვლენებში და მით უფრო მრავალსპექტიანად ვლინდება ფსიქიკურ სტიქიათა დომინანტურობა, მით უფრო მკაფიოდ იკვეთება საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურა. ეს არის ნოოცენოზთა ანუ ცივილიზაციათა მასშტაბით ზრდისკენ იმანენტური მისწრაფების საფუძველი. ამასთანავე, კონკრეტულ ფაზაში ცივილიზაციის მთელი სივრცის ამ ფაზის სათანადო თვისებრივი ტიპის ერთი ერისადმი დაქვემდებარება, ცივილიზაციის არეზე მოპოვებადი საარსებო რესურსების სრულად მის განკარგულებაში მოქცევა, ცივილიზაციური ფაზის რეალიზაციის დაჩქარების ანუ პროგრესის ტემპის ზრდის პირობაცაა. ხოლო ახალი ფაზის დადგომისას მისი რეალიზატორი ელემენტის, სათანადო თვისებრივი ტიპის ერის დანაკლისის მეზობელი ცივილიზაციებიდან შევსების შესაძლებლობა ცივილიზაციების მასშტაბის ზრდის დამატებით რესურსად ისახება. ყოველივე ეს ნოოფილოგენეზის გარკვეულ ეტაპზე, ნოოსფეროში, “საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის” გაბატონების აუცილებლობას განაპირობებს, რაც “ერთი ერის იმპერიის” ფენომენის საეტაპო კონსტრუქციულობის საფუძველია. ამით აიხსნება ის ფაქტი, რომ კაცობრიობის ისტორიაში ლოკალურ ცივილიზაციათა სიმრავლის მიუხედავად ვერ დავასახელებთ ვერც ერთ მათგანს, რომელშიც ერებს შორის ურთიერთობები მათ შორის ოპტიმალური ურთიერთმიმართების მნიშვნელობაზე ყოფილიყო დაფიქსირებული. ამ გარემოებას ისტორიულ ცივილიზაციათა სტიქიურობას ვუწოდებთ.

ნოოსფეროს ისტორიის პირველ, ანუ მისი ფორმირების, ეტაპზე ნოოცენოზთა ანუ ცივილიზაციათა მასშტაბით ზრდისკენ მიდრეკილების გამოვლენას ხელს უშლის საზოგადოებრივ წარმონაქმნთა ბიოცენოზური ოპტიმუმით შეზღუდულობა; ამის საფუძველია ის, რომ განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნა მეყსეულად ცვლის ინდივიდის

ფსიქიკურ მახასიათებლებს და არა მისი ფიზიკური არსებობის მოდუსს, რომელიც მისი ბიოსახეობის ბიოცენოზური ქცევის იდენტური რჩება აღნიშნული გარდაქმნის განხორციელებიდან ხანგრძლივი დროის (მაგ.: ადამიანის შემთხვევაში, კედლის მხატვრობის პირველი ნიმუშების და ტოტემური კულტის სხვა უძველეს საგნების არქეოლოგიური დათარიღების მიხედვით, _ ასი ათას წელზე მეტი ხნის) განმავლობაში; ზომით ბიოცენოზური ოპტიუმის ზღვარს გადაცილებული საზოგადოებრივი ერთეული, რომელსაც აღნიშნული გარდაქმნის გათვალისწინებით, პირველყოფილ ჯოგს ვედარ ვუწოდებთ, ექვემდებარებოდა ინტენსივობით დაყოფას (ბიოსფეროს ერთუჯრედიან წარმომადგენელთა მზგავსად), დანაყოფებს შორის სისტემური კავშირების გენერაციის გარეშე. ნოსფეროს ისტორიის ეს ეტაპი, რომელსაც “პირველადი ნოოცენოზების”, ან სხვაგვარად, _ “პირველადი ცივილიზაციების” ეპოქას ვუწოდებთ, ნოოფილოგენეზის პირველი საფეხურის ანუ “ტოტემისტური ცნობიერების” რეალიზაციაა. ამ ეტაპზე ცივილიზაციები “პირველყოფილ (ტოტემურ) თემებად”, ერები კი “ტოტემური კასტებად” არიან წარმოდგენილი. ეს მდგომარეობა დღემდეა შემორჩენილი ამაზონიის, პაპუა-ახალი გვინეის, აფრიკისა და პოლარეთის რიგ მიკროეთნოსებში.

ნოსფეროს განვითარების მეორე ეტაპი, სამეურნეო (სამიწათმოქმედო თუ ნომადური) ტექნოლოგიური ცოდნის დაგროვების საფუძველზე, საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის მასშტაბის შეზღუდულობის მოხსნით ხასიათდება. ეს არის პირველადი ნოოცენოზების რღვევის, “მეორადი ნოოცენოზების” _ “მეორადი ცივილიზაციების” ჩასახვა-სტაბილიზაციის ეტაპი. დედამიწის ნოსფეროს ისტორიაში ამ ეტაპის დასაწყისს შეესაბამება ნეოლითური რევოლუციის სახელით ცნობილი ისტორიული ეპოქა. ეს მოვლენა პირველყოფილ თემთა უსტრუქტურო მასივების ბაზაზე ერების წარმომდგენი მზარდი მასშტაბის ეთნოსების (ტომების) ინტეგრაცია-კონსოლოდაციის ტენდენციის განვითარებაში აისახება და წარმოადგენს ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხურის ანუ “მითოსური ცნობიერების” რეალიზაციას. საამისო მაგალითებად შეიძლება დასახელდეს: მცირეაზიული, შუმერული, ეგვიპტური, ეგოსური, ინდური, ჩინური, ბაბილონური, დიდი სტეპის, მაიას, ინკური, აცტეკური, კაფრული და ა.შ. ცივილიზაციების მემკვიდრეობის სათანადო ასპექტები. ნოსფეროს ისტორიის ამ ეტაპზე იძენს ოპტიმალურობას საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგია.

ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურზე ანუ “რელიგიური ცნობიერების” რეალიზაციის საფეხურზე, რომელიც საზოგადოების თვითორგანიზაციის ინტენსივობის გარეგან სამყაროსთან ნოოსფეროს სისტემური კავშირის ნიველირების ეფექტის აქტუალიზაციის ხარისხამდე ამალლების მიღწევით ხასიათდება, ჩნდება ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანებისკენ მისწრაფება, რაც ე.წ. მსოფლიო რელიგიის კონცეფციის აქტუალიზაციაში აისახება. განვითარების ამ ეტაპს მიაღწიეს: ინდურმა, ჩინურმა, ეგეოსურმა, ბაბილონურმა, დასავლეთევროპულმა და დასავლეთაზიურმა (ისლამურმა) ცივილიზაციებმა.

ნოოფილოგენეზის მეოთხე, დედამიწის ნოოსფეროს ისტორიაში ჯერჯერობით უკანასკნელი, საფეხურის ანუ “მეცნიერული ცნობიერების” რეალიზაცია უკვე გახდა საზოგადოების თვითორგანიზაციის მასშტაბის დედამიწაზე შესაძლო მაქსიმალურ ზღვრამდე ფენომენური გამთლიანების მდგომარეობამდე და ნოოსფეროს საბოლოო სტაბილიზაციის შესაძლებლობის დამშვებ ხარისხამდე ამალლების მომტანი. ამის მაგალითებად შეიძლება დავასახელოთ მხოლოდ დასავლეთევროპული და ეგეოსური ცივილიზაციები. გლობალიზაციის ზღვარს უფრო ადრე პირველმა მათგანმა მიაღწია (1920 წ. – ერთა ლიგის დაარსება), მაგრამ საბოლოოდ გლობალურ ცივილიზაციად სტაბილიზაცია მეორე მათგანმა განიცადა (1945 წ. – გაეროს დაარსება). გლობალიზებულმა ეგეოსურმა ცივილიზაციამ სადღეისოდ მიაღწია მდგომარეობას, რომელსაც “ინფორმაციულ ცივილიზაციას” ვუწოდებთ.

– მართალია, ნოოსფერო, მისი კერძო რეალიზაციები ცივილიზაციების ანუ ნოოცენოზების სახით, როგორც განწყობის შინაარსის საზოგადოდ მოუცილებადი მომენტის მნიშვნელობის მიხედვით გადაგვარებულობის მოხსნის შედეგები, თავისი არსით ინფორმაციული ფენომენებია, მაგრამ ეს ფაქტი თვალსაჩინო ხდება მხოლოდ ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე; ნოოფილოგენეზის პირველ და მეორე საფეხურებზე ნოოსფეროს მოცემულობის არსებითი ფაქტორია პიროვნების (ნოოსფეროს ინდივიდის) ბიოლოგიური ასპექტის კონკრეტულობა (ნოოსფეროს ბიოსფეროსთან თანაკვეთის შინაარსი), ანუ ადამიანის შემთხვევაში – ანტროპომორფულობის მომენტი, შესაბამისად: ტოტემებად დაფიქსირებული (არაანტროპომორფული) ფენომენების პლასტიკის ანტროპული იმიტაცია და სინამდვილის ანტროპომორფული ინტერპრეტაცია ანუ, შეიძლება ითქვას, – ინფორმაციის ანტროპულ მატარებელზე დაფიქსირებით წარმოდგენილობა (ინფორმაციის ანტროპული შესრულებით ქმნადობა და ახალი თაობებისთვის ანტროპული შესრულება-ტრანსფარაცით მიწოდება), და

ცივილიზაციურ ფაზათა ცვლის პროცესის, ადამიანთა ჯგუფების ზრდა-შემცირება-მიგრაციებთან დაკავშირებულობა; ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურზე ინფორმაციის ფიქსაციაში ანტროპომორფულობის ასპექტი ნიველირდება, ინფორმაციის მატერიალური მატარებელი მასობრივად მოხმარებადი წერილობითი ძეგლები (ძირითადად წიგნები) ხდება, მაგრამ ინფორმაციით სარგებლობისთვის მისი მატერიალური მატარებლების (წიგნების), და ადამიანთა ადგილმონაცვლების აუცილებლობა მაინც შენარჩუნებულია; მხოლოდ ნოოსფეროს განვითარების მეოთხე საფეხურზე გაჩნდა ინფორმაციის მისი მატარებლისგან დამოუკიდებლად გავრცელების და ინფორმაციით მასობრივად და შეუზღუდველად სარგებლობის შესაძლებლობის უზრუნველყოფელი საშუალებები; ინფორმაციის მიმოქცევასთან დაკავშირებით ადამიანის (ადამიანთა მასების) გადაადგილების საჭიროების მოხსნა ცივილიზაციის სტრუქტურის სტაბილიზაციის ხელშემწყობი ფაქტორია; სწორედ, ამგვარ მდგომარეობამდე განვითარებულ ცივილიზაციას ვუწოდებთ ინფორმაციულ ცივილიზაციას (ინფორმაციული ცივილიზაციის ეს დეფინიცია ერთ-ერთ ასპექტად შეიცავს მის აქამდე ცნობილ, საბაზრო მიმოქცევაში ინფორმაციის წილის განსაზღვრაზე დაფუძნებულ დეფინიციას). ცივილიზაციის ფუნქციურ ელემენტთა გეოგრაფიული ლოკალიზაციის სტაბილიზაცია (კონკრეტული თვისებრივი ტიპის ერის კონკრეტულ გეოგრაფიულ პუნქტთან ასოცირება) გეოგრაფიული ფაქტორის ნოოსფერული ფუნქციონალიზაციის განმაპირობებელია. ამ გარემოების აქტუალიზაციის გამომხატველია გეოპოლიტიკის კატეგორია.

ინფორმაციის დაგროვების სიჩქარის ზრდის შედეგად კონკრეტული ფაზის გამომხატველი მოვლენების განხორციელებას უფრო და უფრო ნაკლები დრო სჭირდება, რის გამოც ისტორიის პროცესში განუხრელად მცირდება ცალკეულ ცივილიზაციებში ფაზების ხანგრძლივობა. ინფორმაციული ცივილიზაციის ჩამოყალიბება ნიშნავს ნოოსფეროს განვითარებაში საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ოპტიმალურობის მოხსნის გამომხატველი ზღურბლის გადალახვის გადრაუვალობას. კერძოდ, ინფორმაციის მიმოქცევის, მისი გამოყენების და შენახვის მეცნიერული ტექნოლოგიების განვითარებას, რაც საბოლოოდ ინფორმაციული ცივილიზაციის ჩამოყალიბების მომტანია, ინფორმაციის წარმოების ტემპის განუხრელი ზრდა და, შედეგად, ცივილიზაციური ფაზის ხანგრძლივობის პიროვნების (ნოოსფეროს ინდივიდის) ცხოვრების საშუალო ხანგრძლივობის ზღვარს ქვემოთ

დაშვების გარდაუვალობა ახლავს. ეს ნიშნავს ცივილიზაციური ფაზების ცვლის პროცესის ერის თვისებრივი ტრანსფორმაციების კასკადით რეალიზაციის შესაძლებლობის აღკვეთას და, ამდენად, ცივილიზაციაში ოთხივე თვისებრივი ტიპის ერთა უწყვეტი თანაარსებობის უზრუნველყოფის აუცილებლობას, ანუ ცივილიზაციის სტრუქტურაში ერთა ეფექტური დაცვის მექანიზმების ინსტიტუციონალიზაციის, საერთაშორისო ურთიერთობათა სფეროში საარსებო რესურსების ოპტიმალური განაწილების სტრატეგიაზე გადასვლის აუცილებლობას. სწორედ ეს არის ოპტიმალიზმის დოქტრინის არსი. ამგვარ გარდაქმნას ნოსფეროს საბოლოო სტაბილიზაციას ვუწოდებთ.

როგორც აღინიშნა (იხ. ასევე, ქვემოთ) აღნიშნულ კრიტიკულ ზღვარს პირველმა დასავლეთევროპულმა ცივილიზაციამ გადააბიჯა. მისი ერთ-ერთი ფაზა, რომელიც ქრონოლოგიურად XIX საუკუნის მეორე ნახევარში თავსდება, ცივილიზაციური ფაზის ხანგრძლივობის ადამიანის ცხოვრების საშუალო ხანგრძლივობასთან დაახლოების (ფაქტობრივად – გათანაბრების) პირველ შემთხვევად დაფიქსირდა დედამიწის ნოსფეროს ისტორიაში. XX საუკუნეში კი ფაზების ხანგრძლივობა ოც წლამდე შემცირდა, უკვე ეგეოსური ცივილიზაციაშიც. ის ფაქტი, რომ გლობალიზებულ ეგეოსურ ცივილიზაციაში ფაზის ხანგრძლივობის შემცირება შეწყდა (გლობალიზებული ეგეოსური ცივილიზაციის უკანასკნელი ფაზაც ოცწლიანი აღმოჩნდა, 1988 – 2007 წწ.), საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ინერციით დომინირების პირობებში ნოსფეროს თავდაცვითი რეაქციის გამოხატულებაა, და გვადილევს პიროვნების ფსიქიკური ზრდასრულობის ასაკის დადგენის საშუალებას: ფაზის შემდგომი შემცირება, აღზრდის სისტემის არასათანადოდ (ნოონტოგენეზის კანონების გაუთვალისწინებლად) ორგანიზებულობის თანამედროვე პირობებში, შეუძლებელს გახდიდა თანამედროვე ერებში ფსიქოლოგიურად ზრდასრული თაობის ჩამოყალიბებას, რაც დედამიწის ნოსფეროს, როგორც ასეთის, არსებობასაც კი უქმნის საფრთხეს.

ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის მიხედვით, ოპტიმალური მოწყობის პირობებში ცივილიზაციური თვითრეგულირების უმაღლესი ინსტიტუტი, რომელსაც შეიძლება ეწოდოს “გლობალური განვითარების ცენტრი”, ერთა ოთხი თვისებრივი ტიპის არსებობის გათვალისწინებით, განსხვავებული ექსკლუზიური ფუნქციებით აღჭურვილი, ოთხი უმაღლესი წარმომადგენლობითი ინსტიტუტის სისტემურ ერთობად ჩამოყალიბდება:

_ ერთა ფორმის მანიის კლასის უმაღლეს წარმომადგენლობით ინსტიტუტს შეესაბამება გლობალური ცივილიზაციის უმაღლესი საკანონმდებლო ინსტანციის ფუნქცია; ოპტიმალური მოწყობის აუცილებელი ასპექტია ამ თვისებრივი ტიპის თითოეული ერის ექსკლუზიური საარსებო ტერიტორიით უზრუნველყოფა (უცხოთა შეუწყნარებლობა ერთა ამ თვისებრივი ტიპის მოუცილებელი მახასიათებელია, რომლის იგნორირება გლობალური დესტაბილიზაციის ფაქტორია); ერთა ამ თვისებრივი ტიპის თანამედროვე წარმომადგენლებად შეიძლება დავასახელოთ: გერმანელები, ესპანელები, იტალიელები, თანამედროვე ელინები (ბიზანტიელების თვისებრივი მემკვიდრეები), ჩეხები, ხორვატები, პოლონელები, უკრაინელები, ებრაელები, არაბები, ახალი თურქები, სპარსები, ახალი არმენიელები, იაპონელები, კორეელები, ჩინელები, ვიეტნამელები, ინდონეზიელები და ა.შ.;

_ ერთა ძლევის მანიის კლასის უმაღლეს წარმომადგენლობით ინსტიტუტს შეესაბამება გლობალური ცივილიზაციის უმაღლესი სამართალდამცავი ინსტანციის (ძირითადი შემკავებელი ფაქტორის) ფუნქცია; მისი კომპეტენციაში უნდა მოექცეს ზემოთხსენებული ექსკლუზივის დაცვის საქმე, რაც საამისოდ გამართულ სამხედრო-სამეწველო კომპლექსს და გლობალური განლაგების სამხედრო ინფრასტრუქტურას გულისხმობს; ერთა ამ თვისებრივი ტიპის თანამედროვე წარმომადგენლებად შეიძლება დავასახელოთ: რუსები, სერბები, მონღოლები, ქურთი იეზიდები და ა.შ. (ამ თვისებრივი ტიპს მიეკუთვნებოდა მთელი ნომადური სამყარო, ანუ ადგილმონაცვლე მესაქონლეობის მიმდევარი, ინდოევროპულ, სემიტურ და ალთაური მიდგმის ძველ ტომთა უმრავლესობა, ასევე, _ მობინადრე ცხოვრების წესზე გადასული _ ნესიტები, ძველი არმენიელები, ძველი ასირიელები, ძველი მაკედონელები, ძველი რომაელები, ვიკინგები);

_ ერთა ცხრომის მანიის კლასის უმაღლეს წარმომადგენლობით ინსტიტუტს შეესაბამება გლობალური ცივილიზაციის ფინანსური სისტემის, გლობალური ბაზრის რეგულირების და ცივილიზაციის საგარეო კონტაქტების რეალიზაციის უმაღლესი ინსტანციის ფუნქცია; საგარეო კონტაქტების წარმოება გულისხმობს საგარეო საფრთხისგან ცივილიზაციის დაცვასაც, და, ამდენად, ამ ფუნქციის შესაბამისად, ასევე გლობალური განლაგების სამხედრო ინფრასტრუქტურას, რომელიც, ამასთანავე, იქნება მთავარი მაწონასწორებელი ფაქტორი ძლევის მანიის კლასის ერთა გლობალური ფუნქციის სამხედრო ინსტიტუტისა; ერთა ამ თვისებრივი ტიპის თანამედროვე წარმომადგენლებად შეიძლება დავასახელოთ:

ინგლისურენოვანი სამყარო, რომელიც ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის ერთიან ერად რეკონსოლიდაციას განიცდის ამერიკის გავლენით, ფრანგები, ჰოლანდიელები, ინდოელები (ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გარდამავალ ეტაპზე მყოფი ინდური სამყარო შეიძლება ინგლისურენოვანი სამყაროს რეკონსოლიდაციის პროცესში მოექცეს), ისტორიის ადრეულ ეტაპებზე _ ფინიკიელები, კართაგენელები და ძველი ელინები;

_ ერთა მართვის მანიის კლასის უმაღლეს წარმომადგენლობით ინსტიტუტს შეესაბამება ცივილიზაციის წევრ ერთა წინაშე ცივილიზაციის წარმომადგენლი უმაღლესი ინსტანციის ფუნქცია, რაც გულისხმობს “გლობალური განვითარების ცენტრის” შეუფერხებელი ფუნქციონირების ფაქტორებზე (მათ შორის, სამხედრო პარიტეტზე) მეთვალყურეობას და, მოცემულ ეტაპზე კომერციულად არახელსაყრელ, სტრატეგიულ სამეცნიერო კვლევათა კურირებას; ამ თვისებრივი ტიპის ერი ცივილიზაციის თვითრეგულირების უმაღლესი ინსტანციის ლოკალიზაციისა და ფუნქციონირებისთვის ოპტიმალური გარემოა, მართვის მანიის კლასის ერის სახელმწიფოებრიობა, თავისი არსით, თვითრეგულირების ცივილიზაციური ინსტიტუტებისგან განუყოფელი, ცივილიზაციის სიმთელის ეფექტის გამომხატველი, ფენომენია და ამ ეფექტის რეალიზაციის პრობლემას ასახავს თავისი მდგომარეობით; მართვის მანიის კლასის ერი ცივილიზაციის თვითრეგულირების ცენტრალური ინსტიტუტის ფუნქციონირებისთვის ოპტიმალური გარემოა; ერთა ამ თვისებრივი ტიპის თანამედროვე წარმომადგენლებად შეიძლება დავასახელოთ: ქართველები, ირლანდიელები, შოტლანდიელები, კორსიკელები, სიცილიელები, ბასკები, ხოლო ისტორიის ადრეულ ეტაპებზე: შუმერები, ფილისტიმიელები, პელაზგები, ეტრუსკები, ხათები, კელტები და ა.შ.

ერთა ოთხივე თვისებრივი ტიპების საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის მახასიათებლები ადექვტურად შეესაბამებიან მათს განსხვავებულ ცივილიზაციურ ფუნქციებს: ფორმის მანიის კლასის ერის საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის დომინანტური მახასიათებელია ცენტრალიზმის პრინციპის და საკანონმდებლო ინსტიტუტის პრიმატი _ ეკონომიკის სახელმწიფო-მონოპოლისტური რეგულირება, სახელმწიფო მოხელეთა მომზადებისა და სელექციის ეროვნული ინსტიტუტი მისი აუცილებელი ატრიბუტია, რაც, თანამედროვე პირობებში, ერთპარტიული პოლიტიკური სისტემის სახით განიცდის რეალიზაციას; ძლევის მანიის კლასის ერის საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის დომინანტური მახასიათებელია

სამხედრო ინსტიტუტის პრიმატი; ცხრომის მანიის კლასის ერის საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის დომინანტური მახასიათებელია ფინანსური და ანტიმონოპოლისტური რეგულირებით უზრუნველყოფილი თავისუფალი საბაზრო ურთიერთობების ინსტიტუტების პრიმატი, რაც სტიქიური ცივილიზაციის ერებში მრავალპარტიული, საყოველთაო და თავისუფალი არჩევნების სისტემის საფუძველზე განიცდის რეალიზაციას; მართვის მანიის კლასის ერის საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის დომინანტური მახასიათებელია საგარეო ურთიერთობათა ინსტიტუტის პრიმატი, რაც ამ თვისებრივი ტიპის ერის საარსებოდ ოპტიმალურ არედ გლობალურ გეოპოლიტიკურ ძალთა ინტერესების ურთიეთდაპირისპირების (ისტორიის ადრეულ ეტაპებზე, ასევე, ცივილიზაციების კონფლიქტის) არეებს წარმოგვიდგენს, როგორც არის მაგ. კავკასია _ ქართველი ერის ლოკალიზაციის და დომინირების არე.

ყოველივე აღნიშნულის მიხედვით ირკვევა, რომ ის, რაც აღინიშნება ტერმინით _ პოლიტიკა, წარმოადგენს ერთა ნოოფილოგენუზის აქტების, ცივილიზაციათა თვითორგანიზაციის და ცივილიზაციური ფაზების ცვლის პროცესების რეალიზაციების გამოხატულებას, სათანადო ალტერნატივათა კონფლიქტის გათვალისწინებით. სხვაგვარად რომ ვთქვათ _ პოლიტიკის სახელით აღინიშნება ნოოცენოზის ფაქტობრივი მოცემულობა და ნოოცენოზური პოტენციები.

1.2. ოპტიმალიზმი და ძველი პარადიგმები

მიზანშეწონილია პოლიტიკური და საერთაშორისო ურთიერთობათა პარადიგმები ჯერ ტრადიციული მიდგომით დავახასიათოთ, რადგან ამით გაადვილდება ახალი მიდგომის თავისებურების დაფიქსირება.

ცნობილი განსაზღვრების მიხედვით, ლიბერალიზმი არის იდეოლოგია, ფილოსოფიური შეხედულება და პოლიტიკური ტრადიცია, რომლის მიხედვით ძირითადი პოლიტიკური ღირებულებაა თავისუფლება. ლიბერალიზმი დასავლეთის განმანათლებლობის ეპოქაში იღებს დასაბამს. ეს ტერმინის შინაარსი ამჟამად მრავალი ასპექტითაა გამდირებული. ლიბერალიზმი ესწრაფვის თითოეული ადამიანის აზროვნების თავისუფლებას, მთავრობის და რელიგიის ინსტიტუტების ძალაუფლების შეზღუდვას, იდეათა თავისუფალი გაცვლის უზრუნველყოფას, თავისუფალ კერძო მეწარმეობაზე დამყარებულ საბაზრო ეკონომიკას და ხელისუფლების სისტემის გამჭვირვალებას, ე.წ. ლიბერალურ დემოკრატიას ღია და თანასწორი არჩევნებით. ლიბერალიზმს შესაძლებლად მიაჩნია ურთიერთსასარგებლო (პირველ რიგში – საბაზრო) ურთიერთობები სახელმწიფოებს შორის (ამ წარმოდგენას საფუძვლად უდევს საზოგადოების განვითარების საბოლოო უმაღლეს პუნქტად ლიბერალიზმის წარმოდგენა).

სახელმწიფოებს შორის ურთიერთობათა ხასიათის შეფასებაში საპირისპირო რადიკალურად პოზიციის რეალიზაცია რეალიზმი. ერთ-ერთი ყველაზე სრულ დახასიათების მიხედვით, რომელიც ეკუთვნის ჯონ მირშაიმერს, სახელდება ხუთი ძირითადი პრინციპი, რომელიც აღწერს რეალიზმის მიდგომას საერთაშორისო ურთიერთობებისადმი.

1) საერთაშორისო სისტემა ანარქიულია, რაც იმას ნიშნავს, რომ სისტემა შედგება დამოუკიდებელი პოლიტიკური ერთეულებისგან – სახელმწიფოებისაგან, რომლებსაც არ ჰყავთ ზემდგომი ხელისუფლება, სუვერენიტეტი სახელმწიფოთა თანდაყოლილი თვისებაა.

2) სახელმწიფო ბუნებით აგრესორია.

3) არ არსებობს გარანტია იმისა, რომ ერთი სახელმწიფო მეორის წინააღმდეგ აგრესიას არ განახორციელებს.

4) სახელმწიფოთა ძირითადი მამოძრავებელი მოტივი არის სუვერენიტეტის შენარჩუნება.

5) სახელმწიფოთა სტრატეგია გამომხატველია საერთაშორისო სისტემაში მათი არსებობის შენარჩუნებისთვის ზრუნვის.

აქედან გამომდინარეობს მათი მდგომარეობის და ქცევის უცვლელი პრინციპები:

სახელმწიფოები სხვა ამგვარ ერთეულთა მხრიდან მუდმივად აგრესიის მოლოდინში არიან; ალიანსები განიხილება, როგორც დროებითი მოვლენა; სახელმწიფოები ცდილობენ გაზარდონ თავიანთი ფარდობითი ძლიერება სხვა ქვეყნებთან მიმართებაში, რადგან სამხედრო ძლიერება არის საუკეთესო გზა უზრუნველყო საკუთარი უსაფრთხოება საშიშ გარემოში; იდეალური მდგომარეობაა ჰეგემონის სტატუსი საერთაშორისო სისტემაში. მაგრამ იმის შესახებ, თუ რატომ არ შეიძლება ერთი სახელმწიფოს ჰეგემონია მივიდეს მის მიერ ყველა სხვა სახელმწიფოს სრულად ასიმილაციის ზღვარამდე, რაც ერთ-ერთი მათგანის მთელს მსოფლიოზე განფენას მოიტანდა, მირშიამერი არაფერს ამბობს.

ამ კითხვაზე პასუხის გაცემის მცდელობად შეიძლება დავინახოთ ჰანს მორგენტაუს მიერ დასახელებული, პოლიტიკური რეალიზმის 6 პრინციპის განსაზღვრაში:

1) პოლიტიკა ფესვგადგმულია ადამიანის უცვლელ ეგოიზმსა და ეგოცენტრულობაში;

2) პოლიტიკა არის ავტონომიური სფერო და არ შეიძლება მისი დაყვანა ეკონომიკამდე (როგორც ამას მარქსიზმის მიმდევრები აკეთებენ), ან მორალამდე (როგორც ამას კანტის ლიბერალური თეორიის მიმდევრები აკეთებენ ხოლმე);

3) პოლიტიკა არის არენა, სადაც ადამიანური პირადი ინტერესები გამოიხატება (ყველა ადამიანის პირადი ინტერესების მინიმუმი არის თვითგადარჩენა და უსაფრთხოება) და ეს ინტერესები აუცილებლად ერთმანეთს შეეჯახება, ისევე, როგორც საერთაშორისო პოლიტიკაში სახელმწიფოთა ინტერესების შეჯახებაა გარდაუვალი;

4) საერთაშორისო ურთიერთობების ეთიკა არის პოლიტიკური და სიტუაციური ეთიკა, რაც ძალზედ განსხვავდება პირადი მორალისაგან _ შესაძლებელი შედეგებიდან ყველაზე

მომგებიანის შერჩევა პოლიტიკოსის უმაღლესი მიღწევაა (რაც პიროვნული მორალის მოთხოვნების იგნორირების გამართლებად მიიჩნევა);

5) რეალიზმი მიიჩნევს, რომ არც ერთი ერის და სახელმწიფოს ზნეობრივი მიზნები არ შეიძლება მივიჩნიოთ საყოველთაო ზნეობრივ კანონებად (ზნეობის იგნორირება სწორედ ამას ნიშნავს);

6) რეალიზმი არის დოქტრინა, რომელიც რეაგირებას ახდენს ცვალებად პოლიტიკურ რეალობაზე, რომელშიც სახელმწიფოებს არსებობა უწევთ, მათი ინტერესების მუდმივი ცვალებაზე _ პოლიტიკოსის უმაღლესი ღირებულებაა მისი ქვეყნის ინტერესები (მიზანი ამართლებს საშუალებას).

ე.ი. მორგენტაუს მიხედვით, პრობლემას ადამიანის ბუნებაში ჰქონია საფუძველი, საარსებო შიშის ფაქტორის სახით. მაგრამ ამ შემთხვევაში გაუგებარი (თეორიულად პასუხგაუცემელი) რჩება კითხვა, თუ რატომ არ შეიძლება ამ ფაქტორის მოქმედების აღკვეთა კაცობრიობის სწრაფი ტექნოლოგიური წინსვლის შდევად გარდაუვალ, ადამიანის არსებობის მატერიალური უზრუნველყოფის პრობლემის სრულად მოხსნის პირობებში.

უნდა აღინიშნოს, რომ რეალიზმის და ლიბერალიზმის დაპირისპირებულ იდეოლოგიებად წარმოდგენა უსაფუძვლოა, რადგან ერთი სახელმწიფოს აგრესია მეორის მიმართ საზოგადოების მოწყობის ლიბერალისტური მოდელის გავრცელების მცდელობაშიც შეიძლება აისახოს. ამის მაგალითია ამერიკის შეერთებული შტატების და ირანის, ამერიკის შეერთებული შტატების და ლათინური ამერიკის ქვეყნების ურთიერთობის ისტორია.

ანარქიზმი არის იდეოლოგია, რომელიც უარყოფს სახელმწიფოს, პოლიტიკური ხელისუფლების ან რაიმე სხვა იერარქიული მმართველობის არსებობის საჭიროებას და მისწრაფვის მათი აღმოფხვრისკენ. ამ მისწრაფების გამართლებად სახელდება ის, რომ თანადგომა ადამიანის ჭეშმარიტი, თანდაყოლილი თვისებაა. ანარქიზმს საფუძველი ჩაეყარა უილიამ გოდვინის (1756-1836) ნაწერებში. ანარქიზმის განვითარება ბაკუნინის, პრუდონის და შმიდტის სახელებთან არის დაკავშირებული. ანარქიზმის მთავარ იდეოლოგიებს შორის შორის შორის უნდა დავასახელოთ მიხაკო წერეთელიც.

ანარქიზმი, ისევე, როგორც ლიბერტარიანიზმი, ინდივიდუალური თავისუფლების უმაღლეს ღირებულებად აღიარების მიხედვით, ლიბერალიზმის უკიდურეს ნაირსახეობად უნდა მივიჩნიოთ. ხშირად ის წარმოდგენილია განმანათავისუფლებელი მოძრაობის დროებით იარაღად, როგორც ანარქიზმის ცნობილი ქართველი წარმომადგენლების, მიხაკო წერეთლისა და ვარლამ ჩერქეზიშვილის შემთხვევა ადასტურებს.

ნაციონალიზმი არის იდეოლოგია, რომელის მიხედვითაც ერი ანუ "ნაცია" არის საზოგადოების ფუნდამენტური ნაწილი და ქვაკუთხედი.

ერთ მხრივ, ნაციონალიზმი ლიბერალიზმის საწინააღმდეგო იდეოლოგიად უნდა დასახელდეს, რადგან ის პიროვნების, როგორც საზოგადოების წევრის ინტერესზე მაღლა მისი მომცველი საზოგადოების ინტერესს აყენებს. მაგრამ, მეორე მხრივ, გაუგებარია, თუ რატომ არ შეიძლება ერი, როგორც ფუნდამენტური საზოგადო-ებრივი ერთეული, ლიბერალიზმის (პიროვნების ინტერესის, კერძოდ _ პიროვნული თავისუფლების საზოგადოების ინტერესზე მაღლა დამყენებელი იდეოლოგიის) საფუძველზე ჩამოყალიბდეს.

კომუნიზმი არის იდეოლოგია, რომელიც წარმოების საშუალებების საერთო საკუთრებაში მოქცევას ესწრაფვის.

ამ განსაზღვრების მიხედვით შეიძლება კომუნიზმის იდეოლოგიის ორგვარად ინტერპრეტაცია. ერთ მხრივ, წარმოების საშუალებების საერთო საკუთრებაში მოქცევა წარმოების ერთიანი ცენტრალიზებული ეროვნული სისტემის საფუძველზე საზოგადოების სტრუქტურულ ერთიანობად ჩამოყალიბების უზრუნველმყაფელია; ამ სტრუქტურაში საზოგადოების ყოველი წევრი, მისი უნარების შესაბამის ფუნქციის შემსრულებლად იქნება დაფიქსირებული და ამდენად, საზოგადოების ინტერესებს დაქვემდებარებული, როგორც მოითხოვს ამას ნაციონალ-იზმი, წარმოდგენილი დეფინიციის მიხედვით. უნდა აღინიშნოს, რომ წარმოების ერთიანი ეროვნული სისტემის არსებობა კერძო საკუთრების არსებობის დამშვებია, მისი სახელმწიფო მონოპოლისტური რეგულირებისადმი დაქვემდებარების პირობით, როგორც ჩინეთის შემთხვევაში. პირადი ფუნქციის მემკვიდრეობით გადაცემის შესაძლებლობაც დასაშვებია. ამ ინტერპრეტაციას შეიძლება ნაციონალ-სოციალიზმის იდეოლოგია ვუწოდოთ. მეორე მხრივ, ამის საპირისპიროდ, წარმოების საშუალებების საერთო საკუთრებაში მოქცევა საზოგადოების წევრების ტოტალური გათანასწოების

შესაძლებლობის უზრუნველყოფელიცაა ამის მაგალითია რუსული ბოლშევიზმი (სტალინიზმამდელი ბოლშევიზმი). ეს ინტერპრეტაცია შეიძლება ტერმინის “კომუნიზმი” საკუთრივ მნიშვნელობად მივიჩნიოთ.

ფემინიზმი არის იდეოლოგია, რომლის მიზანია ქალთა გათანასწოლება მამაკაცებთან ცხოვრების ყველა სფეროში. ამ დეფინიციის მიხედვით ფემინიზმი შესაძლებელია კომუნიზმის ერთ-ერთ ასპექტადაც კი ჩაითვალოს. საზოგადოდ, სქესთა თანასწორობის პრინციპის თანმიმდევრულად გატარება, რაც ბუნებრივი მახასიათებლების იგნორირებას გულისხმობს, შეიძლება მეტად დესტრუქციული აღმოჩნდეს. გენდერული პრობლემის არსის დადგენის გარეშე, რასაც ტრადიციული მიდგომები ვერ ახერხებენ, ძნელია ფემინიზმის იდეოლოგიის შესახებ დასკვნის გაკეთება.

პოლიტიკური პლურალიზმი, როგორც მრავალფეროვნების შემწყნარებელი, თავისუფლების (თვითგამოხატვის შეუზღუდველობის) მაღიარებელი იდეოლოგია ლიბერალიზმთანაა ასოცირებადი.

კონსერვატიზმის სახელით ცნობილი იდეოლოგია საერთოდ კონტექსტუალურია და ისტორიული პროცესების ინერციის გამოხატულებადაც კი შეიძლება ჩაითვალოს.

პოლიტიკური იდეალიზმი არის იდეოლოგია, რომლის მიხედვითაც საერთაშორისო ურთიერთობათა სფეროში, ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა საერთაშორისო სამართალი, საერთაშორისო მორალი, ინტერესების თანხვედრა, ჰარმონიზაცია და ა.შ. დომინირებს ისეთ ფაქტორებზე, როგორიცაა ძალა, ეროვნული ინტერესები და ა.შ., და, რომ აგრესია, ძალადობა და უსამართლობა ალოგიკური და ანომალური მოვლენებია. იდეალიზმის მიხედვით საერთაშორისო ურთიერთობათა განვითარების პერსპექტივა მსოფლიო მთავრობის შექმნაა, რაც ყველა საერთაშორისო პრობლემას გადაჭრის, რადგან მთელ მსოფლიოს ერთი ხელისუფლება ეყოლება. ნიმუშად გამოდგება ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის, ვუდრო უილსონის „14 პუნქტი“ და ერთა ლიგის შექმნის იდეა.

ითვლება, რომ ნაციზმის გამარჯვებამ გერმანიაში, ფაშიზმისა – იტალიაში, იაპონიის მილიტარიზაციამ, საბჭოთა კავშირში ბოლშევიზმის განმტკიცებამ, საბოლოოდ კი, მეორე

მსოფლიო ომმა საფუძველი გამოაცალა ამ იდეოლოგიას. სინამდვილეში ამ ფაქტს სხვა ახსნა აქვს (იხ. ქვემოთ).

დემოკრატიის ცნება, მისი თანამედროვე ინტერპრეტაციით ლიბერალიზმთან არის ასოცირებული, რადგან პოლიტიკური გადაწყვეტილებების მიღების მექანიზმებზე ფართო მასების გავლენის პირობად თავისუფალი მრავალპარტიული არჩევნების სისტემა იგულისხმება. მაგრამ პოლიტიკური ხელისუფლების ინსტიტუტებზე მასების გავლენის შეუზღუდველობის მიღწევაც კი არაფერს მეტყველებს იმ ღირებულებათა სისტემის შესახებ, რომელსაც შეიძლება კონკრეტული საზოგადოების უმრავლესობა იზიარებდეს. მაგ.: ჩინეთში, მართალია, პოლიტიკური სისტემა ერთპარტიულია, მაგრამ ამ ერთი პარტიის რიგებში შესვლა და ხელისუფლების იერარქიულ სისტემაში დაწინაურება რიგითი ჩინელისთვის უფრო იოლიც კი ჩანს ვიდრე რიგითი ამერიკელისთვის _ ამერიკის წამყვან პოლიტიკურ პარტიაში დაწინაურება. ამ აზრის სასარგებლოდ მეტყველებს ის ფაქტი, რომ ჩინეთისგან განსხვავებით ამერიკის პოლიტიკურ ელიტაში შესამჩნევია დინასტიურობის ასპექტი.

ასე შეიძლება დახასიათდეს დღემდე ცნობილი სოციალურ-პოლიტიკური და საერთაშორისო ურთიერთობათა პარადიგმები და მათი ურთიერთმიმართებები ტრადიციული პოზიციებიდან. [6], [13], [17], [25], [44], [67].

ამ მცირე მიმოხილვის მიხედვით, ახალი მიდგომის გამოუყენებლადაც კარგად სჩანს პრადიგმათა იდენტიფიკაციის უსისტემობა.

ოპტიმალიზმის დოქტრინა საშუალებას გვაძლევს ახლებურად მივუდგეთ განხილულ საკითხებს, გამოვავლინოთ არაერთი დღემდე შეუმჩნეველი ასპექტი, დავაზუსტოთ დეფინიციები და კლასიფიკაციის კრიტერიუმები.

როგორც აღინიშნა, ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის მიხედვით, ნოოსფეროს განვითარების მეორე (მითოსური ცობიერების რეალიზაციის) ეტაპზე იწყება შეუჩერებელი ზრდის ტენდენციის მატარებელი, მეორადი ცივილიზაციების ჩამოყალიბება და მყარდება საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობა. ასეთ პირობებში, ცივილიზაციაში მიმდინარე ფაზის სათანადო თვისებრივი ტიპის ერთა ზეგავლენა სხვა თვისებრივი ტიპის

ერებზე სრულიად შეუზღუდველია; ამ უკანასკნელთა არსებობაზე სისტემური მოთხოვნის მოხსნილობა მათი სრული ასიმილაციის შესაძლებლობის დამშვებია და, ამდენად, შეიძლება კონკრეტულ ფაზაში ცივილიზაციის მთელი არე ამ ფაზის სათანადო თვისებრივი ტიპის ერთმა ერმა დაიკავოს; სხვაგვარად რომ ვთქვათ, შეიძლება მოხდეს ერთი ერის გლობალიზაცია მისი მომცველი ცივილიზაციის მასშტაბით. ამ მდგომარეობისკენ მიდრეკილებას და შესაბამის შეხედულებათა სისტემას ანუ საზოგადოების ღირებულებათა ერთი სისტემის თარგზე მოწყობის შესაძლებლობის მაღარებელ პოლიტიკურ დოქტრინას შეიძლება ვუწოდოთ “მონოგლობალისტური პარადიგმა”.

ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურზე მონოგლობალიზმი “მსოფლიო რელიგიის” კონცეფციის აქტუალიზაციაში გამოვლინდა, ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე კი მოვალეობის აპოლოგიის, თანასწორობის აპოლოგიის, და თავისუფლების აპოლოგიის მეცნიერული პოლიტიკური პარადიგმების ჩამოყალიბებაში. ეს პარადიგმები, შესაბამისად, ერთა ფორმის მანიის კლასის, ერთა ძლევის მანიის კლასის და ერთა ცხრომის მანიის კლასის, სათანადოა. ამით აიხსნება აქამდე ცნობილ პოლიტიკურ პარადიგმათა სამ ჯგუფად დაყოფადობა. ტრადიციასთან კავშირის შენარჩუნებისთვის გამოყენებული იქნება ამ პარადიგმათა მეორე დასახელებები, შესაბამისად: “ნაციონალ-სოციალიზმი”, “კომუნიზმი” და “ლიბერალიზმი”.

“მონოგლობალისტური პარადიგმა” არის იდეური საფუძველი “ერთი ერის იმპერიის” ფენომენისა, როგორც ამა ერის ექსპანსიის _ მისი ღირებულებათა სისტემის ცივილიზაციის მთელს სივრცეზე გავრცელების ტენდენციის გამოხატულებისა, ამა ერის თვისებრივი ტიპის სათანადო ცივილიზაციურ ფაზაში. მაგრამ ცივილიზაციურ ფაზათა ცვლის პროცესში ვერც ერთი ერის მდგომარეობა მის მომცველ ცივილიზაციაში ვერ იქნება მუდმივად კომფორტული; სხვაგვარ ცივილიზაციურ ფაზაში სხვა თვისებრივი ტიპის ერი ხდება ამა ცივილიზაციის სივრცეზე გლობალიზაციის სუბიექტი ანუ, უკვე, მის “ერთი ერის იმპერიად” მთელი ცივილიზაციის რესტრუქტურის პროცესის ინიციატორი. მაგრამ თუ რომელიმე ცივილიზაციურ ფაზაში სათანადო თვისებრივი ტიპის ერი მოახერხებს უკიდურეს ზღვარამდე მიყვანოს მისი გლობალიზაციის პროცესი, მაშინ მორიგი ფაზის დადგომისას, ამ ცივილიზაციაში, არ აღმოჩნდება შენარჩუნებული ახალი ფაზის სათანადო თვისებრივი ტიპის არც ერთი ერი და გარდაუვალი ხდება შინაგანი კონფლიქტი ამგვარი

ელემენტისთვის ადგილის გამოსათავისუფლებლად, ხოლო ერი (ან ერთიდაიგივე თვისებრივი ტიპის რამდენიმე ერის ერთობა), რომელმაც მისთვის ხელსაყრელ ფაზაში მოახდინა ცივილიზაციის მთელი სივრცის მითვისება, თვითონ ხდება ობიექტი ახალ ფაზაში ნაკლულ ელემენტათვის ადგილის გამოთავისუფლების პროცესისა; ამ პროცესს ერთი (მოცემული ერის თვისებრივი ტიპის განმსაზღვრელი) ფსიქიკური სტიქიის ეფექტის (ამ ერის მოცემულობის ფაქტის) ფონზე მეორე (ამა ცივილიზაციაში მიმდინარე ფაზის შესაბამისი) ფსიქიკური სტიქიის ეფექტის განვითარების მნიშვნელობა აქვს, რასაც (ამ მეორე) ფსიქიკური სტიქიის კასტური ეფექტის ფენომენს ვუწოდებთ, რადგან იგი ერის წარმომდგენი საზოგადოებრივი ერთობის შიგნით კასტური ფენის ჩამოყალიბებით ვითარდება; თუ მიმდინარე ფაზის დასრულებამდე ერი საწყისი თვისებრივი ტიპის შენარჩუნებას მოახერხებს, წინა ფაზის სათანადო კასტური ეფექტის ფენომენი მოიხსნება, მაგრამ ერის მემკვიდრეობაში შეიძლება მისი გარკვეული ელემენტები დაფიქსირდეს ამ მემკვიდრეობის ძირითადი, თვითშეთანხმებული კომპონენტისაგან (საკუთრივ ეროვნული მემკვიდრეობისაგან) თვისებრივად განკერძოებული, დაპირისპირებული კომპონენტის სახით, რაც მომავალში ცივილიზაციის სათანადო ფაზებში კასტური ეფექტის ახალი ძალით განვითარების, სტრატეგიულ პერსპექტივაში კი, ერის გახლეჩის ან თვისებრივი ტრანსფორმაციის პირობას წარმოადგენს.

ამრიგად, საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობის პირობებში, ერს მისი მომცველი ცივილიზაცია მტრულ გარემოდ ევლინება: ის, ან თვითონ ეწევა ექსპანსიას მის სივრცეზე, ავიწროებს სხვა თვისებრივი ტიპის ერებს, ან თვითონ არის მათგან შევიწროების ობიექტი, ხოლო ერისთვის საარსებო საფრთხე მიმდინარეობს მისი წარმოდგენი საზოგადოებრივი ერთობის წიაღიდანაც კი.

უნდა ითქვას, რომ, საზოგადოდ, აღწერილი კანონზომიერების გაცნობიერების შემთხვევაში, ერებს შორის ურთიერთხელშემწყობი დამოკიდებულების დამყარება, მათ მიერ ანტიექსპანსიონისტური პოლიტიკის არჩევა შესაძლებელია მეორად ცივილიზაციათა ახალქმნადობის ეტაპზეც. მაგრამ ცივილიზაციებში ფაზათა ხანგრძლივობის შემცირებას იმ ზღვარამდე, რომელიც შესაძლებელს გახდიდა აღნიშნული კანონზომიერების ფენომენოლოგიურად დაფიქსირებას, დასჭირდა მეტად დიდი დრო: ენეოლითური რევოლუციის ხანიდან ჩვენს დრომდე ცივილიზაციურ ფაზათა ხანგრძლივობა შემცირდა,

დაახლოებით, 2000 წლიდან 20 წლამდე, მაგრამ XIX საუკუნის შუახანებამდე ეს მაჩვენებელი სამ საუკუნეს აღემატებოდა (იხ. ნაწილი მეორე). ჩვენს დროში სოციალურ-პოლიტიკური პროცესების ციკლორობის შესახებ აზრის გამოთქმას არ ერიდებიან, მაგრამ სრული ციკლის დაფიქსირებას ადამიანის სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობაზე დიდი დრო – 80 წელზე მეტი სჭიდება. ამასთანავე გლობალურ ცივილიზაციაში ფაზების ცვლის ფარული დასაწყისის ეფექტის სქემის მიხედვით მიმდინარეობასთან დაკავშირებული გარკვეული ასიმეტრია დამატებით სიძნელეს ქმნის ისტორიული პროცესების მიმდინარეობის კანონზომიერებათა ფენომენოლოგიურად დაფიქსირებისთვის.

მსოფლიოს თანამდეროვე პრობლემების მთავარი წყაროა საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის იდეური ბატონობა. ეს შეუჩერებელი შეტევითი ქცევის სტრატეგია განამტკიცებს, სადღეისოდ უკვე მცდარ, წარმოდგენას იმის შესახებ, რომ თითოეულ ერს საზოგადოდ, მისი არსებობის და განვითარების შესაძლებლობის შენარჩუნებით დაინტერესებული არავინ მოეპოვება თავისივე თავის გარდა და ამდენად, თავის არსებობის გარანტიად დედამიწაზე მოცემულ საარსებო (სასიცოცხლო და სამრეწველო) რესურსების სულ უფრო და უფრო მეტ წილზე საკუთარი კონტროლის დამყარებაა დასახული, არა მხოლოდ საარსებო რესურსებზე საკუთარი მოთხოვნილების დაკმაყოფილების მიზნით, არამედ, ამ რესურსებით სარგებლობაზე კონტროლის დამყარებით სხვა ერების გაძლიერების აღსაკვეთად.

“საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის“ კარნახით ყოველი ერი მოწოდებულია გაანადგუროს სხვა ამგვარი ერთეულები, ან თავს მოახვიოს მათ მისი ღირებულებათა სისტემა, რადგან თითოეულ მათგანს, ხსენებული სტრატეგიის მიხედვით, მხოლოდ ამრიგად შეიძლება შეუმცირდეს ამგვარივე გარეგანი ზემოქმედების ობიექტის როლში ჩავარდნის შესაძლებლობა სამომავლოდ. ამ პირობებში ერთა შორის მოკავშირეობა მხოლოდ საერთო მტრის პირისპირ ხდება შესაძლებელი. მაგ. საბჭოთა საფრთხის მოხსნამ (საბჭოთა სახელმწიფოს კაპიტალიზმთან შეურიგებელი ბრძოლის სტრატეგიიდან კაპიტალისტურ სამყაროსთან დაახლოების სტრატეგიაზე გადასვლამ, რაც ვ. გორბაჩოვის და ე. შევარდნაძის მიერ ინიცირებულმა ე.წ. გარდაქმნის პოლიტიკამ მოიტანა) ბზარი მიაყენა ამერიკის და დასავლეთევროპის ქვეყნების ხანგრძლივი სტრატეგიული თანამშრომლობის ტრადიციას – დღეს დასავლეთ ევროპის ინტეგრაციის პროცესი ამერიკის წინააღმდეგ კონსოლიდაციის

მომენტსაც შეიცავს, სწორედ ამიტომ შეიძინა მან ახალი გაქანება საბჭოთის დაშლის შემდეგ, რუსეთის მიერ კაპიტალისტურ სამყაროსთან იდეური დაპირისპირების აცილების პირობებში. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ისლამური ფუნდამენტალიზმის და ჩნეთის ეკონომიკური ჰეგემონიის საფრთხემ შეიძლება უახლოეს მომავალში შეაჩეროს დასავლური სამყაროს დეზინტეგრაციის პროცესი.

ცხადია, რომ საერთაშორისო ურთიერთობათა სფეროში „საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის“ ბატონობის პირობებში შეუძლებელია შიშის ფაქტორის დაძლევა და მყარი მშვიდობის მიღწევა ერთ-ერთი ერის საბოლოო გამარჯვებამდე, რაც, ამ სტრატეგიის მიხედვით, ნიშნავს ისეთი მდგომარეობის დამყარებას, როცა ადამიანისთვის ხელმისაწვდომ საარსებო რესურსთა უდიდესი ნაწილი ერთ-ერთი ერის განკარგულებაში იქნება მოქცეული, ხოლო სხვა ერებს, თუ ისინი გააგრძელებენ არსებობას, საარსებო მინიმუმის ზღვარზე ექნებათ ამის შესაძლებლობა დატოვებული, როგორც დღეს ე.წ. მესამე სამყაროს ერებს. მაგრამ რომელიმე ერის მკვეთრი დაწინაურება, ამავე სტრატეგიის კარნახით, დანარჩენ მსოფლიოს მის (როგორც მაგ. დღეს, ამერიკის) წინააღმდეგ კონსოლიდაციის გზაზე დააყენებს. ამრიგად, „საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგია“ პოლიტიკური ექსტრემიზმის, საერთაშორისო დაძაბულობისა და გლობალური ომის საფრთხის განუხრელი ზრდის პირობად იდენტიფიცირდება.

საერთაშორისო ურთიერთობათა კვლევის სფეროში დღემდე არსებული მდგომარეობა საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის გამოხატულებების აღწერის მცდელობათა ფარგლებს არ სცილდება. საერთაშორისო ურთიერთობათა სამივე ძირითადი პარადიგმა _ რეალიზმი (ნეორეალიზმთან ერთად), პლურალიზმი და სტრუქტურალიზმი, საერთაშორისო პროცესებს ბრძოლის ასპექტით ასახავს, განსხვავება მხოლოდ მებრძოლი სუბიექტების განსაზღვრაშია: რეალიზმი შეურიგებელ მებრძოლ სუბიექტებად სახელმწიფოებს ასახელებს, პლურალიზმი _ მათთან ერთად სხვა ერთეულებს _ ერებს (თუმცა დაუზუსტებელი დეფინიციით), საერთაშორისო კორპორაციებს, არასამთავრობო ორგანიზაციებს, კონფესიურ და ეთნიკურ ჯგუფებს და ა.შ., სტრუქტურალიზმი _ ეკონომიკურ კლასებს, გლობალური ეკონომიკური სისტემის მაღალგანვითარებულ ცენტრსა და ჩამორჩენილ პერიფერიებს [17], [63], [26], [7].

ის ფაქტი, რომ XX საუკუნის 40-იანი წლებიდან საერთაშორისო ურთიერთობათა თეორიასა და პრაქტიკაში უპირატესობა რეალიზმის მიმდინარობას ეკუთვნის შეიძლება აიხსნას საერთაშორისო ურთიერთობათა სუბიექტის მისეული დეფინიციის ერის ზუსტ დეფინიციასთან მეტი ფარდობითი სიახლოვით: სახელმწიფო შეიძლება გაიგივდეს მასში დომინანტ ერთან, რომლის თვისებრივი ტიპი განსაზღვრავს სახელმწიფოს ინსტიტუციურ სახეს და მისი მოქმედების ხასიათს. თუმცა რეალიზმის პარადიგმისგან განსხვავებით ამგვარად იდენტიფიცირებული სახელმწიფო მისი მომცველი თვითრეგულირებადი საზოგადოებრივი წარმონაქმნის, ნოცენოზის ანუ ცივილიზაციის ფუნქციური ელემენტია და არა თვითკმარი წარმონაქმნი, რომელიც, რეალიზმის მიხედვით, სხვა მის მზგავს წარმონაქმნთა ანარქიულ სიმრავლეში იბრძვის არსებობისთვის თუ ჰეგემონობისთვის. [17], [63], [26], [7].

ამასთანავე, მეორე მხრივ, თანამედროვე გლობალიზებულ ცივილიზაციაში ცივილიზაციურ ფაზათა რეალიზაციები არღვევენ სახელმწიფოთა საზღვრებს: სახელმწიფოები იძულებული არიან დროებით ზომად დაუშვან მათ ტერიტორიაზე თანადროული ცივილიზაციური ფაზის სათანადო Aთვისებრივი ტიპის ერთა გავლენის გავრცელება, მათთვის დამახასიათებელი ინსტიტუციების ჩამოყალიბება, ანუ სხვა ფსიქიკურ სტიქიათა კასტური ეფექტის განვითარება. ეკონომიკური კლასები და, პლურალიზმის პარადიგმის, მიხედვით საერთაშორისო ურთიერთობების სუბიექტად სახელმწიფოთა სიმრავლეს დამატებული ერთეულები, სწორედ, ფსიქიკურ სტიქიათა კასტური ეფექტების რეალიზაციებს წარმოადგენენ და ამდენად, საელმწიფოთა, როგორც (თითოეულ მათგანში დომინანტი ერების არსებობის გათვალისწინებით) კონკრეტული ფსიქიკური სტიქიის ეფექტის ფენომენთა, სტრუქტურულ დანამატებს წარმოადგენენ. კერძოდ, მაგ.: საზოგადოების ეკონომიკურ კლასებად დაყოფის აქტუალიზაცია, პროფკავშირეული ფრონტები და უფლებათდამცველი არასამთავრობო ორგანიზაციები _ ძღვეის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენს; საერთაშორისო კორპორაციები და ადამიანი თვითგამოხატვის თავისუფლების დამცველი არასამთავრობო ორგანიზაციები _ ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენს; ფორმის მანიის კლასის ერთა დიასპორები და სადაო ტერიტორიების საკითხი _ ფორმის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენს.

მდგომარეობის შეფასებას უფრო ართულებს ის, რომ ეს კასტური ეფექტები ხშირად ურთიერთკავშირში ვითარდებიან, რასაც ხელს უწყობს ცივილიზაციურ ფაზათა ცვლა. მაგ. საერთაშორისო კორპორაციების ძალისხმევით მიმდინარე გლობალური ეკონომიკური იტეგრაცია ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენია, მაგრამ ის ფაქტი, რომ ამ პროცესში პერიფერიების ჩამორჩენა ღრმავდება ავლენს ცენტრის მიერ პერიფერიებთან ეკონომიკურ ურთიერთობებში არათანასწორი გაცვლის პრინციპის გატარებას, რაც ძლევის მანიის კასტური ეფექტის (მიღებაზე ფიქსაციის) გამომხატველია.

ცხადია, რომ აღნიშნული მონოგლობალისტური პარადიგმები ვერ აფიქსირებენ სახელმწიფოთა პოლიტიკურ მოწყობაში მათში დომინანტი ერის გავლენით განსაზღვრულ თავისებურებათა ფუნქციურ დანიშნულებას, საერთაშორისო პოლიტიკური სისტემის ფორმირებაში და სტაბილიზაციაში.

ის ფაქტი, რომ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგია მხოლოდ დროებითი ოპტიმალურობით ხასიათდება, როგორც ნოოსფეროს განვითარების გარდამავალი ეტაპის მახასიათებელი ფაქტორი, განსაზღვრავს ამ სტრატეგიის გამომხატველი, აღნიშნული სამი პარადიგმის საფუძველზე ეფექტური სტრატეგიული პროგნოზირების და საერთაშორისო დარეგულირების შეუძლებლობას. ცხადია, რომ აღნიშნული გარდამავალი ეტაპის დასრულება ამ პარადიგმების სრული უარყოფის აუცილებლობამდე მიგვიყვანს, და ეს მომენტი მოხლოებულია.

გავრცელებულ მცდარ (არამეცნიერულ) შეხედულებათა შორის უნდა დავასახელოთ ერების წარმოშობის ახალი ან უახლესი ისტორიის მოვლენად მოაზრების ფაქტიც.

ერის ფენომენი არის ისტორიული გამოხატულება იმავე ფსიქიკური ფაქტორისა, რომელიც განსაზღვრავს პიროვნების გამომრჩეველ მახასიათებელს ბიოსფეროს ცოცხალ ინდივიდთა (არაპიროვნულ ინდივიდურ ფენომენთა) შორის, ამდენად ერის არსებობა პიროვნების არსებობის მოუცილებელი ასპექტია და მათი არსებობის დასაწყისი ერთი თარიღით უნდა აღინიშნოს. [33]

ამასთანავე, ის ფაქტი, რომ ერის ფენომენის არსებობას პიროვნების ფენომენის არსებობის მოვლენისგან ვერ დავაშორებთ, არ ნიშნავს კონკრეტული ერების (და არა ერის ფენომენისა,

საზოგადოდ) არსებობის დასაწყისისა თუ დასასრულის ცივილიზაციის ისტორიის თუნდაც უკანასკნელი ეტაპის ფაქტად დაფიქსირების შეუძლებლობას. [33].

– ლოკალურ ცივილიზაციებში, ფაზათა ცვლის დაბალი ტემპის გამო, ფაზათა ცვლის პროცესი, ხშირად, ერთიდაიმავე ეთნოკონგლომერატის თვისებრივი ტრანსფორმაციების რიგის სახეს ღებულობდა. ეს ნიშნავს იმას, რომ შესაძლებელი იყო ყოველი ახალი ცივილიზაციური ფაზის, კონკრეტული ცივილიზაციის წარმომდგენ ერთიდაიმავე ეთნოსის ან ერთიდაიმავე ეთნოკონგლომერატის ისტორი-აში, ახალი ერის დაბადების მნიშვნელობის მოვლენად დაფიქსირება. მაგალითად, ელინურმა სამყარომ სამჯერ განიცადა თვისებრივი ტრანს-ფორ-მაცია: მიკენური ხანა შეესაბამება ძლევის მანიის კლასის ერის მდგომარეობას, კლასიკური ხანა და ელინიზმი – ცხრომის მანიის კლასის ერის მდგომარეობას, ბიზანტიის ხანა – ფორმის მანიის კლასის ერის მდგომარეობას. დასავლეთის სამყაროს წამყვან ერები – ფრანგები, გერმანელები, იტალიელები, ესპანელები, ინგლისელები, ამერიკელები და ა.შ. – მათი ამჟამინდელი თვისებრიობით ჩამოყალიბდნენ XV საუკუნის დასასრულიდან XIX საუკუნის შუახანებამდე, დასავლეთ ევროპული ცივილიზაციის პირველ მართვის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში, ამ ცივილიზაციის წინა, პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზის (XII – XV სს.) ფენომენების (მონარქიების და ქალაქთა კავშირების სახელმწიფოებრივი ალიანსების სახით არსებულ, ფორმის მანიის და ცხრომის მანიის ორმაგი ეფექტის ფენომენების) ერთ კომპონენტზე დაყვანის ტენდენციის განვითარების შედეგად, დასავლეთ-ევროპული ცივილიზაციის პირველი მართვის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის გავლენით. [33]

გასათვალისწინებელია, რომ ახალჩამოყალიბებული ერი, ერის ფენომენის არსებითი მახასიათებლის საფუძველზე, იძულებულია მისი მომცავი ცივილიზაციის ისტორიულ მემკვიდრეობის მოცემულობაში საკუთარი ნოოფილოგენეზური გზის რეტროსპექციული კონსტრუირება მოახდინოს, ცივილიზაციის მემკვიდრეობის ვირტუალური შევსებით (ამის უახლესი მაგალითია ამერიკული მითოსის ქმნადობის პროცესი, რომელიც ჰოლივუდის კინონდუსტრიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი თემაა). ამდენად, თუმცა დასავლეთის სამყაროს წამყვან ერთა უმეტესობის ისტორიული ასაკი არ აღემატება 5 საუკუნეს, ისინი ნოოფილოგენეზური გზის სიგრძით არ ჩამორჩებიან მართვის მანიის კლასის ქართველ ერს და ფორმის მანიის კლასის ებრაელ ერს, რომელთა ისტორიული ასაკი დაახლოებით 40

საუკუნის ტოლია, ხოლო ფორმის მანიის კლასის არაბ ერს, რომლის ისტორიული ასაკი 13 საუკუნეა _ უსწრებენ კიდევ ნოოფილოგენეზის ერთი საფეხურით.

აღნიშვნის ღირსია თეორიის ფორმალიზებული ენით მეტყველების უპირატესობა.

_ მხოლოდ შინაარსის მიხედვით კონკრეტულ საკითხზე ხშირად არაერთ პოზიციას აქვს არსებობის უფლება და კამათი შეიძლება გახდეს არაფრის მომტანი. მთავარი პრობლემაა კრიტერიუმების არჩევის საკითხი. მაგრამ, როდესაც ერთ-ერთ თვალსაზრისს გადმოვცემთ ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის ენაზე, აღნიშნული ფაქტი მთელი ისტორიული პროცესის კონტექსტით შუქდება, მთელს ისტორიაზე განფენილი კანონზომიერი სტრუქტურის ერთ-ერთ დეტალად წარმოჩინდება. ეს მას უპირატესობას ანიჭებს. რადგან, ამის შემდეგ მისი უარყოფა მთელი ისტორიული პროცესის ამხსნელი თეორიის უზუსტობის აღმოჩენას მოითხოვს. მართალია, ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის მიხედვით, არსებობს ოთხი ფსიქიკური სტიქიის სათანადო, ერთმანეთზე დაუყვანადი მიდგომა სინამდვილისადმი, მაგრამ მართვის მანიის სათანადო პოზიციას აქვს დანარჩენი სამის ინტერპრეტაციის, ერთ სისტემად წარმოდგენის პოტენცია. რაც ამ ფსიქიკური სტიქიის ნოოცენოზური ფუნქციის განმსაზღვრელია:

_ მართვის მანიის კლასის ერებს ნაკლებადააქვთ უნარი ინსტიტუციური თვითორგანიზაციისა _ მათი თვითორგანიზაცია ცივილიზაციური სტრუქტურის ინსტიტუციონალიზაცია ანუ სამი სხვა თვისებრივი ტიპის ერთა სისტემური გაერთიანების გამოხატულებაა. ამის საპირისპიროდ სამი სხვა თვისებრივი ტიპის ერები ხასიათდებიან ძლიერი ინსტიტუციური თვითორგანიზაციის უნარით, მაგრამ მოკლებული არიან ერთიმეორის ფუნქციურ ერთეულად დაფიქსირების უნარს. [33]

თანამედროვეობის უმთავრესი მახასიათებელია ის ფაქტი, რომ სადღეისოდ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ოპტიმალურობას გამოეცალა ყველა რესურსი: დედამიწის ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანების (ერთ ცივილიზაციად ინტეგრაციის) შედეგად მოისპო შესაძლებლობა ცივილიზაციურ ფაზათა ცვლის პროცესში კონკრეტული თვისებრივი ტიპის ერების დანაკლისის გარედან (მეზობელი ცივილიზაციებიდან) შევსებისა; ხოლო, დედამიწის ნოოსფეროზე გლობალიზებულ (მის ერთიანად მომცველ) ცივილ-იზაციაში ფაზის ხანგრძლივობის 20 წლამდე შემცირებამ შეუძლებელი გახადა

ცივილიზაციური ფაზების ერთი (გლობალიზებულ ცივილ-იზაციაში გლობალიზებული) ერის თვისებრივი ტრანსფორმაციების კასკადით რალიზაცია; ეს ნიშნავს ოთხივე თვისებრივი ტიპის ერთა უწყვეტი თანაარსებობის ინსტიტუციური უზრუნველყოფის აუცილებლობას, ანუ ახალი სტრატეგიის ბატონობის ეპოქის დასაწყისს, რომელსაც საარსებო რესურსების ოპტიმალური განაწილების სტრატეგიას ვუწოდებთ. საამისო იდეურ საფუძველს წარმოადგენს, ოპტიმალიზმის პარადიგმა, რომლის მიხედვით ამ პრობლემის გადაწყვეტის ნიმუში წინა პარაგრაფში წარმოვადგინეთ. ამგვარი ვითარება, გლობალური ცივილიზაციის თავდაცვითი რეაქციის გამოხატულებად, სახელმწიფოთა მდგრადობის გაძლიერების მომტანია, რაც რეალიზმის პარადიგმაშიც არის ფენომენოლოგიურად ასახული.

დასავლეთევროპული, შემდეგ ეგეოსური ცივილიზაციების გლობალიზაციის ზღვარს მიღწევამ აქტუალური გახდა იდეალიზმის პარადიგმა, რომელიც, როგორც ცნობილია, და როგორც აღინიშნა, რაციონალურ პრინციპებზე დაყრდნობით კოლექტიური საერთაშორისო უსაფრთხოების მიღწევის შესაძლებლობას აღიარებს. ცნობილი გერმანელი ფილოსოფოსის, იმანუელ კანტის სახელთან დაკავშირებული ამ პარადიგმის მაქსიმალური აქტუალურობის ხანად XX საუკუნის 20-იანი და 40-იან წლები უნდა დასახელდეს. თუმცა, მის პროდუქტად უნდა ჩაითვალოს, როგორც “ერთა ლიგა”, ასევე, “გაერო”, კოლექტიური თანამშრომლობის იდეური უზრუნველყოფის პრობლემამ ამ პარადიგმას არ მისცა აქტუალობის შენარჩუნების შესაძლებლობა.

მსოფლიო პოლიტიკური სისტემის თანამედროვე ცენტრალური ინსტიტუტს – “გაეროს”, სწორედ იდეური უზრუნველყოფის პრობლემა უშლის ხელს ქმედით ინსტიტუტად ჩამოყალიბებაში (ის თავის სტრუქტურით არ ითვალისწინებს ერების თვისებრივ კლასიფიკაციას). ამასთანავე, მნიშვნელოვანი ხელშემშლელი ფაქტორია ის გარემოებაც, რომ იგი განლაგებულია სახელმწიფოში, რომელსაც, საერთაშორისო საზოგადოების აზრით, საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის მიხედვით, მიეწერება მსოფლიოში ერთპიროვნული ბატონობისაკენ მისწრაფება და საამისო პოტენცია. საქართველოსთან მსგავსი საფრთხის ასოცირება ყოველად შეუძლებელია. ამასთანავე, საქართველოში, მისი ლოკალიზაციის გეოგრაფიის წყალობით, გლობალური პოლიტიკის წამყვანი სუბიექტების გავლენა მაქსიმალურად ურთიერთგამწონასწორებელია. ერის თვისებრივი ტიპის მისი

ლოკალიზაციის გეოგრაფიასთან ოპტიმალური შესატყვისობის ეს გამოხატულება მნიშვნელოვანი გეოპოლიტიკური ფაქტორია.

მსოფლიო საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის გლობალური ოპტიმიზაციის პროგრამის ინიცირებით გლობალური ცივილიზაცია მიიღებს პოლიტიკური პროცესისადმი ინვარიანტულ სტრუქტურას, ანუ უნარს განიცადოს ცივილიზაციურ ფაზათა მონაცვლეობა შინაგანი რღვევა-აღდგენის გარეშე. ეს ნიშნავს ფსიქიკურ სტიქიათა ფიქსაციის უზრუნველყოფას უკვე ეთნოსებზეც. აქამდე ნოოსფერულ ეფექტი უზრუნველყოფილი იყო მხოლოდ პიროვნების (ნოოსფეროს ინდივიდის) და არა ნოოსფეროს წარმომდგენი საზოგადოების დონეზე. ცივილიზაციური ფაზების ცვლის პროცესის ერთა თვისებრივი ტრანსფორმაციების რიგით რეალიზაციის შესაძლებლობა, მათ წარმოდგენ ისტორიულ საზოგადოებრივ ერთობებს ბიოსფეროს ინდივიდების ანალოგიურ მდგომარეობაში ტოვებდა (თუმცა ეს მათი ისტორიის, ბიოსფეროს ინდივიდებთან შედარებით, განიზომლად უფრო დიდმასშტაბიან ექსპოზიციაში იყო დაფიქსირებადი). ამის გათვალისწინებით, ცივილიზაციის ამ ახალ მდგომარეობას ვუწოდებთ „წმინდად ნოოსფერულ ცივილიზაციას“, ან მოკლედ – „ნოოსფერულ ცივილიზაციას“. იგი ერთა მიერ საკუთარი თვისებრიობის შეუზღუდ-ველი რეალიზაციის უშუალო თანმხლები შედეგია, რაც ნიშნავს იმას, რომ არცერთ ერს გლობალური ინტეგრაციის პირობად არავითარი დამატებითი, მის თვითრეალიზაციასთან დაუკავშირებელი პირობის შესრულება არ მოეთხოვება.

ეს მდგომარეობა, „სტიქიური ცივილიზაციის“ მდგომარეობისაგან განსხვავებით, გარეშე კონტაქტებისადმი ცივილიზაციის სრული მდგრადობის მიღწევით ხასიათდება. სტიქიური ცივილიზაცია, როგორც არის დღეს ჩვენი გლობალური ცივილიზაცია, გარეგანმა კონტაქტმა შეიძლება სრულ რღვევამდე მიიყვანოს, რის მაგალითსაც წარმოადგენს, ერთის გამოკლებით, ყველა ლოკალურ ცივილიზაციათა ხვედრი კაცობრიობის ისტორიაში. დღეს გლობალური ცივილიზაცია საგარეო კონტაქტებისთვის მზად არ არის.

ნოოსფერული ცივილიზაცია ერებს შორის მათი თვისებრივი ტიპის მიხედვით ოპტიმალური ურთიერთმიმართების დამყარებას გულისხმობს.

შეიძლება ითქვას, რომ სადღეისოდ ორმხრივი ურთიერთობების ხანა დასრულდა და ყოველ მნიშვნელოვან საერთაშორისო თუ შიდა სახელმწიფოებრივი პოლიტიკური პრობლემის

სრული გადაწყვეტა მხოლოდ გლობალური პოლიტიკური დარეგულირების კონტექსტშია შესაძლებელი. მათ შორის, ქართული სახელმწიფოებრიობის, ქართველი ერის არსებული კრიტიკული მდგომარეობიდან გამოყვანის პრობლემის გადაჭრა, მხოლოდ, მსოფლიოს საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის გლობალური ოპტიმიზაციის პროგრამის ფარგლებშია საძიებელი.

მითითებულ სამეცნიერო სიახლეთა გათვალისწინებით სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტი ცივილიზაციის შიგნით ერთა ფუნქციური სტატუსის რეალიზაციის ინსტრუმენტად გადაიქცევა, რაც მოსპობს თვისებრივ ზღვარს სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტსა და ერს შორის.

მსოფლიოს ყოველი პოლიტიკური ერთეული ოთხიდან ერთ-ერთი შესაძლო ტიპის სამართლებრივი მოწყობის არედ ჩამოყალიბდება. დედამიწის ტერიტორიულ განაწილებაში, განხორციელდება ოთხი განსხვავებული თვისებრივი ტიპის ერებს შორის საარსებო რესურსების და სივრცის ოპტიმალურად განაწილების პრინციპი აბსოლუტური გარანტიით. ამრიგად, ინტეგრაციის და კოლექტიური უსაფრთხოების იდეური უზრუნველყოფის პრობლემის გადაჭრის საფუძველზე ჩამოყალიბებული ოპტიმალიზმის პარადიგმა, შეიძლება იდეალიზმის პარადიგმის რეინკარნაციად ჩაითვალოს. ოპტიმალიზმი კაცობრიობის ნოოსფერულ ცივილიზაციად ჩამოყალიბების მეცნიერული პროგრამაა.

ოპტიმალიზმი პოლიტიკური აზროვნების განვითარებაში ახალი ეტაპის დადგომის მაუწყებელია, რომელსაც შეიძლება სციენტოკრატიზმის ერა ეწოდოს. ეს ნიშნავს იმას, რომ მეცნიერების ინსტიტუტი _ ეროვნული მეცნიერებათა აკადემია სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტის მიმართ დაფიქსირდეს ზემდგომი ინსტანციის სტატუსში, მზავსად ფენომენური განვითარების მესამე საფეხურზე მდგომი ერების შემთხვევაში, რელიგიის ინსტიტუტის მიმართებისა სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტისადმი: როგორც ცნობილია, ეკლესიის კომპეტენციას შეადგენდა მეფედ კურთხევა ანუ სახელმწიფოს მეთაურისადმი ლეგიტიმურობის მინიჭება და შემდგომში მეფის ქმედებების სჯულთან შესატყვისობის თვალყურისდევნება. შესაბამისად ამისა, ფენომენური განვითარების მეოთხე საფეხურზე მდგომ ერთა შემთხვევაში, სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტი ლეგიტიმურობას, მის მნიშვნელოვან ქმედებებზე სანქციას უნდა ღებულობდეს მეცნიერების ინსტიტუტისგან. ამით დამთავრდება

ერთა ფენომენური განვითარების მეოთხე საფეხურზე გადასვლის გარდამავალი ეტაპით განპირობებული, დესტრუქციული ეტაპი, პოლიტიკურ ელიტად წოდებული ფენის ჰეგემონიაში გამოხატული, და პოლიტიკა მეცნიერული ცოდნის მიხედვით რეგლამენტირებულ, რეგულირების მეცნიერული ტექნოლოგიების ქმედითობის სფეროში მოექცევა.

ოპტიმალიზმის დოქტრინა ერთა შორის თვისებრივი სხვაობის გამოხატულებათა შემდგომი განვითარების, გამკვეთრების და, ამის საფუძველზე, მათი ურთიერთზე საარსებოდ დამოკიდებულობის ხარისხის ამაღლებას გულისხმობს.

1.3. ქართველი ერის თვითორგანიზაციის ორი მთავარი ფაქტორი

მართვის მანიის კლასის ერის წარმომდგენი საზოგადოებრივი ერთობა განსხვავებათა გენერაციასა და მის გამოვლენათა შეუქცევად ზრდაზე ორიენტირებული გარემოა, რასაც მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის სათანადო საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის პრინციპი განაპირობებს, რომელსაც “განსხვავების საფუძველზე ერთობის პრინციპი” ეწოდა. მართვის მანიის კლასის ერში განსხვავებათა აკუმულაციის ორ ძირითად მოდულსად უნდა დასახელდეს:

- 1) “მართვის მანიის კლასის ერის ალტერნატიული თვითრეალიზაციის ჯგუფი”;
- 2) “მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი”.

ამ ფაქტის სწორად შეფასებისთვის დავასახელებთ სხვა სამი ფსიქიკური სტიქიის შესაბამის საზოგადოებრივი ერთობის პრინციპებს: ძლევის მანიას შეესაბამება დასახელებულისადმი რადიკალურად საპირისპირო – “იგივეობის საფუძველზე ერთობის პრინციპი”; რადიკალურად ურთიერთსაპირისპიროა აგრეთვე ცხრომის მანიის და ფორმის მანიის სათანადო ერთობის პრინციპები: პირველი გულისხმობს ერთობის წევრების ფენომენური მოცემულობის ერთობის ეფექტით განსაზღვრულობას, მეორე – ერთობის ეფექტის ფენომენური მოცემულობის ერთობის წევრებით განსაზღვრულობას. [33], [36], [40]

“განსხვავების საფუძველზე ერთობის პრინციპი” გამორიცხავს მართვის მანიის კლასის ერის წევრთა ანუ მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის მატარებელ პიროვნებათა გაერთიანების შესაძლებლობას ამ ფსიქიკური კომპლექსის (მართვის მანიის) პირდაპირ და შეუნიღბავად გამომხატველი ქცევის (შემოქმედებითის თუ ყოფითის) საფუძველზე. ამ გარემოების ერთ-ერთ მკაფიო ილუსტრაციად შეიძლება დასახელდეს ის ფაქტი, რომ ქართული ქრისტიანობის სიმბოლო წმინდა ნინოს ჯვარი არც ერთ ქართულ ტაძარზე არაა აღმართული.

მართვის მანიის კლასის ერის წარმომდგენ საზოგადოებრივ ერთობაში, მის ცალკეულ წევრთა თუ მათ ჯგუფთა შორის ურთიერგანსხვავების ნებისმიერი შემთხვევითი თუ ინიცირებული გამოვლენა ამ საზოგადოებრივი ერთობის დანარჩენი ნაწილის მხრიდან მის შეუქცევადი

ზრდის ხელშემწყობ დამოკიდებულებას ექვემდებარება. “მართვის მანისის კლასის ერის ალტერნატიული თვითრეალიზაციის ჯგუფი” ამ მიდრეკილების უშუალო ნაყოფია.

ქართველი ერის შემთხვევაში “მართვის მანისის კლასის ერის ალტერნატიული თვითრეალიზაციის ჯგუფის” მაგალითებად შიუძლება დასახელდეს: მეგრელობა, სვანობა, ლაზობა, ტაოელობა, კლარჯობა, სპერელობა, ლეჩხუმლობა, იმერლობა, გურულობა, რაჭველობა, მესხობა, აჭარელობა, ქართლელობა, კახელობა, ქიზიყელობა, ჰერელობა, ფშაველობა, ხევსურობა, მოხვეეობა, თუშობა და ა. შ.

“მართვის მანისის კლასის ერის ალტერნატიული თვითრეალიზაციის ჯგუფები” მართვის მანისის კლასის ერის საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის საკუთრივი რესურსია (სხვადასხვა მათგანის წევრობა უზრუნველყოფს გაერთიანებისთვის განსხვავებაზე მოთხოვნას), მაგრამ ეს რესურსი არ იძლევა ამ თვისებრივი ტიპის ერის სტრუქტურულ გამოკერძობას მის მომცავ ცივილიზაციაში: _ ამ თვისებრივი ტიპის ერის წევრი (მართვის მანისის ფსიქიკური სტიქიის მატარებელი პიროვნება) სხვა თვისებრივი ტიპის ერების წევრებთან, მათგან ფუნდამენტური განსხვავების საფუძველზე, ერთობის განცდით ხასიათდება. ეს ნიშნავს იმას, რომ მართვის მანისის კლასის ერის საზოგადოებრივი თვითორგანიზაცია არა ერის არამედ ცივილიზაციის ფენომენში გამოიხატება.

“მართვის მანისის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი” ამ თვისებრივი ტიპის ერის წარმომდგენ საზოგადოებრივ ერთობაში განსხვავებათა გენერაციის აუცილებლობის საფუძველზევე ყალიბდება. ეს ხდება უპირატესად მისი ლოკალიზაციის არის მონაპირე რეგიონებში, ამგვარი რეგიონების მკვიდრთა მიერ მოსაზღვრედ ლოკალიზებულ უცხო ერის მემკვიდრეობის ელემენტების საკუთარ ერში გარეგნულად განმასხვავებელი ფაქტორის მნიშვნელობით გამოყენების ანუ გარეგნული ნიშნებით უცხო ერთან თვითასოცირების (მისი საზოგადოებრივ-კულტურული ინსტიტუტების იმიტაციის) საფუძველზე. ამგვარი ფუნქციით აქტუალიზებულ უცხო ერს ვუწოდებთ “მართვის მანისის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტს” ან, მოკლედ, _ “მდგრადობის კომპონენტს”.

ამრიგად, “მართვის მანისის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი” ეროვნული შემადგენლობის მიხედვით აუცილებლად ორელემენტანია: პირველი,

ძირითადი, ინიციატივის მატარებელი ელემენტი თვით მართვის მანიის კლასის ერს ეკუთვნის (დაფარვას დაქვემდებარებული ფსიქიკური მახასიათებლის _ მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის მატარებლობის მიხედვით); მეორე ელემენტი, მისი გარეგნულად გამომრჩეველი ფაქტორების (ნასესხები მახასიათებლების) მომწოდებელი უცხო ერია (მისი მდგრადობის კომპონენტი), რომელიც შეიძლება მართვის მანიის კლასის ერის განსახლების არეალში დიასპორითაც იყოს წარმოდგენილი, თუმცა ეს არაა აუცილებელი (მით უმეტეს დღეს, ინფორმაციის გავრცელების მაღალი ტექნოლოგიების არსებობის პირობებში).

მართვის მანიის კლასის ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფთა მაგალითებია: ბერძნობა (ძველელინელი ერისადმი თვითმიმსგავსება), ურიობა (ებრაელი ერისადმი თვითმიმსგავსება), რანელობა (ირანელი ერისადმი თვითმიმსგავსება), სომხობა (არმენიელი ერისადმი თვითმიმსგავსება), ოსობა (ირონ-ალანელი ერისადმი თვითმიმსგავსება), აფხაზობა და უბიხობა (დღეს ჩერქეზ-ადიღელად წოდებული ერისადმი თვითმიმსგავსება), ბაცობა და ვაინახობა (დღეს ჩეჩენ-ინგუშად წოდებული ერისადმი თვითმიმსგავსება) და ა.შ.

შევნიშნავთ, რომ სახელით _ “სომხობა” (სომეხთა ეთნოსი) აღნიშნული ამგვარი ერთეულის მნიშვნელობა არ არის ცალსახა. ის მდგრადობის კომპონენტად სამ განსხვავებულ ფენომენს შეისაბამებს: ძღვეის მანიის კლასის ძველარმენიელ ერს (2-ე საუკუნემდე), ფორმის მანიის კლასის არმენიელ ერს (3-ე საუკუნიდან) და, ბოლოს, ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიულ ფენომენს (13-ე საუკუნიდან). როგორც ჩანს, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფად ჩამოყალიბდა იეზიდების დიასპორა თბილისში და ბორჩალოელთა დიასპორა ქვემოქართლში. უნდა აღინიშნოს, რომ რუს ერთან ურთიერთობის გადამწყვეტი მნიშვნელობის საფუძველზე ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფების უმრავლესობა დაქვემდებარებულია მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის აქტუალიზაციით წარმოქმნილ ამგვარ ერთეულში ასიმილაციის ტენდენციისადმი. ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის აქტუალიზაცია, რისი უმთავრესი ასპექტიც ქართული ინტელიგენციის ფორმირებაა, იქცა ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლასთან დაკავშირებული კონფლიქტის ინიციირების და გადაწყვეტის პირობადაც.

არაა არსებითი გრძნობს და აცხადებს თუ არა ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის წევრი (მაგ.: სომეხთაგან, აფხაზთაგან, ოსთაგან, ქისტთაგან და ა.შ.), ერთ ქართველი პიროვნება თავს ქართველად. მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის წევრის, როგორც ასეთის (მაგალითად _ სომეხის), ამ ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად დაფიქსირებული ერისადმი (აქ, არმენიელი ერისადმი) კუთვნება, ამ პიროვნების ქცევა-თვითგამოხატვის გარეგნული ასპექტების მიხედვით, არავითარ ეჭვს არ უნდა იწვევდეს. ასე რომ, ოსთაგან, აფხაზთაგან, სომეხთაგან თუ ქისტთაგან ერთ ქართველმა პიროვნებამ შეუძლებელია მისი ერთ ქართველობა საჯაროდ აღიაროს. ხოლო თავისივე თავის ან განდობილთა წინაშე ამის აღიარება, მას ხელს არ შეუძლის იმოქმედოს მდგრადობის კომპონენტად დაფიქსირებული ერის სასარგებლოდ ან მისადმი ზიანის მიუყენებლად მაინც, როგორც ეს დაადასტურა აფხაზეთსა და შიდა ქართლში განვითარებულმა კონფლიქტებმა: გაცემა (თვითმიძღვნა) მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის მატარებელი პიროვნების თვითრეალიზაციის უმთავრესი ასპექტია.

მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის (აფხაზთა, ოსთა, ქისტთა, ურიათა თუ სომეხთა) დაყოფა წარმომავლობითი და ეროვნული ვინაობების მიხედვით, საზოგადოდ, ერთმანეთს არ ემთხვევა. ანუ, მაგალითად: წარმომავლობით (შშობლების ეროვნების მიხედვით) არმენიელი სომეხთაგანი შეიძლება აღმოჩნდეს ერთ ქართველი, ხოლო წარმომავლობით ქართველი სომეხთაგანი _ ერთ არმენიელი.

მიუხედავად იმისა, რომ შეუძლებელია მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის წევრის გარეგნული თვითგამოხატვის მიხედვით დადგენა იმისა, მართვის მანიის კლასის ერის წევრია ის თუ მდგრადობის კომპონენტად დაფიქსირებული ერისა, ასეთი პრაქტიკა მეტად გავრცელებულია: “მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი”, საზოგადოდ, ამ ერის დანარჩენი ნაწილისაგან (ამავე ერის შიგნით სხვა ამგვარი ერთეულებისგან და ამ ერის ალტერნატიული თვითრეალიზაციის ჯგუფებისგან) მომდინარე მისი სრული გაუცხოებისკენ მიმართული ზეწოლის ობიექტია. ამის საფუძველია ის, რომ სხვა ამგვარ ერთეულთა სრული თვისებრივი ტრანსფორმაციის შემთხვევაში, ასეთ ხვედრს გადარჩენილი გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფთაგანი გათავისუფლდება უცხო კულტურის ნიღბით სარგებლობის აუცილებლობისგან და მიიღებს შესაძლებლობას პირდაპირი თვითრეალიზაციით გახდეს

საწყის ეტაპზე მისი მოცველი ერის წარმომდგენი საზოგადოებრივი ერთობის მაკონსოლიდირებელი ელემენტი ანუ თავისი არსებობის ფაქტში გაზარდოს მართვის მანიის ეფექტის რეალიზაციის ხარისხი, სოციუმის იმავე მასშტაბის პირობებში.

ქართველი ერის ნაწილების ერთმანეთზე ამგვარი, მათი ერთ გაუცხოებისკენ მიმართული, უმძაფრესი ზეწოლის გამოხატულებაა ის ფაქტი, რომ ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფების სახელები: ბერძენი, სომეხი, ოსი და ა.შ. გახდა ამ ერთეულთა მდგრადობის კომპონენტად დაფიქსირებულ ერთა, შესაბამისად: ძველელინელთა, არმენიელთა, ირონ-ალანელთა აღმნიშვნელი; ხოლო ამგვარივე ერთეულთა სახელები: უბიხი, ვაინახი, აფხაზი და ბაცბი ახალ უცხო ერთა აღმნიშვნელად გადაიქცა.

დღეს, ასეთ მნიშვნელობას ივითარებს სახელიც _ “მესხი”, როგორც ამას კომპოზიტიური სახელის _ “თურქი-მესხები” გამოყენება ცხადყოფს: ანალოგიური გარდამავალი კომპოზიტების მაგალითებია სახელები: წოვა-თუმები, ალან-ოსები.

გვხვდება საპირისპირო პრაქტიკაც, როდესაც თვითონ ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფს ენიჭება მის მდგრადობის კომპონენტად აქტუალიზებული ერის სახელი. ამის მაგალითია ერთ-ერთი ისტორიული ქართული პროვინციის დასახელება _ “რანი” (ნაწარმოები სჩანის სახელისგან _ “ირანი”) და ქართველ კათოლიკეთა ფრანგებად, ქართველ მაჰმადიანთა თათრებად (გათათრებულებად) და ურიათა ებრაელებად სახელდებულობა ქართულ ტრადიციაში.

ორივე დასახელებული პრაქტიკით მქლავნდება ქართველი ერის დანარჩენი ნაწილის მიერ ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფთა ქართველი ერისგან გაუცხოების, მათი თავთავის მდგრადობის კომპონენტების იგივურ ნაწილებად დაფიქსირების მცდელობა, მათი სრული ეროვნული გაუცხოებისკენ მისწრაფება. ეს მდგრადობის კომპონენტებად დაფიქსირებული ერების (მათი დიასპორების) წარმომადგენლებისთვის ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფებში ფსიქოლოგიურ კომფორტის უზრუნველყოფელი, ამ ერთეულების ერთ ქართველი ელემენტისგან მათი ერთ განურჩევლობის ცნობიერების განმსაზღვრელი პირობაა. ამასთანავე, მართვის მანიის კლასის ერის წევრობა (აქ, ქართველობა) არ ნიშნავს კომფორტულად გრძნობდე თავს საკუთარი ერის წევრებს (აქ, ქართველებს) შორის _ ამ

თვისებრივი ტიპის ერის წევრებისთვის უცხო ერის საზოგადოებაა ფსიქოლოგიური კომფორტის გარეშე. ამდენად კონფლიქტურ სიტუაციებში ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ერთ ქართველი ნაწილი ამ ერთეულის მდგრადობის კომპონენტად დაფიქსირებული უცხო ერის მხარეს უნდა აღმოჩნდეს, რაც დადასტურდა აფხაზეთსა და შიდა ქართლში გაღვივებული კონფლიქტების შემთხვევაში.

მეორე მხრივ, დამზგავსება, თუნდაც _ გარეგნული, განსხვავების საფუძველზე ერთობის პრინციპის მიხედვით (ანუ მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის მატარებელი პიროვნებისთვის), ერთობის ცნობიერების აუცილებლობის მომხსნელი პირობაა. ამ გარემოების ძალით, მართვის მანიის კლასის ერის (მაგალითად, _ ქართველი ერის) გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის (მაგალითად, _ სომხობის) ერთ საკუთრივი (აქ, ერთ ქართველი) ნაწილის გარეგნულად თვითასოცირება ამ ერთეულის (აქ, სომხობის) მდგრადობის კომპონენტთან (აქ, არმენიელ ერთან), იწვევს ამ ერის (აქ, არმენიელი ერის) მთლიანობის დარღვევას _ მისგან ისეთი ნაწილის ჩამოშორების ტენდენციას, რომელთან ურთიერთობაშიც ერთ ქართველ ელემენტს (აქ, სომხობის ერთ ქართველი ნაწილს) შეუძლია გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფში (აქ, სომხობაში) ინიციატივას თვითონ ფლობდეს. მართვის მანიის კლასის ერის მდგრადობის კომპონენტად აქტუალიზებულ ერთა ამ მექანიზმით გახლეჩის მაგალითებად შეიძლება დასახელდეს: პონტოელი ბერძნების გამოყოფა ელინური სამყაროსგან; 12-ე საუკუნეში საქართველოს სახელმწიფოს შემადგენლობაში სომხეთის სამთავროს დაწინაურების სინქრონულად არმენიული სახელმწიფოებრიობის ცენტრის კავკასიიდან კილიკიაში გადანაცვლება; აფხაზობის გამოყოფა ადიღური სამყაროსგან; ქისტების გამოყოფა ჩეჩნური სამყაროსგან; ოსების გამოყოფა ირონ-ალანური სამყაროსგან; ერეკლე II-ს ზეობისას აზერბაიჯანელების გამოყოფა ყიზილბაშური სამყაროსგან; სტალინის ინიციატივით საბჭოეთის ჩამოშორება დასავლეთევროპული ცივილიზაციისგან და ა.შ.

ამრიგად, მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი, გარეგნულად განსხვავების განვითარებით, გარეგნულად ემიჯნება საკუთარ ერს, მაგრამ ის, ამასთანავე, გარეგნული დამზგავსებით, არსებითად ემიჯნება სათანადო მდგრადობის კომპონენტად დაფიქსირებულ ერსაც და გარეგნული განსხვავების დემონსტრაციით ხდება საკუთარი ერის კონსოლიდაციის ბირთვი. ეს არის საფუძველი იმისა, რომ მართვის მანიის

კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი ამ თვისებრივი ტიპის ერის, მის მომცავ ცივილიზაციაში, სტრუქტურულად გამომკერძოებელ ფაქტორად დავასახელებთ.

აღნიშნულის საფუძველზე, მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფთა ლიდერები, მათი ჩამოყალიბების ინიციატორები ან ამგვარ ჩაშლილ მცდელობათა ავტორები გვევლინებიან ამ თვისებრივი ტიპის ერთა სახელმწიფოებრივი აღორძინების, სახელმწიფოებრივი ინსტიტუციონალიზაციის ინიციატორებად. პიროვნების ამგვარი ფუნქციური სტატუსის უმაღლესი მითოსური პერსონიფიკაციაა კოლხეთის მეფე აიეტი (საკუთრივი ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზატორი, მდგრადობის კომპონენტად აქეველი ერით).

ქართველი ერის ისტორიაში აიეტის მემკვიდრეებად შეიძლება დავასახელოთ: მეფე აზონი _ არიან-ქართლის სახით, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზატორი, მდგრადობის კომპონენტად მაკედონელი ერით; მეფე ფარნავაზი _ იბერია-ქართლის სახით ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზატორი, მდგრადობის კომპონენტად პართიელი ერით (არმაზის, იგივე ჰორმუზდ-აპურამაზდას კულტის დამწესებელი); მეფე მითრიდატე VI ევპატორი _ პონტოს სახით ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზატორი, მდგრადობის კომპონენტად მაკედონელი ერით, ძველელინური მემკვიდრეობის ეგეოსური ცივილიზაციის სივრცეზე კულტურული გაერთგვაროვნების სტანდარტად აქტუალიზატორით; მეფე ფარსმან II ქველი _ იბერია-ქართლის სახით ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად რომაელი ერის აქტუალიზატორი (არმაზის კულტის მარსის კულტით ჩანაცვლების ჩაშლილი ინიციატივის ავტორი); მეფე ამაზასპი _ ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ირანელი ერის აქტუალიზაციის ჩაშლილი ინიციატივის ავტორი; მეფე ვახტანგ I გორგასალი _ ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ბიზანტიელი ერის აქტუალიზატორი; მეფე გუზაზი _ ეგრისის სამეფოს ფენომენში ამაზასპის და ვახტანგ გორგასალის ინიციატივების რეაქტუალიზატორი; მეფე ლეონ II _ ეგრის-აფხაზეთის სამეფოს ფენომენში ვახტანგ გორგასლის ინიციატივის რეაქტუალიზატორი; დავით IV აღმაშენებელი ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ევროპული

ჯვაროსნობის აქტუალიზაციის ჩაშლილი ინიციატივის ავტორი და ყივჩაღი ერის (ნომადური სამყაროს) აქტუალიზატორი; ზაქარია მხარგრძელი – სომხეთის სამთავროს სახით ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის რეაქტუალიზატორი; ყუთლუ-არსლანი – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის ეფექტის წინააზიური ფენომენის აქტუალიზაციის ჩაშლილი ინიციატივის ავტორი; ალექსი კომნენოსი – ტრაპიზონის იმპერიის სახით, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზატორი (თამარ მეფის ინიციატივის გამტარებელი), მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის ეფექტის ფენომენით; ბერი სულხან-საბა ორბელიანი და მეფე ვახტანგ VI – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ევროპელ ერთაგანის აქტუალიზაციის ჩაშლილი ინიციატივის ავტორები; მეფე ერეკლე II – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად, ჯერ, ცხრომის მანიის კასტური ეფექტი არმენიული ფენომენის, საბოლოოდ კი, კათოლიკოს ანტონ II-სთან ერთად, რუსი ერის აქტუალიზაციის ინიციატორი; ილია ჭავჭავაძე – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის აქტუალიზაციის (ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის გარეგნული ინსტიტუციონალიზაციის) ინიციატორი; ნიკო ნიკოლაძე – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის ეფექტის ფენომენის (სათანადო თვისებრივი ტიპის ერებზე ორიენტაციით) აქტუალიზაციის ჩაშლილი ინიციატივის ავტორი; სტალინი – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის, შემდეგ ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენის აქტუალიზატორი; ლავრენტი ბერია – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის რეაქტუალიზაციის ჩაშლილი ინიციატივის ავტორი; ზვიად გამსახურდია – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ფორმის მანიის ეფექტის ფენომენის აქტუალიზაციის ჩაშლილი ინიციატივის ავტორი; ედუარდ შევარდნაძე – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის კლასის ამერიკელი ერის აქტუალიზატორი და ა.შ.

უნდა აღინიშნოს, რომ მართვის მანიის კლასის ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის სტაბილიზაციისთვის აუცილებელია, მასში ინიციატივას ფლობდეს ამ ერის წარმომადგენელი ელემენტი და არა მისი მდგრადობის კომპონენტი. ეს გარემოება არაერთხელ გახდა ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფებს შორის დომინანტიის ცვლის საფუძველი. ამ გარემოების ზოგად სიმბოლოდ შეიძლება დასახელდეს აზონის და ფარნავაზის კონფლიქტი _ საკუთრივი მნიშვნელობით, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფებს შორის დომინანტის მდგრადობის კომპონენტად მაკედონელი ერის, მისი უპირობო ჰეგემონად დაფიქსირების გამო, მაზდეანური სამყაროთი ჩანაცვლების აქტი.

საქართველოს მდგომარეობა 2003 წლის შემდეგ ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ძლევის მანიის ეფექტის ფენომენის, კერძოდ რუსი ერის, აქტუალიზაციის გამომხატველია. ამ შეფასებას ეთანხმება საქართველოს სახელმწიფოს განვითარების რუსი ერისგან გამიჯვნის ტენდენციად წარმოდგენა. ამ გარემოების ამხსნელია ის ფაქტი, რომ უკანასკნელ ხანს საქართველოზე ამერიკელი ერის გავლენა იმდენად გაძლიერდა, რომ მდგრადობის კომპონენტად ამერიკელი ერით, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის სტაბილიზაცია, ამ ფენომენში ქართველი ერის წარმომადგენელი ელემენტის მიერ ინიციატივის შენარჩუნებით, შეუძლებელი გახდა. მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის აქტუალიზაციას, ამერიკელ ერთან შედარებით საქართველოზე მისი გავლენის სისუსტესთან ერთად, ხელი შეუწყო ეგეოსურ ცივილიზაციაში თანადროული ფაზის გავლენამ (იხ. თავი II).

მართვის მანიის კლასის ერის საზოგადოებრივი თვითორგანიზაციის მოვლენაში მის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფთა დომინირება მისი თვისებრივი ტრანსფორმაციის საფრთხის შემცველია (ზოგადი სიმბოლო _ ზევსი პრომეთეს წინააღმდეგ). ამთ აიხსნება, მისი ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხურიდან, მართვის მანიის კლასის ერის თავდაცვითი რეაქციის მუდმივი აქტუალობა. ამ გარემოების ზოგად სიმბოლოდ შეიძლება დასახელდეს კოლხი მედეა, ქართველი ერის თავდაცვითი რეაქციის მითოსური პერსონიფიკაცია, როგორც ძღვის მანიის სათანადო გენდერული პარადიგმის წარმომდგენ, ვერძის (ოქროს საწმისის) და გველის ტოტემური კულტის (შემოღება-დაწესების ინიციატორი _ მეფე აიეტი) ლიკვიდაციის გზით მართვის მანიის სათანადო გენდერული პარადიგმის

წარმოდგენ, მუხის და ვენახის ტოტემური კულტის ფუნქციის აღდგენის ინიციატორი. ნოოფილოგენუზის მესამე საფეხურზე მედეას ფუნქციური მემკვიდრეებია წმინდა ნინო კაპადოკიელი, დედოფალი საგდუხტი, წმინდა მეფე თამარი, წმინდა ქეთევან წამებული. ქართველი ერის თავდაცვითი რეაქციის პერსონიფიკაციებად დედაკაცთა წარმოდგენა ადექვატურად ასახავს ამ მართვის მანიის კლასის ერის თავდაცვით რეაქციაში გენდერული ასპექტის აუცლებლად და სწორედ მდედრობითი სქესის სტატუსის დაქვეითების არდაშვების მნიშვნელობით წარმოდგენილობას: ფსიქიკურ სტიქიათაგან მხოლოდ მართვის მანიის სათანადო გენდერული პარადიგმაა სქესთა ურთიერთობის ადამიანისთვის დამახასიათებელი ბიოლოგიური (ბიოსფერული) მოდელის შესატყვისი, და, ამდენად, როგორც ბიოსფერული პროტოტიპის ნოსფერული განვითარება, _ სქესთაშორის კონფლიქტის მომენტს მოკლებული; დანარჩენი სამი ფსიქიკური სტიქიის სათანადო გენდერულ პარადიგმებს სქესთა ურთიერთობის კონფლიქტურად წარმოდგენა ახასიათებთ, რასაც ასახავს ე.წ. სუსტი სქესის კონცეფცია. ეს არის საფუძველი ადამიანის თვითრეალიზაციის სქესობრივი ასპექტის საგანგებო ტერმინით აღნიშვნისა _ “გენდერი”. გენდერის კატეგორიის ეს დეფინიცია ერთ-ერთ ასპექტად, კერძოდ _ ცხრომის მანიის სათანადო პარადიგმის ელემენტად, შეიცავს მის აქამდე ცნობილ ფუნქციას, რომელიც სქესობრივ უმცირესობათა დისკრიმინაციის აცილებას ემსახურება. [35], [37], [39].

თავი II.

დედამიწის ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანების პროცესი და მიმდინარე მდგომარეობა

2.1. ქართველი ერის ნოოფილოგენეზი.

ეს საკითხი არსებითად სცილდება დისერტაციის თემას, მაგრამ მასთან შეხების გარეშე დისერტაციის თემის გადმოცემა შეუძლებელია. [33]

ეთნიკური წარმომავლობა არაფერს მეტყველებს ეროვნული ვინაობის შესახებ. მაგრამ, რადგან აქამდე უცნობი იყო ერის ზუსტი დეფინიცია და, რადგან ერი ისტორიის კონკრეტულ ეტაპზე კონკრეტული ეთნოკონგლომერატით ან რომელიმე ერთი წამყვანი პოზიციის მქონე ეთნოსითაა წარმოდგენილი, ერი იგივედებოდა კონკრეტულ ეთნოკონგლომერატთან ან ეთნოსთან. ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია გვაძლევს ერების თვისებრივ იდენტიფიკაციის საშუალებას, ამდენად, სახელის მიხედვით იდენტიფიკაციაც არაარსებითია და შესაძლებელია დასახელებას დიდი ყურადღება არ მივაქციოთ. მთავარია, რომ აღსანიშნი ერთეულების აღრევა არ მოხდეს.

შევნიშნავთ, ასევე, რომ რადგან, საზოგადოდ, ისტორიის პროცესი ერების ნოოფილოგენეზსაც მოიცავს, ცივილიზაციის, მასში შემავალი ერების პოლიტიკური ისტორიის ყოველი ეტაპი ნოოფილოგენეზის თანადროული საფეხურის შესაბამისი მოდუსით და პარადიგმებით უნდა იქნეს წარმოდგენილი. სხვაგვარად შეუძლებელი იქნება ისტორიულ პირთა მოტივაციის, ისტორიული მოვლენების არსის გარკვევა.

დედამიწის ნოოსფეროს ისტორიაში ქართველი ერის წვლილის განსაზღვრა შეუძლებელია მხოლოდ კავკასიის თუ წინააზიისა და აღმოსავლეთ ევროპის სივრცეებზე განვითარებული მოვლენების მიხედვით. ქართველი ერი არის მართვის მანიის კლასის ერი, რომელიც ეგეოსური ცივილიზაციის ელემენტად დაფიქსირდა ამ ცივილიზაციის პირველ ორმაგი

ეფექტის ფაზაშივე (ქრისტეს შობამდე XXII – XII სს.) და, რომელიც უკვე ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე განაგრძობს არსებობას ამ, დღეს უკვე გლობალიზებულ ცივილიზაციაში, ერთა მართვის მანიის კლასის გამოკვეთილ ლიდერად. სახელით – “ქართველი ერი” იგი ცნობილი გახდა ბევრად გვიან. ამ სახელს ჩვენ გამოვიყენებთ მის საზოგადო აღმნიშვნელად. ხოლო მისი ნოოფილოგენეზის საფეხურებს შევუსაბამებთ განსხვავებულ სახელებს.

ის ფაქტი, რომ ისტორიულ წაყარობებში სახელი – ქართველი შედარებით გვიან ჩნდება, არ ნიშნავს ამ სახელით აღნიშნული ერის უფრო ადრეულ ხანაში არ არსებობას: მეორად ნოოცენოზში თავისი თვისებრივი ტიპის სათანადო ფაზებში ამა ერის რეაქტულიზაციის აქტები, სხვა ფაზების მიმართ მისი რეაქციების რეალიზაციებითაა გაშუალებული და ფაქტობრივად მისი ახლად თვითორგანიზაციის აქტებად წარმოგვიდგება, ხოლო ნოოფილოგენეზის ახალ საფეხურზე გადასვალა თავად შეიცავს ერის ახლად თვითორგანიზაციის მომენტს, რაც ერის დასახელების ცვლის და ალტერნატიულ დასახელებათა თანაარსებობის ფაქტის ამხსნელია.

ეგეოსური ცივილიზაციის პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზის რეალიზაცია (ამ ცივილიზაციის ჩამოყალიბება) მოხდა ეგეოსის ზღვის რეგიონის, მცირეაზიის ჩრდილოეთ სანაპირო ზოლის და კავკასიის სივრცეზე ლოკალიზებული არაერთგვაროვანი წარმომავლობის ეთნოკონგლომერატის და ბალკანეთის ჩრდილოეთიდან შემოსულ პროტოელინური ეთნოსების კონტაქტის საფუძველზე. ეგეოსური მითოსის მიხედვით (“არგონავტები”, “არიადნა”, “დანაიდები”, “კადმოსი” [64]), ეს მოვლენა ეგვიპტური ცივილიზაციის ექსპანსიის წინააღმდეგ ეგეიდის და კავკასიის დამხვდური მოსახლეობის კონსოლიდაციის და, საამისოდვე, პროტოელინურ ტომებთან მათი კონსოლიდაციის პროცესის შედეგი ჩანს. ეგეიდაში ეგეოსური ცივილიზაციის ჩამოყალიბება შესაძლებელი იყო ეგვიპტური ცივილიზაციის გავლენის გარეშეც, მაგრამ ეგეიდასთან კავკასიის ამგვარად დაკავშირება კარგად იხსნება, სწორედ, ამ ფაქტორით: ქრისტეს შობამდე XXIV – XXI საუკუნეებში გლობალური კლიმატური კატაკლიზმების შედეგად (სამასწლიანი გვალვა ეგვიპტეში), რამაც დაამხო ძველი ეგვიპტის სამეფო, ახალი საცხოვრისების საძიებო ეგვიპტური ექსპედიციები, ღია ზღვაში ცურვის ტექნოლოგიების უქონლობის გამო, მხოლოდ ნაპირის გასწვრივი (ნაპირის ხილვადობის დისტანციაზე გამავალი) მარშრუტებით შეიძლებოდა განხორციელებულიყო, რაც ეგეიდასა და კავკასიას შორის საზღვაოსნო კავშირის დამყარების

ერთ-ერთ ინიციატორებად მათი დასახელების უფლებას გვაძლევს. ეგეოსური ცივილიზაციის ფორმირებამდე ეგეიდა და კავკასია არც ერთად და არც ცალცალკე არ ყოფილა ერთიანი. პირველადი ნოოცენოზების რღვევის და საზოგადოების მეორად ნოოცენოზებად რეინტეგრაციის პროცესი დასახელებული რეგიონების ცალკეულ ნაწილებზე ურთიერთდამო-უკიდებლად მიმდინარეობდა, როგორც, მაგალითად, მტკვარი-არაქსის, თრიალეთის, კრეტის, კიკლადების, თესალიის და ა.შ. კულტურების არეალების შემთხვევებში.

ეგეოსური ცივილიზაციის პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზის რეალიზაციაში ეგეიდა-კავკასიის არაელნურმა მოსახლეობამ, ამ რეგიონებში არაკოლექტიური მობინადრე სამიწათმოქმედო კულტურის დომინანტის ხელშეწყობით, მართვის მანიის ეფექტის რეალიზატორი ელემენტის ფუნქცია შეასრულა, რაც წარმომავლობის მიხედვით შესაძლო არაერთგვაროვნების მიუხედავად, ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხურის მართვის მანიის კლასის ერთი ერის წარმომადგენლად მისი იდენტიფიკაციის საფუძველს გვაძლევს. ამ ერის აღსანიშნავად მსაღები იქნებოდა ეგეიდის არაბერძნული მოსახლეობის ყველაზე გავრცელებულ კრებითი სახელი – პელაზგი, რომ არა, მისი წარმომდგენი ეთნოკონგლომერატის ნაწილების “აქეველი” (აქაველი) პროტოელნური ტომებით წარმოდგენილ, ძღვევის მანიის კლასის ერში ასიმილაციის ტენდენცია, რის შედეგადაც, ეგეოსური ცივილიზაციის პირველ ორმაგი ეფექტის ფაზაშივე, ამ ერის წარმომდგენი საზოგადოებრივი ერთობა შევიწროვდა მის კავკასიაში ლოკალიზებულ ნაწილამდე რომელიც, ეგეოსური მითოსის მიხედვით, ცნობილია სახელით – “კოლხიდა” (ეს ისტორიული ფაქტი პრომეთეს კავკასიონის კლდეზე მიჯაჭვის მითოსურ ფაქტითაა ასახული). სწორედ ამით არის გამართლებული ქართველი ერის, როგორც მართვის მანიის ეფექტის რეალიზაციაში ეგეოსური ცივილიზაციის პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზის (ქრისტეს შობამდე XXII – XII სს.) მთავარი შედეგის, ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხურის შეუქცევადი სტაბილიზაციის გამომხატულებების აღნიშვნა სახელით – “კოლხი ერი”. კოლხურმა სამყარომ, რომლის აღმოსავლეთ კავკასიაზეც განფენის დამადასტურებელია სახელების “კახეთი” და “კუხეთი” (კოლხა-კულხას ექვივალენტები) ეტიმოლოგია და უკანასკნელ ხანს გარეკახეთში აღმოჩენილი მინოსური ხანის ნაქალაქარებში კოლხური კულტურის კვალის დაფიქსირება, შესძლო, აღნიშნულ ფაზაში, ეგეოსური ცივილიზაციის მთელს სივრცეზე აქტუალური ელემენტის სტატუსის შენარჩუნება, რაც, ეგეოსურ მითოსში,

აიეტის (კოლხეთის მეფე), პასიფაეს (კრეტის დედოფალი, მეფე მინოსის მეუღლე, არიადნას და მინოტავრის დედა) და კირკეს (ტირენის ზღვის არეალის მბრძანებელი) ნათესაური კავშირით (და-ძმობა) და მედეასთან დაკავშირებული მითოსური ფაქტებითაა ასახული. [64]

ერის ნოოფილოგენეზის პირველი საფეხური პირველადი ნოოცენოზების ანუ ერის ტოტემური კასტის სახით არსებობის ეპქას ეკუთვნის. ამდენად, ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის პირველი საფეხური ეგეოსური ცივილიზაციის, როგორც მეორადი ნოოცენოზის, საკუთრივ ნაწილად მხოლოდ, მისი ნოოონტოგენეზური აქტუალობის საფუძველზე, რეტროსპექციული კონსტრუქციის პროდუქტად (“მინოტავრული ეფექტის” ფენომენად [36]) შეიძლება წარმოვადგინოთ. ერის ნოოფილოგენეზის პირველი საფეხურის დასახელება მისი ნოოფილოგენეზის მეორე საფეხურის დასახელების იდენტური შეიძლება იყოს. მაგრამ, ქართველი ერის შემთხვევაში, ნოოფილოგენეზის პირველი საფეხურის აღმნიშვნელად გამოვიყენებთ სახელს _ “ფასიანელი ერი”, ძველელინურ წერილობით წყაროებში კოლხოსის ფასისის ძედ დასახელების ფაქტის გათვალისწინებით [12].

“პელაზგობა” შეიძლება კოლხი ერის (ეგეოსური ცივილიზაციის პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზის მართვის მანიის ეფექტის რეალიზა-ციის საბოლოო პროდუქტის) ერთ-ერთ ალტერნატიული თვითრეალი-ზაციის ჯგუფადაც ჩაითვალოს. ალტერნატიული დასახელებაც _ “ოგურელი ერი”, მართვის მანიის ეფექტით განსაზღვრული საზოგადოებრივი ერთობის მთავარი ასპექტის (დიაქრონულობის) ტოტემური ექვივალენტის, ჯოგური სვლის “ოგურობად” სახელდებული მახასიათებლის ამსახველი (ოგურობა _ პიროვნებათა ნათესაობის აღმნიშვნელი ტერმინია, სულხან-საბა ორბელიანის ქართული ენის განმარტებით ლექსიკონის მიხედვით).

თავისი ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურზეც, რომელიც ქართველი ერის მიერ ქრისტიანობის გათავისებით განხორციელდა, ქართველი ერი მართვის მანიის ეფექტის მთელი ეგეოსური ცივილიზაციის მასშტაბით რეალიზაციის საბოლოო შედეგის გამოხატულებად დაფიქსირდა: I _ II საუკუნეებში არსებული ინდივიდუალისტური, არაინსტიტუციური ქრისტიანობა წარმოადგენდა ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ორმაგი ეფექტის ფაზის (ქრისტეს შობამდე IV ს. შუაწლები _ ქრისტეს შობიდან II ს. დასასრული) სათანადო მართვის მანიის ეფექტის ფენომენს; ქრისტიანობის ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის (III _ IX სს.) სათანადოდ

ინსტიტუციონალიზაციაში ამ საწყისეული ასპექტის ფარულად ადაპტაციის ტრადიციის ჩამოყალიბების ცენტრად იქცა კაპადოკია, რის პესონიფიკაციადაც უნდა დასახელდეს მთავარმოწამე წმინდა გიორგი კაპადოკიელი, ახალმოციქული წმინდა ნინო კაპადოკიელი და პატრისტიკის მწვერვალებად წოდებული, ე.წ. კაპადოკიური წრის წარმომადგენლები: ბასილი დიდი, გრიგოლ ნოსელი და გრიგოლ ნაზიანზელი. კაპადოკიამ, მისი რომეიზაციის (ბიზანტიზაციის) და არმენიზაციის ტენდენციის პირობებში, ეს როლი დაუთმო საქართველოს. ამ ტენდენციის პერსონიფიკაციებად უნდა დასახელდეს საქართველოს დედოფალი საგდუხტი, საქართველოს პირველი კათოლიკოსი – პეტრე კაპადოკიელი, წმინდა მეფე ვახტანგ გორგასალი). ქართველი ერი ქრისტიანობის ფორმის მანიის ეფექტის სათანადო ბიზანტიური ინსტიტუციების საფარველქვეშ ქრისტიანობის საწყისეული ასპექტის ფარულად მატარებელია. ამის შესაძლებლობას ქრისტიანობის ფორმის მანიის ეფექტის სათანადო ასპექტის, მათ შორის ბიზანტიური ქრისტიანობის, გენერაციის ფაქტის ქრისტიანობის ამოსავალი ასპექტის მიხედვით ინტერპრეტირებადობა. ფორმის მანიის ეფექტის გამომხატველ, ქრისტე-პანტოკრატორის კონცეფციას მოეძებნა ქრისტიანობის საწყისეულ ასპექტთან მისი მადაპტირებელი ასპექტი, ქრისტე-გიორგის კონცეფცია (ამ მიმართების შესახებ მიაჩნებებს გიორგობის მეორე დღესასწაულის დაწესება ქართული ეკლესიის მიერ და ქრისტეშობის თვის წინა თვის გიორგობისთვის დასახელდებულობა ქართულ კალენდარში). ქრისტიანობის ამოსავალი, მართვის მანიის ეფექტის სათანადო ასპექტის დაფარვა აუცილებელი პირობაა ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურზე მისი სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუციონალიზაციისთვის: მართვის მანიის ეფექტით განსაზღვრული საზოგადოებრივი ერთობა რეალიზებადია მხოლოდ მართვის მანიის ეფექტის პირდაპირი რეალიზაციების სრული ფარულყოფის პირობით. ამ გარემოებასთან სრულ შესაბამისობაშია ის ფაქტი, რომ ქრისტიანობის საწყისეული ასპექტის და, ამდენად, ქართული ქრისტიანობის ჭეშმარიტი სიმბოლო, წმინდა ნინოს ჯვარი, არც ერთ ქართულ ტაძარზე არ არის აღმართული. კაპადოკიის აღნიშნული წვლილის გათვალისწინებით და ქართულ ქრისტიანობაში წმინდა გიორგის კულტის გადამწყვეტი კონფესიური მნიშვნელობის საფუძველზე, ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურს აღვნიშნავთ სახელით – “გეორგიანელი ერი”. [33], [38]

ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლა შეაფერხა ჩინური ცივილიზაციის ექსპანსიამ, მისი ერთ-ერთი ფაზის ფენომენმა _ მონღოლთა იმპერიამ. ეს შეფერხება რამდენადმე გააბათ-ილა XVIII საუკუნეში წინააზიის სივრცეზე დასავლეთევროპული ცივილიზაციის გავლენის გაძლიერებამ, რომელიც ე.წ. განმანათლებლობის ეპოქას, ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლის სტაბილიზაციის ეტაპს განიცდიდა. ქართველი ერის ნოოფილოგენეზური განვითარების განახლების პერსონიფიკაციებად შეიძლება დასახელდეს სულხან-საბა ორბელიანის და მეფე ვახტანგ VI-ის დასი. XIX საუკუნეში ქართველი ერიც გადავიდა ამ მდგომარეობაში, როგორც არაპირდაპირი ანუ გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ალტერნატიული რეალიზაციებით, სოლომონ დოდაშვილის დასის, “თერგდალეულების” და “მესამე დასის” სახით, ასევე, პირდაპირი რეალიზაციით, რასაც განასახიერებენ გაბრიელ ეპისკოპოსის (ავტრი 1858 წელს გამოცემული მონოგრაფიისა _ “ცდისეული ფსიქოლოგიის საფუძვლები”), ვაჟა-ფშაველას და დიმიტრი უზნაძის ფენომენები. ვაჟა-ფშაველას მემკვიდრეობა მართვის მანიის პირდაპირი ეფექტის გამოხატველია (გოგოთური, ალუდა ქეთელაური და მინდია მართვის მანიის ეფექტის ლიტერატურული პერსონიფიკაციებია), რითაც აიხსნება მისი გარიყვა და, ფაქტობრივად, განდგომილად მოღვაწეობა მთაში. დიმიტრი უზნაძის განწყობის თეორია, განწყობის კატეგორიის მისეული პირველი დეფინიციის მიხედვით (განწყობა, როგორც გარეგან სინამდვილესა და ფსიქიკის მოვლენებს შორის შუამავალი რგოლის, სუბიექტის სიმთელის მომენტის გამოვლენის მოდუსი, რაც თანმიმდევრულად ავითარებს გაბრიელ ეპისკოპოსის პოზიციას სულის განუწილველობის შესახებ) ქმნის ფსიქოლოგიის სფეროში მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის სათანადო მიდგომის ფუნდამენტს: უშუალოდ პოსტულატის კონცეფციით ის დაუპირისპირდა ფსიქოლოგიის სფეროში არსებულ სამი სხვა ფსიქიკური სტიქიის სათანადო სამეცნიერო მომდინარეობებს; ამასთანავე, განწყობის კატეგორიის მეორე, ძლევის მანიის კასტური ეფექტის გამოხატველი დეფინიციის გამოყენებით და პირველი დეფინიციის შემსებ ასპექტად მისი წარმოადგინით, შენიღბულყო მართვის მანიის პირდაპირი ეფექტის გამოხატველი ასპექტი მისი თეორიისა. ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლა აისახა სამეცნიერო ასპარეზზე მეცნიერების მრავალი დარგში ქართველ მეცნიერთა გამოჩენის და ქართული სამეცნიერო სკოლების ჩამოყალიბების ფაქტში, როგორც ჰუმანიტარულ, ასევე, საბუნებისმეტყველო სფეროში: ფსიქოლოგია, ისტორია, ენათმეცნიერება, მათემატიკა,

მიკრობიოლოგია და ა.შ. (ინიციატორები: ანდრია რაზმაძე, ნიკო მუსხელიშვილი, ილია ვეკუა, ვიკტორ კუპრაძე, გიორგი დანელია, ავლიპი ზურაბაშვილი და ა.შ.). დღეს ქართველი მეცნიერებს მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ ფიზიკის და მაღალი ტექნოლოგიების სფეროში ფუნდამენტურ კვლევებში. მომდევნო პარაგრაფში ვაჩვენებთ, რომ პოლიტიკის სფეროში ქართველი ერის გავლენის ფაქტორი (ინიციატორები: სტალინი, ბერია, შვეარდნაძე და ა.შ.) გლობალური მნიშვნელობისაა. ხოლო, ფსიქოლოგიის ქართული სამეცნიერო სკოლის ახალი მიღწევა _ ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია, როგორც მსოფლიო საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის გლობალური ოპტიმიზაციის პროგრამის საფუძველი, ქართველი ერის აღნიშნულ სტატუსის სასარგებლოდ მეტყველი, მორიგი მნიშვნელოვანი არგუმენტია. [33]

საბჭოეთში გავრცელებული კავკასიის ერთიან ფენომენად წარმოდგენის ფაქტი, რაც ტერმინის _ “კავკასიური ეროვნების პირები” (Лица кавказской национальности) გამოყენებაში აისახებოდა, ამ რეგიონის ქართველი ერის ჰეგემონიის ანუ ისტორიულად მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის დომინირების არედ მისი იდენტიფიკაციის მაჩვენებელია. მართლაც, კავკასიას ერთიანობის მომენტს ანიჭებს მართვის მანიის კლასის ქართველი ერის გავლენის ფაქტორი. ქართველი ერის გავლენის გარეშე ფორმის მანიის კლასის არმენიელი ერი, ფორმის მანიის ეფექტის საერთო თურქულ ფენომენში (პოტენციურ თურანელ ერში) ინტეგრაციის ტენდენციას დაქვემდებარებული აზერბაიჯანული საზოგადოება და ძღვევის მანიის კლასის ჩრდილოეთკავკასიელი ერები (მეტწილად, ისლამის გავლენით, ფორმის მანიის კლასის ერებად ტრანსფორმაციის ტენდენციას დაქვემდებარებულნი) ვერავითარ ერთობას ვერ შექმნიდნენ. ქართველი ერის აღნიშნული სტატუსის და კავკასიის რეგიონზე მისი გავლენის გათვალისწინებით, ამ რეგიონის გლობალიზებულ ეგეოსურ ცივილიზაციაში ერთა მართვის მანიის კლასის ფუნქციის ინსტიტუციონალიზაციის პრიორიტეტულ არედ დაფიქსირების საფუძველზე, ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის აღმნიშვნელად შეიძლება გამოგვეყენებინა სახელი _ “კავკასიელი ერი”, რომ არა ფაქტი დასავლეთში ამ ტერმინის ევროპოიდული რასის აღმნიშვნელად გამოყენებისა. ამის გათვალისწინებით, ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის აღმნიშვნელად ჩვენ ვირჩევთ სახელს _ “მედიტერანელი ერი”, ახალ ვითარებაში ამ ტერმინის ახლებურად გააზრებადობის საფუძველზე:

_ საქართველოს, როგორც ისტორიულად მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიის ჰეგემონიის არეს, ჩრდილოეთიდან ესაზღვრება ისტორიულად ძღვევის მანიის ფსიქიკური სტიქიის ჰეგემონიის არე (ადრე _ ნომა-დუური სამყარო, დღეს _ რუსეთი), დასავლეთიდან ისტორიულად ცხო-მ-ის მანიის ფსიქიკური სტიქიის ჰეგემონიის არე (დღეს _ ამერიკელი ერის გადამწყვეტი გავლენის არეალი), აღმოსავლეთიდან კი _ ისტორიულად ფორმის მანიის ფსიქიკური სტიქიის ჰეგემონიის არე (დღეს _ ისლამური სამყარო, ჩინეთი), რაც მას სამი განსხვავებული თვისებრივი ტიპის ნოსფერულ გარემოთა შორის მდებარე არედ ანუ ტერმინის _ “მედიტერან” ეტიმოლოგიური მნიშვნელობით იდენტიფიცირებად ერთეულად წარმოგვიდგენს.

2.2. დედამიწის ნოოსფეროს ფენომენური გამთლიანების პროცესი და ქართველი ერი

ეგეოსური ცივილიზაცია ფაზების ცვლას განიცდის "ფარული დასაწყისის ეფექტის სქემის" მიხედვით. ეს ნიშნავს იმას, რომ ყოველი მეორე ფაზა ორმაგი ეფექტის ფაზას წარმოადგენს. ეგეოსური ცივილიზაციის შემთხვევაში ორმაგი ეფექტის ფაზების რეალიზაციაში მონაწილეობენ მართვის მანიის და ძლევის მანიის ფსიქიკური სტიქიები, ცხრომის მანიის და ფორმის მანიის ფსიქიკური სტიქიები კი პასუხობენ ცალფა ეფექტის ფაზებს, რომლებიც მორიგეობით ენაცვლებიან ორმაგი ეფექტის ფაზებს.

ეგეოსური ცივილიზაციის პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზა ქრისტეს შობამდე XXII-XII სს. მომცველია; XI-IV სს. მის ისტორიაში პირველ ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზას წარმოადგენდა; ქრისტეს შობამდე IV – ქრისტეს შობიდან II სს. – მეორე ორმაგი ეფექტის ფაზას; III-IX სს. – მეორე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზას; X-XII სს. – მესამე ორმაგი ეფექტის ფაზას; XIII-XVI სს. მეორე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზას, და მისი განვითარების შეფერხების ეტაპი იყო; XVII ს. დასაწყისიდან 1926 წლამდე პერიოდი – მეოთხე ორმაგი ეფექტის ფაზას; 1926-1947 წლებში – მესამე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში, მოხდა ამ ცივილიზაციის მთელ მსოფლიოზე განფენა; 1948-1967 წლები – მეხუთე ორმაგი ეფექტის ფაზას ეკუთვნის; 1968-1987 წლები – მესამე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზას; 1988–2007 წლები – მეექვსე ორმაგი ეფექტის ფაზას; 2008 წლიდან მიმდინარეობს მეოთხე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზა, რომელიც დასრულდება 2027 წელს. [33]

ეგეოსური ცივილიზაციის ფაზების ცვლის გავლენა ქართველ ერზე, ქართველი ერის სახელმწიფოებრივი თვითორგანიზაციის ბირთვად მიმდინარე ფაზის სათანადო თვისებრივი ტიპის ერების მდგრადობის კომპონენტებად დაფიქსირებით "ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფთა" აქტუალიზაციაშია ასახული.

კიდევ ერთხელ შევნიშნავთ, რომ ქართული სახელმწიფოებრიობის ისტორიის ფაქტებს ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის თანადროული საფეხურების შესაბამისი

ინტერპრეტაციებით წარმოვადგენთ, რადგან პიროვნული ინიციატივების საზრისი პიროვნების ნოონტოგენეზის უკანასკნელი საფეხურით განისაზღვრება. [33], [37], [39]

როგორც აღინიშნა, ქართული სახელმწიფოებრიობაზე გარკვეული გავლენა იქონია ეგვიპტური ცივილიზაციის ექსპანსიამ. ამას ადასტურებს აიეტის, როგორც კოლხური სახელმწიფოებრიობის მითოსური პერსონიფიკაციის, წარმოშობის მითოსურ კონცეფციაში მზის კულტის მამრობითი ბუნებით წარმოდგენის ფაქტი (მითის მიხედვით, მზის ღმერთი აიეტის მამაა), ეგვიპტური ტრადიციის შესაბამისად და კოლხური ტრადიციის საპირისპიროდ (კოლხური ტრადიციის მიხედვით, მზეს მდედრობითი ბუნება მიეწერება). ამრიგად შეიძლება ითქვას, რომ ქართული სახელმწიფოებრიობის ისტორია ინახავს ეგეოსურ სამყაროზე ეგვიპტური ცივილიზაციის (ფორმის მანიის ეფექტის ეგვიპტური ფენომენის) გავლენით განპირობებულ (ეგეოსური ცივილიზაციის პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზის წინმსწრებ, შემამზადებელ), იმ მდგომარეობის კვალს, რომელიც ეგეოსური ფარული დასაწყისის წერტილად იდენტიფიცირდება. ეგეოსური ცივილიზაციის მომავალ სივრცეზე ეგვიპტური გავლენის ამსახველია, ასევე, მინოსის წარმოშობის მითში (“ევროპა” [64]) ზევსის ხარის სახით გამოცხადება, როგორც ხარი-აპისის ეგვიპტური კულტის პროტოტიპის გავლენის გამოხატულება. ხოლო ის გარემოება, რომ, ეგეოსური მითოსის მიხედვით, მინოსი აიეტის სიძეა (ისინი ერთ თაობას ეკუთვნიან), ეგეიდის და კოლხეთის ეგვიპტური გავლენისადმი ერთდროულად დაქვემდებარების სასარგებლოდ მეტყველებს. ამრიგად, უნდა მივიჩნიოთ, რომ ქართული სახელმწიფოებრიობის პირველი ცნობილი აქტუალიზაცია, პელზგურ სამყაროზე ეგვიპტური ცივილიზაციის გავლენის ფაქტორის მდგრადობის კომპონენტად გამოყენების საფუძველზე, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ფორმირებაში გამოიხატა.

ეგეოსური ცივილიზაციის ისტორიის, კერძოდ პირველი ორმაგი ეფექტის ფაზის (ქრისტეს შობამდე XXII – XII სს.) მოვლენად ქართული სახელმწიფოებრიობის აქტუალიზაციის განსახიერებაა აიეტის ინიციატივა, ოქროს საწმისის კულტის დამყარებაში გამოხატული, – სქესობრივ საწყისთა ურთიერთმიმართების ძლევის მანიის ეფექტის სათანადო პარადიგმის ამსახველ, ვერძისა და გველის აქეური კულტით სქესობრივ საწყისთა ურთიერთმიმართების მართვის მანიის ეფექტის სათანადო პარადიგმის ამსახველ, მუხისა და ვაზის კოლხური კულტის შეცვლა (კრეტაზე ანალოგიური მოვლენად სჩანს მინოტავრის კულტის დაწესება)

[37], [39]. ეს ნიშნავს ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ფორმირებას, მდგრადობის კომპონენტად ძლევის მანიის კლასის აქვეელი (აქვეელი) ერთი. ამ ერთეულის განვითარება, ეგეოსური ცივილიზაციის თანადროული ფაზის გავლენით, კოლხური სამყაროს თვისებრივი ტრანსფორმაციის საფრთხედ იქცა, რასაც მოჰყვა ქართველი ერის თავდაცვითი რეაქცია კოლხი მედეას ფენომენით წარმოდგენილი, რომელმაც მოახერხა ოქროს საწმისის კულტის ლიკვიდაცია, თვისებრივი ტრანსფორმაციის პროცესის შეჩერება და თვით ეგეიდაშიც უკუპროცესის ინიცირება (მისი ფუნქციური მემკვიდრეა არიადნა). მაგრამ ეგეიდაში ეგეოსური ცივილიზაციის პირველ ორმაგი ეფექტის ფაზაში მართვის მანიის და ძლევის მანიის ეფექტებს შორის ფენომენური წონასწორობის პირველი მათგანის საზიანოდ დარღვევის ტენდენცია კვლავ განახლდა (პერსონიფიკაცია – ტროელი ელენე), რაც ზღვის ხალხთა შემოსევის სახელით ცნობილ, ეგეოსური ცივილიზაციის კატასტროფული გაფართოების მოვლენაში გადაიზარდა: – გაფართოებამ, როგორც მართვის მანიის ეფექტის სივრცითმა ასპექტმა, მართვის მანიის ეფექტის ფენომენური დანაკლისის შევსება უზრუნველყო. ეგეოსური ცივილიზაცია გაფართოვდა მცირე აზიაზე, აღმოსავლეთკავკასიაზე და სირია-პალესტინაზე.

ეგეოსური ცივილიზაციის მორიგ, პირველ ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში (ქრისტეს შობამდე XI – IV სს.) მოხდა ქართული სახელმწიფოებრიობის აქტუალიზაცია, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ფორმირება, მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის კლასის ძველელინელი ერთი, რომელის მატარებელი ეთნკონგლომერატი აქვეელ-მიკენელთა და ეგეიდელ პელაზგთა ასიმილაციის შედეგად ჩამოყალიბდა, ამ ფაზის საწყის ეტაპზე, რომელიც ბნელ საუკუნეთა სახელითაა ცნობილი (ქრისტეს შობამდე XI – IX სს.). ამ, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის განსახიერებაა ეგრისის სამეფო, რომელიც, ქრისტეს შობამდე IX – VIII საუკუნეებში კიმერიელთა და სკვითთა შემოსევების შედეგად დაქვეითებულ კოლხური სამყაროს ნაწილზე, ქრისტეს შობამდე VI საუკუნეში, აღორძინდა ამ მნიშვნელობით, რასაც ადასტურებს ლიდიურ-ძველელინური ნიმუშის ვერცხლის ფულით წარმოდგენილი მაღალგანვითარებული ადგილობრივი სავაჭრო-ფინანსური ინსტიტუტი. კიმერიელთა და სკვითთა შემოსევების შედეგად ეგეოსურმა ცივილიზაციამ დათმო სირია და აღმოსავლეთ მცირეაზია. ჯერ ასურეთის, შემდეგ აქამენიდური იმპერიებით წარმოდგენილმა, აღორძინებულმა “ზაბილონურმა”

ცივილიზაციამ კიდევ უფრო, ფაქტობრივად, დასავლეთ კავკასიამდე შეავიწროვა ეგეოსური ცივილიზაციის არე აზიაში, და საარსებო საფრთხეც კი შეუქმნა მას (სპარსეთ-ელადის ომები). ეგეოსური ცივილიზაციის თანადროული ფაზის გამოხატულებად, ცხრომის მანიის ეფექტის რეალიზაციის ცენტრმა მილეტიდან ათენში გადაინაცვლა.

ქრისტეს შობამდე IV საუკუნის შუახანებში დაიწყო ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ორმაგი ეფექტის ფაზა, რამაც სამხედრო ინსტიტუტის პრიმატის აღდგენა მოიტანა. ამ გარემოებამ მისცა საფუძველი ეგეოსურ ცივილიზაციაში ძლევის მანიის კლასის მაკედონელი ერის ინტეგრაციას და მის მიერ ინიციატივის სრულად დაუფლებას, რის შედეგადაც აქამენიდური იმპერიით წარმოდგენილი, წინააზიური (ბაბილონური) ცივილიზაცია საბოლოოდ განადგურდა. კავკასიაში ეგეოსური ცივილიზაციის საზღვარმა არსიან-ჯავახეთ-თრიალეთის ხაზიდან დიდ კავკასიონზე გადაინაცვლა. ამ ვითარებაში ერთიანი კავკასიური ინტერცივილიზაციური თავდაცვითი ბარიერის (აფსარობის ინსტიტუტის) მაორგანიზებელი ელემენტის, ქართული სახელმწიფოებრიობის ცენტრმა არიან-ქართლიდან (უნდა ვივარაუდოთ _ პონტო-კაპადოკიიდან) იბერია-ქართლში გადაინაცვლა. ამ მოვლენის გამოხატულებად ქართული სახელმწიფოებრიობის აქტუალიზაცია, წინააზიაში ძალთა თანაფარდობის საბოლოოდ გარკვევამდე (მაკედონელთა ექსპანსიის დასრულებამდე, საზღვრების სტაბილიზაციამდე), შესაძლებელი იყო ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად თვით მაკედონელი ერის დაფიქსირებით. ქართულ ისტორიოგრაფიაში ამ მოვლენის პერსონიფიკაციაა არიან-ქართლის მეფე აზონი. წინააზიაში მაკედონელთა სრული დომინანტის დამყარების შემდეგ აუცილებელი გახდა ქართული სახელმწიფოებრიობის წარმომდგენ, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფში, ინიციატივის ერთ ქართველი ელემენტის მიერ შენარჩუნების პირობად, მდგრადობის კომპონენტად, მაკედონელი ერის, მის მიერ ძლეული მაზდეანური სამყაროთი, შემდგომში ძლევის მანიის კლასის პართიელი ერთი წარმოდგენილით, ჩანაცვლება. ამ მოთხოვნის დაკმაყოფილების პერსონიფიკაციაა იბერია-ქართლის პირველი მეფე, ფარნავაზი. ეგრისის მეფის, ქუჯის პოზიცია ამ მოვლენებში ადექვატურად ამსახველია იმ ფაქტისა, რომ პოლიტიკური ცენტრის აღმოსავლეთ კავკასიაში გადმოტანა-დაფიქსირება ვერ იქნებოდა ეგრისის სამეფოს, როგორც წინა ფაზის ფენომენის, გაფართოების გამოხატულება. ე.ი. რომ ეს მოვლენა ეგეოსური ცივილიზაციის ახალი ფაზის

სათანადო, სრულიად ახალი ინსტიტუციების დაარსების აქტს წარმოადგენდა. ამის შემდეგ ქართული სახელმწიფოებრიობის ცენტრის ლოკალიზაცია არ შეცვლილა და აღმოსავლეთ ქართველური დიალექტების საფუძველზე ჩამოყალიბებული ენა, როგორც ეგეოსური ცივილიზაციის სხვადასხვა ფაზებში ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფებს შორის დომინანტთა მოუცილებელი ინსტიტუციური ელემენტი, მათი მდგრადობის კომპონენტების სათანადო მოცემულობის ენობრივი ასპექტის აქტუალიზაციის ინსტრუმენტი, ქართული სახელმწიფოებრიობის ენად დაფიქსირდა [38].

ამ დრომდე აღმოსავლეთ საქართველოში ლოკალიზებული იყო ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი, ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის ებრაული ფენომენით, რომელიც ფორმის მანიის კლასის ებრაელი ერის წინააზიში გაფანტული დიასპორების უცხო გარემოსადმი ადაპტაციური რეაქციის ლოკალურ პროდუქტად წარმოგვიდგება. ამით შეიძლება ავხსნათ წარმომავლობა ქართლის ალტერნატიული დასახელებისა _ ივერია (ივრითი _ ებრაელთა ერთ-ერთი თვითდასახელება), რაც გვაძლევს საფუძველს განვასხვაოთ სახელი _ “ივერია” სახელისგან _ “იბერია” (იბერია–ქართლი).

ქრისტეს შობიდან III _ VIII საუკუნეებში, ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში (პირველ ასეთი ფაზად იგილისხმება ეგეოსური სამყაროს მდგომარეობა, მასზე ეგვიპტური ცივილიზაციის გარეგანი გავლენით განსაზღვრული, რომელიც წინ უძღოდა პირველი ორმაგი ექტის ფაზის რეალიზაციას) გააქტიურდა ებრაელი ერის წარმომადგენელი დიასპორები ევროპაში და, ამასთანავე, მოხდა ფორმის მანიის კლასის ისეთი ერების ჩამოყალიბება როგორცაა: არმენიელი ერი (ძლევის მანიის კლასის ძველარმენიელი ერის თვისებრივი ტრანსფორმაციის შედეგი), ირანელი ერი (სასანიდური იმპერიით წარმოდგენილი), ბიზანტიელი ერი (“რომეები” _ ძველელინური და რომაული სამყაროს თვისებრივი ტრანსფორმაციის ერთ-ერთი შედეგი), არაბი ერი, ხაზარი ერი (ძლევის მანიის კლასის ძველხაზარი ერის თვისებრივი ტრანსფორმაციის შედეგი, რაც მის მიერ იუდაიზმის ათვისებაში აისახა). ახალი ფაზის დადგომასთან დაკავშირებით ქართული სახელმწიფოებრიობის აქტუალიზაცია მორიგ რადიკალურ ცვლილებას _ ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ახალი რეალიზაციით აქტუალიზაციას მოითხოვდა, მდგრადობის კომპონენტად დასახელებულ ერთაგან ერთ-ერთის

დაფიქსირებით. საწყის ეტაპზე ამ მნიშვნელობით უპირატესობა მიენიჭა არმენიელ ერს. მაგრამ ამ მდგრადობის კომპონენტით ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი _ სომხობა ქართველი ერის სრული ასიმილაციის საფრთხის შემცველი აღმოჩნდა. ეგეოსური ცივილიზაციის თანადროული ფაზის ხელშეწყობით, აღნიშნულ ერთეულში ინიციატივის მისი მდგრადობის კომპონენტის (არმენიელი ერის) მიერ დაუფლების პირობებში, უშუალო მეზობლობის გათვალისწინებით, არმენიული ენის ფართოდ გავრცელების შესაძლებლობა ქართული სახელმწიფოებრიობის ამ ენაზე შეუქცევად გადასვლაში (კავკასიის ალბანეთის მზგავსად) და სომხობის ერთ ქართველი ნაწილის თვისებრივი ტრანსფორმაციის პროცესის თანდათან მთელ ქართველ ერზე გავრცელებაში შეიძლებოდა გადაზრდილიყო. ამ პროცესის პერსონიფიკაციად წარმოგვიდგება მამიკონიანთა საგვარეულო, მისი ლაზური წარმოშობის გათვალისწინებით. 5-ე საუკუნეში ვახტანგ გორგასლმა საფუძველი მისცა ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ალტერნატიული ჯგუფის აქტუალიზაციას, მდგრადობის კომპონენტად ბიზანტიელი ერთ (ფორმის მანიის ეფექტის ბიზანტიური ფენომენით), რამაც გაამყარა ქართული ენის ინსტიტუციური ფუნქცია. ამ ერთეულმა ინიციატივა წაართვა ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფს, მდგრადობის კომპონენტად არმენიელი ერთ, და აქცია ის ლოკალურ ერთეულად. ამის შემდეგ თვით არმენიელი ერი ჩავარდა ფორმის მანიის კლასის ბიზანტიელ ერში ასიმილაციის საფრთხეში. ფორმის მანიის ეფექტის ბიზანტიური ფენომენის ელინური სამყაროსგან არმენიულ სამყაროზე გავრცელება ფორმის მანიის კლასის არაბი ერის ექსპანსიამ შეაჩერა.

ეგეოსური ცივილიზაციის მორიგ, მესამე ორმაგი ეფექტის ფაზაში (IX ს. დასაწყისი _ XII ს. შუახანები), ფორმის მანიის კლასის ერთა აქტუალურობის მოხსნის პირობებში ბიზანტიელმა ერმა სლავურ სამყაროზე ქრისტიანობის გავრცელების გზით, ამ ფაზის მოვლენების ეპიცენტრის სლავურ სამყაროზე გადატანა, ძლევის მანიის კლასის ერად მისი ინტეგრაციის პროცესის ინიცირება და ამ ერის ფუნქციური თვითრეალიზაციის ობიექტად თვითდაფიქსირებით (ძლევის მანიის კლასის ერების ფუნქცია ფორმის მანიის კლასის ერებისთვის გარეგანი დამცავი ბუფერის უზრუნველყოფასაც გულისხმობს) ექსპანსიონისტური პოლიტიკის წარმოებაც კი შეძლო, მათ შორის არმენიულ სამყაროზე და თვით სლავური სამყაროს ნაწილზე. საბოლოოდ ბიზანტიის წინსვლა შეაჩერა ეგეოსურ

ცივილიზაციაში სლავების მზგავსი ფუნქციით, მაგრამ ფორმის მანიის კლასის არაბი ერის ინიციატივით ინტეგრირებულ, ძლევის მანიის კლასის ერად აქტუალიზებულ თურქ-სელჯუკთა ექსპანსიამ. ამ ეტაპზე არმენიელი ერის გადარჩენის ერთ-ერთ უმთავრეს რესურსად იქცა სომხობა – ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი, მდგრადობის კომპონენტად არმენიელი ერთი. ეს მოვლენა ეგეოსური ცივილიზაციის წინა ფაზაში არსებული ამავე სახელის მატარებელი ამგვარივე ერთეულის სრულ არმენიზაციას გადარჩენილი ნაწილის რეაქტუალიზაციად უნდა წარმოვიდგინოთ. ამგვარი უკუპროცესის პერსონიფიკაციაა ანისელ ბაგრატიუნთა საგვარეულო, მათი დამხობის შემდეგ კი – მხარგრძელთა საგვარეულო. ამ უკანასკნელთა სახელს უკავშირდება სომხობის, როგორც ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის, არმენიული სახელმწიფოებრიობისგან სრულიად ჩამოშორება: არმენიული სახელმწიფოებრიობის ლოკალიზაციის არემ გადაინაცვლა კილიკიაში. ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის საბოლოო შედეგის მიხედვით, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფებს შორის უმთავრეს ერთეულად უნდა დასახელდეს კავკასიური ინტერცივილიზაციური ბარიერის წარმომდგენი ფუსტიელ-აფსარობის ფენომენი [4], როგორც ამგვარი ერთეული, მდგრადობის კომპონენტად ძლევის მანიის კლასის ჩრდილოეთკავკასიელი ერების კონგლომერატი. დავით IV აღმაშენებლის მიერ ამავე სტატუსით აქტუალიზებულ იქნა ძლევის მანიის კლასის ყივჩაღი ერი, ნომადური სამყაროს წარმომადგენელი ელემენტი, ამავე სამყაროს წარმომადგენელ, თურქ-სელჯუკთაგან ქართული სახელმწიფოებრიობის გამიჯვნის სტაბილიზაციის პირობად, და მოხდა ინიცირება ძლევის მანიის ეფექტის დასავლეთევროპული ფენომენის (ჯვაროსნობა) ამავე სტატუსით აქტუალიზაციისა, რაც XII საუკუნის შუახანებში დასავლეთევროპული სამყაროს დამოუკიდებელ ცივილიზაციად გამოყოფამ შეაფერხა. ისლამის მიღებამ თურქ-სელჯუკები ფორმის მანიის კლასის ერად ტრანსფორმაციის ტენდენციას დაუქვემდებარა. ამას მოჰყვა, ამით შექმნილი დანაკლისის შევსებისკენ მისწრაფების გამოხატულებად იდენტიფიცირებადი პროცესი, იეზიდოზმის გავრცელებისა, ძლევის მანიის კლასის ქურთი ერის ფორმირების გამომხატველი. ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად მისი აქტუალიზაციის შესაძლებლობა, რაც წინააზიაში ისლამის გვლენას უკიდურესად შეამცირებდა, ვერ იქნა გამოყენებული ქარველი ერის მიერ.

ეს შეიძლება აიხსნას ეგეოსური ცივილიზაციის მესამე ორმაგი ეფექტის ფაზის უკვე XII საუკუნის შუახანებში დასრულებულობით.

უნდა აღინიშნოს ეგეოსური ცივილიზაციის ამ ფაზისადმი ქართველი ერის კონფესიური ინსტიტუციებით რეაგირების ფაქტიც, რაც მებრძოლი ბერის ფენომენით არის წარმოდგენილი ი. ამის პერსონიფიკაციებად შეიძლება დასახელდეს თორნიკე ერისთავი და გიორგი მწიგნობართუხუცეს-ჰყონდიდელი.

XII საუკუნის შუახანებისთვის ეგეოსური ცივილიზაცია განფენილი იყო თითქმის მთელს ევროპაზე, სრულად მოიცავდა ისლამურ სამყაროს (შუააზიას, დასავლეთ აზიას და ჩრდილოეთ აფრიკას) და კავკასიას, მაგრამ ძლიერების სწორედ ამ მწვერვალზე დაიწყო მისი სწრაფი დაქვეითება.

IX საუკუნის დასაწყისსა და XII საუკუნის შუახანებს შორის მოქცეული დროის შუალედი ეგეოსური ცივილიზაციის მესამე ორმაგი ეფექტის ფაზას წარმოადგენდა ბიზანტიის, ლათინურ და ისლამურ სამყაროთა, ქართველი და ამ ცივილიზაციაში ამავე ფაზის მიმდინარეობაში აქტუალიზებულ და ინტეგრირებულ ძლევის მანიის კლასის რუსი და თურქ-სელჯუკი ერების (კიევის რუსეთის და სელჯუკთა იმპერიის) მდგომარეობის მიხედვით, მაგრამ ამ ცივილიზაციაში III საუკუნიდან ინტეგრირებული გერმანული სამყაროს და IX საუკუნიდან ინტეგრირებული ნორმანდიული სამყაროს მდგომარეობის მიხედვით, XII საუკუნის შუახანები ამ (ეგეოსური) ცივილიზაციის, მხოლოდ, მეორე ორმაგი ეფექტის ფაზის დასრულების თარიღად იდენტიფიცირდება. ამდენად დასავლეთ ევროპაში XII საუკუნის მეორე ნახევარში ლათინური სამყაროს მდგომარეობის მიხედვით განვითარება იწყო ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზამ, რაც წინარე რენესანსის ფენომენშია ასახული, გერმანულ-ნორმანდიული სამყაროს მდგომარეობის მიხედვით, კი – ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ფორმის მანიის ეფექტის ფაზამ, ასახულმა ადრეული გოთიკის ფენომენში. ამ ორი ტენდენციის ურთიერთშერწყმის შედეგად დასავლეთ ევროპაში შეიქმნა ფორმის მანიის და ცხრომის მანიის ორმაგი ეფექტის ფენომენად იდენტიფიცირებადი მდგომარეობა (მონარქიებისა და ქალაქთა კავშირების ალიანსები, სამხედრო არისტოკრატის წინააღმდეგ), რაც “დასავლეთევროპული ნოოცენოზის” ჩამოყალიბებაში, “ევროპული ფარული დასაწყისის ეფექტის” რეალიზაციაში გადაიზარდა.

ძლევის მანიის და მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიები, ეგეოსური ცივილიზაციის შემთხვევისგან განსხვავებით, დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ცალფა ეფექტის ფაზების რეალიზატორებად დაფიქსირდნენ.

ევროპის ისტორიის მონაკვეთი XII ს. შუახანებიდან _ დაახლოები XVI ს. პირველ მეოთხედამდე დროის შუალედი დასავლეთევროპული ცივილიზაციის პირველ ორმაგი ეფექტის ფაზას უნდა მივაკუთვნოთ. ევროპული ცივილიზაციის მორიგი, პირველი მართვის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზა მოიცავს ევროპის ისტორიის მონაკვეთს XVI ს. მეორე მეოთხედიდან XIX ს. შუაწლებამდე; XIX ს. მეორე ნახევარი ევროპული ცივილიზაციის მეორე ორმაგი ეფექტის ფაზითაა გადაფარული; 1898 _ 1917 წწ. მეორე ძლევის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზას ეკუთვნის; 1918-1937 წწ. _ მეორე ორმაგი ეფექტის ფაზას, რომელიც ამ ცივილიზაციის არეზე ეგეოსური ცივილიზაციის გავლენის გაძლიერებით აღინიშნა; მორიგ, მეორე მართვის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში, რომელიც დაიწყო 1938 წელს და უნდა დასრულებულიყო 1957 წლისთვის, ამ ცივილიზაციამ არსებობა შეწყვიტა. [33]

ეგეოსური და დასავლეთევროპული ცივილიზაციათა საზღვრების სტაბილიზაციასთან დაკავშირებული პროცესები, პალესტინაში ქართველებსა და ჯვაროსნებს შორის დაპირისპირებით დაიწყო და, ჯვაროსნების მიერ იერუსალიმის დათმობით დასრულებულ, მწვავე კონფლიქტში გადაიზარდა. ეგეოსური ცივილიზაციის თავდაცვითი რეაქციის გამოხატულებად წარმოგვიდგება საქართველოსა და ეგვიპტეს შორის ურთიერთსოლიდარობის დამყარება (დადასტურებული თამარ მეფის და სალადინის მიმოწერით, ამ უკანასკნელის იერუსალიმზე შეტევის წინ), რამაც განსაზღვრა მაჰმადიანთა მიერ დაკავებულ პალესტინაში ქრისტიანთა მიმართ ლმობიერი დამოკიდებულების დამყარება. ამ კონფლიქტის შემდგომ განვითარებად წარმოგვიდგება ჯვაროსნული მოძრაობის ენერჯის ბიზანტიის იმპერიის და რუსეთის წინააღმდეგ შემობრუნების ფაქტი. რუსმა ერმა მოახერხა ტევტონთა ორდენის ექსპანსიის შეჩერება. ქართველმა ერმა კი ჯვაროსნებს არ დაუთმო ბიზანტიის ნაწილი, რომელიც ტრაპიზონის იმპერიის სახით გახდა ცნობილი. XIII საუკუნის ოციანი წლების შუახანებდან ამ კონფლიქტში ჩაერთო ჩინური ცივილიზაცია, დასავლეთის მიმართულებით მისი ექსპანსიის შედეგად, რაც მონღოლთა იმპერიის ჩამოყალიბების ფაქტითაა წარმოდგენილი. ეგეოსური ცივილიზაცია ორმხრივი ზეწოლის წნეხში აღმოჩნდა მოქცეული. მისი მდგომარეობა განსაკუთრებით დაამძიმა იმ

გარემოებამ, რომ ამ დროს ის განიცდიდა ახალი, მეორე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის დასაწყისს (არ იყო დასრულებული გარდამავალი ეტაპი), სათანადო თვისებრივი ტიპის ერი კი არ არსებობდა მის სივრცეში (ვერ შემორჩა წინა ამგვარი ფაზიდან) და არც მის გარეთ ისეთი ლოკალიზაციით, რომ შესაძლებელი ყოფილიყო ამ ცივილიზაციაში მისი სწრაფი ინტეგრაცია მაგალითად, როგორც მაკედონელი ერისა, მისი თვისებრივი ტიპის სათანადო ფაზაში).

ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის დასაწყისთან დაკავშირებული მძლავრი რყევები საქართველოს სახელმწიფომ განიცადა XII საუკუნის 80-იან წლებში. ეს მოვლენა ცნობილია ყუთლუ არსლანის ამბოხის სახელით. შეთქმულთა გეგმა მიზნად ისახავდა მეფის ინსტიტუტის კომპეტენციის აღმასრულებელი ხელის-უფლების სფეროთი შემოფარგვლას და საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ახალი (ვენეციის დოჟის ინსტიტუტის მზგავსი) ინსტიტუტის ჩამოყალიბებას, რომელშიც გაერთიანებული იქნებოდა საქართველოს სახელმწიფოს ფინანსური ინსტიტუტის მეთაურის და საკანონმდებლო ფუნქციით აღჭურვილ, მსხვილ მიწათმფლობელთა და დიდვაჭართა ფენის წარმომადგენლობითი ინსტიტუტის მეთაურის ფუნქციები. სახელმწიფოს მეთაურის ახალი ინსტიტუტის რეზიდენციად ყუთლუ არსლანი ლორეს ასახელებდა. საქართველოს პოლიტიკური ცენტრის სამხრეთით გადანაცვლების განზრახვა სრულ შესაბამისობაშია იმ გარემოებასთან, რომ, ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში, საქართველოს სახელმწიფოს მიერ ამ ცივილიზაციის ცენტრის მნიშვნელობის შენარჩუნება მოითხოვდა ქართველი ერის თვისებრივ ტრანსფორმაციას, წინააზიის მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილის მასთან კონსოლიდაციით, ცხრომის მანიის კლასის “წინააზიელი” ერის ჩამოყალიბებას. ჯალალ ედ-დინ რუმის ფენომენის სახით ცხრომის მანიის ეფექტის პერსონიფიცირების მაგალითი არ არის საკმარისი წინააზიაში ცხრომის მანიის კლასის ერის არსებობის ფაქტის დასაფიქსირებლად. სწორედ, ცხრომის მანიის კლასის ერის არ არსებობის გამო, ყუთლუ არსლანისა ინიციატივა შეიძლება ვერ შეჩერებულიყო ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის, მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის კლასის ერით, აქტუალიზაციის მნიშვნელობაზე და ქართველი ერის ცხრომის მანიის კლასის წინააზიელ ერიად ჩამოყალიბების მოვლენაში გადაზრდილიყო. ისლამურ სამყაროში იყო საამისო მზადყოფნა, როგორც, შემდგომ, რუმის სასულთნოსთან საქართველოს

სახელმწიფოს დინასტიური კავშირის დამყარებამ, ხორეზმმაჰ ჯალალ ედ-დინის დინასტიური კავშირის დამყარების შესახებ წინადადებამ და იკონიის სასულთნოს ლეგენდარული დედოფლის, თამარ მეფის შვილიშვილის, სახელად, ასევე, თამარის ცხოვრების მოვლენებმა აჩვენა. საწყის ეტაპზე ქართველი ერის თვისებრივი ტრანსფორმაციის ეს ტენდენცია აღკვეთა თამარ მეფის ფენომენმა. შემთხვევითი არ არის რომ ქართველი ერის თავდაცვითი რეაქციის პერსონიფიკაციად კოლხი მედეას მზგავსად, ისევ მანდილოსანი მოგვევლინა: მართვის მანიის კლასის ერის თვისებრივი ტრანსფორმაცია ნებისმიერი სხვა თვისებრივი ტიპის ერად, სწორედ, დედაკაცის საზოგადოებრივი სტატუსის დაქვეითებას გულისხმობს. შოთა რუსთაველის შედეგრმა ქართველი ერის თვისებრივი ტრანსფორმაციის აღკვეთის იდეური გამართლება უზრუნველყო, სქესთაშორის ურთიერთმიმართების მართვის მანიის ეფექტის სათანადო პარადიგმის უპირატესობის დაფიქსირებით, ცხადია მართვის მანიის კლასის ერის პოზიციიდან (დედაკაცი _ ცხოვრების მიმდინარე მდგომარეობის, მისი სტრატეგიული თუ მოკლევადიანი ტენდენციების იდენტიფიკატორი და მასში წარმოდგენილი პრობლემის ტრანსფარატორი; მამაკაცი _ ამგვარად ტრანსფარირებულ ამოცანათა გადამჭრელ, შემოქმედებითი თუ სხვა ხასიათის ქცევის რეალიზატორი. ეს პარადიგმა წარმოდგენილია ავთანდილის და თინათინის საბოლოო ურთიერთ-მიმართების შინაარსით: თინათინი საჭიროდ მიიჩნევს ავთანდილის ტარიელის საშველად გამგზავრებას მაგრამ არ მონაწილეობს ავთანდილი მიერ სათანადო მოქმედების არჩევაში).

თამარ მეფის შემდეგ ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის მიმართ ქართველი ერის რეაქციამ შეიძინა ამ ფაზის სათანადო ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის, მდგრადობის კომპონენად ცხრომის მანიის ეფექტის ფენომენით, ფორმირების პროცესის მნიშვნელობა. ამის გამოხატულებაა მეფე ლაშა-გოირგის სუფიზმით გატაცება (რინდების ორდენტან დაახლოება).

სუფიზმი წარმოადგენს ისლამურ სამყაროში სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუტთან დაუკავშირებელ ცხრომის მანიის ეფექტი ფენომენს [3], რომლიც შეიძლება მივიჩნიოთ ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში ფორმის მანიის ეფექტის ისლამური ფენომენის განფენის არეში მოქცეულ ებრაელთა, სირიელ ქრისტიანთა და სასანიდური ზოროასტრიზმის მიმდევარ ირანელთა, როგორც ფორმის მანიის კლასის

ერების დაქსაქსული დიასპორების, უცხო ელემენტის მიმართ შეუწყნარებელ, ისლამური გარემოსადმი ადაპტაციური რეაქციის ერთ-ერთ გამოხატულებად. ხოლო, ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში სუფიზმი შეიძლება გამხდარიყო სახელმწიფოებრივი ინსტიტუციონალიზაციის, ცხრომის მანიის ეფექტის წინააზიური ფენომენის რეალიზაციის კონფესიური საფუძველი. წინააზიაში ქართველი ერის ჰეგემონობა სუფიზმს ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ფორმირებისთვის მისაღებ მდგრადობის კომპონენტის კონფესიურ ასპექტად წარმოაჩენდა. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ლაშა-გიორგის კონფესიური თავისუფლება შესაძლებელია ქართველი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლის დასაწყისის ("კენტავრული ეტაპის") მაუწყებელი იყოს. მას დროში სამი საუკუნით ჩამორჩება დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ისტორიაში მზგავსი ორჭოფული სიტუაცია, რომელიც რეფორმაციის სახელით ცნობილი მოძრაობის განვითარებით ჩამოყალიბდა. ეს ფაქტი, XIII საუკუნის დასაწყისში ეგეოსური ცივილიზაციის დიდად დაწინაურებულობის აღმნიშვნელია. სამწუხაროდ, როგორც აღინიშნა, მოვლენათა განვითარებაში ჩაერია ჩინური ცივილიზაციის გავლენის ფაქტორი, წინააზიის უდიდესი ნაწილი მონღოლი ერის იმპერიაში მოექცა, რომელიც მაშინ განიცდიდა ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურზე გადასვლის ეტაპს. ეგეოსური ცივილიზაციის შემადგენლობაში დარჩა: საქართველო, მის გავლენას დაქვემდებარებულ ტრაპიზონის იმპერიასთან ერთად, ეგვიპტე, ნოვგოროდის რუსეთი და დიდად შვეიწროებული ბიზანტიის იმპერია.

ამ ფენომენებში ცხრომის მანიის ეფექტის რეალიზაციებზე მეტყველებს შემდეგი ფაქტები: კონსტანტინოპოლი გახდა ინტერცივილიზაციური სავაჭრო ცენტრი (აქ ვაჭრობის საქმეს უძღვებოდნენ დასავლეთევროპული ცივილიზაციის წარმომადგენლები _ ვენეციელები და გენუელები); ნოვგოროდს განაგებდა ვაჭართა ოლიგარქია; ეგვიპტემ აღმოსავლეთ აფრიკის სივრცეზე მოიპოვა მონოპოლია ვაჭრობის სფეროში; ვაჭართა ოლიგარქია ჩამოყალიბდა ტრაპიზონშიც, რომელიც, ოსმალეთის იმპერიის ექსპანსიის შედეგად მის დაცემამდე, ამ ფაზისადმი ქარველი ერის რეაქციის უმაღლესი გამოხატულებას წარმოადგენდა, საქართველოს სახელმწიფოს ქართულ სამეფო-სამთავროთა კონფედერაციად ჩამოყალიბების ფაქტთან ერთად, რომლის ერთ-ერთი წევრი თვით ტრაპიზონის იმპერიაც იყო. ამ ფაზისადმი ქართველი ერის რეაქციის მნიშვნელოვან ასპექტად უნდა დასახელდეს, ასევე, ქართველი

ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი, მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიული ფენომენით. შევნიშნავთ, რომ ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიული ფენომენი ფორმის მანიის კლასის ერად ტრანსფორმაციის პროცესს დაქვემდებარებულ, თურქული სამყაროს ჰეგემონიის სივრცეზე დიასპორებად დაქსაქსულ, ფორმის მანიის კლასის არმენიული ერისგან, ამ, უცხო მიმართ მტრულ გარემოში, მისი ადაპტაციის ამოცანის საპასუხოდ გამოყოფილი ელემენტით, არმენიულ ვაჭარ-მევახშეთა ოლიგარქიით იყო წარმოდგენილი. ეს, ახალი, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფიც ქართულ ტრადიციაში კვლავ სომხობის სახელით დაფიქსირდა, მისი მდგრადობის კომპონენტის არმენიულ ერთან ფუნქციურ-გენერაციული კავშირის, საარსებო პრობლემის საფუძველზე, მისგან მოუცილებლობის ფაქტის ასახვად. არსებობას განაგრძობა ამგვარივე მექანიზმით წარმოშობილი და ამავე ფუნქციით მოქმედი ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის ებრაული ფენომენი, ქართულ ტრადიციაში ურიობად სახელდებული.

XIV საუკუნის შუახანებში ჩინური ცივილიზაციაში ფორმის მანიის ეფექტის ფაზის დადგომამ საფუძველი შეუქმნა ინიციატივის გამაჰმადიანებული თურქული სამყაროს ხელში გადასვლას. ისლამიზაცია-თურქიზაციას დაექვემდებარა შუააზიაში და ირან-წინააზიაში ლოკალიზებული მონღოლური ელემენტიც. ჩინური ცივილიზაციის მთელი სივრცის მომცველი ისლამური იმპერიის ჩამოყალიბების ტენდენცია, პერსონიფიცირებული თემურ ლენგის ფენომენით, მისი მოულოდნელი გარდაცვალების ფაქტის ხელშეწყობით სამუდამოდ ჩაიშალა და XV საუკუნეში ისლამური სამყარო “სამმაგი ეფექტის დასავლეთაზიურ ფენომენად” “დასავლეთაზიურ ცივილიზაციად” ჩამოყალიბდა, თემურ ლენგის იმპერიის სივრცეზე. 15-ე საუკუნის დასაწყისიდან, აღნიშნული, ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიული ფენომენი გახდა სათანადო თვისებრივი კომპონენტი დასავლეთაზიური ცივილიზაციის წარმომდგენი სამმაგი ეფექტის ფენომენისა. ეს არ უშლიდა ხელს ეგეოსური ცივილიზაციის ელემენტად მის ქმედითობას, რადგან ცხრომის მანიის ეფექტი ცივილიზაციათა საგარეო ურთიერთობების რეალიზაციის მომენტსაც მოიცავს. ქართველი ერისთვის ეგეოსური ცივილიზაციის მეორე ცხრომის მანიის ეფექტის ფაზის ძირითადი შედეგი ჯერ _ ჩინურ, შემდეგ _ დასავლეთაზიურ ცივილიზაციებთან საგარეო ურთიერთობების შინაარსის მნიშვნელობით დაფიქსირდა, რაშიც მისმა გარეგნულად

განსხვავების მატარებელმა ჯგუფმაც, მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიული ფენომენით, მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა. [8], [30]

ეგეოსური ცივილიზაციის ამ ფაზაში მისი თავდაცვითი რეაქციის პერსონი-ფიკაციებად შეიძლება დასახელდეს ქართლის მეფეები გიორგი ბრწყინვალე, ალექსანდრე I დიდი, ლუარსაბ I და სვიმონ I.

XVI საუკუნის დასასრულს ეგეოსურ ცივილიზაციაში დადგა მეოთხე ორმაგი ეფექტის ფაზა. რამაც სომხობის სახელით ცნობილ, ქართველი ერის გარეგნულად გასხვავების მატარებელ ჯგუფს მოუხსნა ქართული სახელმწიფოებრიობის აქტუალური ფაქტორის მნიშვნელობა და მისი მდგრადობის კომპონენტი, ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიული ფენომენი, მხოლოდ დასავლეთაზიური ცივილიზაციის ელემენტად, ამ ცივილიზაციის საგარეო სავაჭრო კონტაქტების მთავარ რეალიზატორად დააფიქსირა, რასაც ხელს უწყობდა არმენიული ერის კონფესიური განკერძოებულობა (ხაზს ვუსვამთ, რომ არმენიული ერი შეცდომით არის გაიგივებული ამ ელემენტთან, რომელიც, თუმცა, მისგან მოუცილებელია, მისი საარსებო ამოცანის საპასუხოდ, არმენიული დიასპორების ადაპტორ ელემენტად ჩამოყალიბდა, მაგრამ ფსიქიკური მახასიათებლების მიხედვით ეკუთვნის ცხრომის მანიის კლასის ერს). XIII _ XIX საუკუნეებში ცხრომის მანიის ეფექტის წინააზიური (ჯერ ეგეოსური შემდეგ დასავლეთაზიური ცივილიზაციის შემადგენელი) ფენომენის მნიშვნელოვანი ელემენტი ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიული ფენომენი იყო. ცხრომის მანიის ეფექტის წინააზიური ფენომენის სხვა ელემენტებს უხდებოდათ მასთან თვითასოცირება, რაც მაგ. ქართველი დიდვაჭრების არმენიულ კონფესიაზე მოქცევის პრაქტიკის გავრცელებაში და მათი სომხებად წოდების ქართულ ტრადიციაშია ასახული.

ეგეოსური ცივილიზაციის მეოთხე ორმაგი ეფექტის ფაზის (XVI ს. დასაწყისი _ 1926/1927 წწ.) დასაწყისიდანვე ქართული ელემენტი გააქტიურდა დასავლეთ აზიური ცივილიზაციის მთელს სივრცეზე. ამ გააქტიურების გამოხატულებაა ალავერდი-ხან უნდილამის ინიციატივით გამაჰმადიანებულ ქართველთა კონტინგენტის ირანის შინაგანი პარი-ტეტის ახალი ფაქტორიად ჩამოყალიბება და ეგვიპტესა და ერაყში ქართველ მამლუქთა აღზევება [43]. შეიქმნა ეგეოსური ცივილიზაციის გარეთ, დასავლეთაზიური ცივილიზაციის სივრცეში ქართველი ერის თვითრეალიზაციის შეაძლებლობა, ქართველი ერის გარეგნულად განს-

ხვავების მატარებელი ჯგუფების აქტუალიზაციის მნიშვნელობით, მდგრადობის კომპონენტად ძლევის მანიის ეფექტის ფენომენით, რაც ამ სივრცეზე ეგეოსური ცივილიზაციის რეაქტუალიზაციად შეიძლება შეფასდეს. ამ გარემოების პერსონიფიკაციად წარმოგვიდგება გიორგი სააკაძე, ქართლის დიდი მოურავი, რომელმაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა როგორც ქართველი ერის თავდაცვითი რეაქციის რეალიზაციაში, ასევე, ჯერ, ირანის შემდეგ, ოსმალეთის სამხედრო წარმატებებში, მათს ურთიერთბრძოლაში. სილამური სამყაროს სივრცეზე ეგეოსური ცივილიზაციის ამგვარი რეაქტუალიზაცია ხელს არ უშლიდა დასავლეთაზიური ცივილიზაციის არსებობას, მასთან დაკავშირებული გაფართოების ეფექტი (მართვის მანიის ეფექტის არა-პირდაპირი რეალიზაცია) კი, ქართველი ერის ფუნქციის ნიველირების შესაძლებლობას და, ამდენად, მისი სრული ასიმილაციის საფრთხეს ქმნიდა. ამ საფრთხის წინააღმდეგ ქართველი ერის თავდაცვითი რეაქციის პერსონიფიკაციაა წმინდა ქეთევან წამებული.

ისლამურ სამყაროში ქართული ელემენტის და, ამდენად, ეგეოსური ცივილიზაციის გავლენის გაღრმავებას ხელი შეუშალა დასავლეთ-ევროპული ცივილიზაციის (პორტუგალიელი, ინგლისელი და ფრანგი ერების) ექსპანსიამ. ქართველი ერის თვითრეალიზაციის უპირატეს ალტერნატივად გამოიკვეთა რუსეთზე ორიენტირება. ინიცირებულ იქნა ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი, მდგრადობის კომპონენტად ძლევის მანიის კლასის რუსი ერით, ჯერ კვლავ საქართველოს გარეთ, თვითონ რუსეთში, რასაც სათავე ვახტან VI-ის დასმა დაუდო. შემდეგ, ერეკლე II-ის იციატივით შეიქმნა ამ ფენომენის ორმაგი ეფექტის ქართულ-რუსულ ფენომენად ჩამოყალიბების შესაძლებლობა. მაგრამ ამას ხელი შეუშალა რუსეთის სივრცე-ზე იმავე, დასავლეთევროპული ცივილიზაციის, გავლენამ, განსახიერებულმა რუსეთის იმპერიით (პეტერბურგის რუსეთით), როგორც ფორმის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენით, რომელმაც პეტრე I-ის ინიციატივების შედეგად მოსკო მოსკოვის რუსეთით წარმოდგენილი, ჩინური ცივილიზაციის გავლენის გამოხატულება _ ასევე, ფორმის მანიის კასტური ეფექტი ფენომენი, რუსეთის სივრცეზე. ორივე შემთხვევაში ძლევის მანიის კლასის რუსი ერის ძალისხმევით ამ ფენომენების გაფართოებისაკენ მიმართვა მართვის მანიის არაპირდაპირი ეფექტის რეალიზაციას და მით ამ სივრცეზე არსებულ ვითარებაში ეგეოსური ცივილიზაციის მეოთხე ორმაგი ეფექტის ფაზის შესაბამისი ასპექტის წარმოდგენილობას უზრუნველყოფდა.

ქართული სამხედრო არისტოკრატია ჩაება რუსეთის იმპერიის სამხედრო სამსახურში, რაც ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის, მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერით, აქტუალიზაციის მოვლენად ამ ფაქტის შეფასების საფუძველს გვაძლევს. ამრიგად ქართულ სამეფო-სამთავროთა რუსეთის იმპერიასთან შეერთების პირობებში, რუსეთის იმპერიის სივრცეზე ქართველი და რუსი ერების მდგომარეობის მიხედვით, გრძელდებოდა ეგეოსური ცივილიზაციის არსებობა, მისი მეოთხე ორმაგი ეფექტის ფაზა. შექმნილ ვითარებაში ქართველმა ერმა დასძლია ჩინური და დასავლეთაზიური ცივილიზაციების ექსპანსიით განპირობებული შეფერხება მის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლაში. ამას ხელი შეუწყო იმ გარემოებამაც, რომ დასავლეთევროპულ ცივილიზაციაში XIX საუკუნის შუახანებამდე გრძელდებოდა XV საუკუნის მიწურულს დაწყებული მართვის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზა, რაც მის თანადროულ მიღწევებს ადვილ ასათვისებელს ხდიდა რუსეთის იმპერიაში ახალმოქცეული ქართველი ერისთვის. მაგრამ ასეთი ჰარმონიული თანაარსებობა დიდხანს არ გაგრძელდა.

როგორც აღინიშნა, თუმცა, დასავლეთევროპულ ცივილიზაციაში ფაზების ცვლა ფარული დასაწყისის ეფექტის სქემის მიხედვით მიმდინარეობდა, მაგრამ, ეგეოსური ცივილიზაციისგან განსხვავებით, ორმაგი ეფექტის ფაზებს პასუხობდნენ ცხრომის მანიის და ფორმის მანიის ფსიქიკური სტიქიები, ხოლო ცალფა ეფექტის ფაზებს _ ძლევის მანიის და მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქიები. XX საუკუნის დასაწყისი დასავლეთევროპულ ცივილიზაციაში მეორე ძლევის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის (1898 _ 1918 წწ.) დადგომით აღინიშნა, რამაც ძლევის მანიის კლასის რუს ერს ამ ცივილიზაციაში სრულფასოვანი თვითრეალიზაციის შესაძლებლობა მისცა. პირველი საამისო მცდელობა ჩაიშალა 1905 _ 1907 წლების რუსეთის რევოლუციის დამარცხებით. მაგრამ ამ ფაქტმა დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ინტენსივობით დანაწვრებას (გერმანიის და ანტანტის სამხედრო-პოლიტიკური ბლოკების ჩამოყალიბების) და, პირველი მსოფლიო ომის სახით, ძლევის მანიის ეფექტის არაპირდაპირ რეალიზაციას მისცა საფუძველი, რაც რუსეთში, 1917 წლის ოქტომბრის რევოლუციის შედეგად, სამხედრო დემოკრატიის, თანასწორობის კატეგორიის პრიმატის დამყარების მოვლენაში გამოხატულ, ძლევის მანიის პირდაპირი ეფექტის რეალიზაციაში გადაიზარდა. ეს ნიშნავს რუსი ერის მისი თვისებრივი ტიპის მიხედვით ჩართვას დასავლეთევროპულ ცივილიზაციაში. რუსეთის იმპერიის, როგორც დასავლეთ

ევროპული ცივილიზაციის წინა ფაზის ფენომენის, სრულად ლიკვიდაციის ფაქტის საფუძველიც ესაა. რუსეთში ამგვარი ვითარების დამყარებას მოჰყვა მისგან ქართველი ერის ჩამოშორების ტენდენციის განვითარება, ეგეოსური ცივილიზაციის თავდაცვითი რეაქციის გამოხატულებად, რაც 1917 წელს, ცენტრით თბილისში და ქართველი ერის პრიმატით (ქართველ პოლიტიკოსთა დომინანტით), საერთო ამიერკავკასიური სახელმწიფოს, კავკასიის სეიმ-ის დაარსებაში აისახა. დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ზეწოლით ეგეოსური ცივილიზაციის გარკვეული უკანდახევის შედეგად, მისმა თავდაცვითმა რეაქციამ 1918 წელს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დაარსება განაპირობა. ამ წარმონაქმნს, 1919 წელს აზერბაიჯანიდან წითელი არმიის და 1920 წელს სამხრეთიდან არმენიის ინტერვენციის მოგერიების შედეგად, ამ ორი სახელმწიფოს (როგორც სოჭის ოლქის, თეთრგვარდიელთა შემოტევის მოგერიების შემდეგ) სრულად დაქვემდებარებით შეეძლო დანაკარგის აღდგენა, მთელს კავკასიაზე გავრცელება ეგეოსური ცივილიზაციის თავდაცვითი რეაქციისა, რამაც გამოიწვია დასავლეთევროპული ცივილიზაციის უმთავრესი წარმომადგენლის, ცხრომის მანიის კალსის ინგლისელი ერის მტრული ჩარევა მოვლენათა განვითარებაში: ბრიტანეთის იმპერიამ ულტიმატუმით შეაჩერა საქართველოს რესპუბლიკის კონტრშეტევის შედეგად არმენიის ოკუპაციის პროცესი და, როგორც მოვლენების შემდგომმა განვითარებამ აჩვენა, იმავე, 1920 წელს დაუთმო საქართველო საბჭოთა რუსეთს (სამომავალოდ მის მიერ რუსეთის იმპერიისდროინდელი ბრიტანული კაპიტალდაბანდებების სახელმწიფო ვალად აღიარების პირობით), რისთვისაც ჩაშალა ერთა ლიგაში საქართველოს გაწევრიანება. ამავე წელს, ფაქტობრივად გლობალიზაციას მიღწეულ, დასავლეთევროპულ ცივილიზაციაში დედამიწის ისტორიაში პირველად დაფიქსირდა ცივილიზაციური ფაზის კრიტიკულ ზღვრამდე, 20 წლამდე შემცირება. ამით შეიქმნა დედამიწის ნოსოფეროს საბოლოო სტაბილიზაციის ანუ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის მოქმედების შეჩერების შესაძლებლობა. საამისო ტენდენციის მაჩვენებელია “ერთა ლიგის”, როგორც დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ცენტრალური მარეგულირებელი ინსტანციის, დაარსება.

1921 წელს ლენინის ინიციატივით საბჭოეთში “ახალი ეკონომიკური პოლიტიკის” შემოღება და ერთდროულად პოლიტიკური ცენტრალიზაციის ტენდენციის განვითარება, როგორც, შესაბამისად, ცხრომის მანიის და ფორმის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენები, რუსეთში მოვლენების დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ფაზათა ცვლის სათა-ნადოდ, კერძოდ,

მესამე ორმაგი ეფექტის ფაზის (1918 _ 1937 წწ.) გამოხატულებად განვითარების ამსახველია. დასავლეთ ევროპული ცივილიზაციის გავლენით ქართული სახელმწიფოებრიობის აღმავლობას ხელი არ შეეშლებოდა ამ მოვლენის, მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის არმენიული ფენომენით, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზაციის მნიშვნელობით რეალიზაციის შემთხვევაში (რაც შესაძლებელი იყო კავკასიის სეიმის არსებობის პირობებში), ამ მდგრადობის კომპონენტის ინგლისელი ერის წარმომადგენელ ელემენტად იდენტიფიცირებადობის საფუძველზე (რაც ბრიტანეთის მხრიდან არმენიის მხარდაჭერის ამხსნელად გვესახება). მაგრამ იმ ხანად, ეგეოსურ ცივილიზაცია, რომელიც არსებობას განაგრძობდა, მის სივრცეზე დასავლეთევროპული ცივილიზაციის მძლავრობის მიუხედავად, მეოთხე ორმაგი ეფექტის ფაზაში იმყოფებოდა და ქართული სახელმწიფოებრიობის აქტუალიზაცია, ქართველი ერის გარეგნული განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზაციის მნიშვნელობით, შესაძლებელი იყო მდგრადობის კომპონენტად, მხოლოდ, ძლევის მანიის ეფექტის ფენომენის დაფიქსირების პირობით. სწორედ ამის ასახვაა მენშევიკური პარტიის დომინანტი საქართველოში, საქართველოს კონსტიტუციაში თანასწორობის კატეგორიის პრიმატის დაფიქსირება და ქართული სახელმწიფოს აღმავლობის საბჭოთა რუსეთისგან ინსტიტუციურად გამიჯვნის მოვლენად წარმოდგენა, როგორც ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის აქტუალიზაციის გამოხატულება. ეს არ გამორიცხავდა ქართველი და რუსი ერების სტრატეგიულ ურთიერთშეწევნას ეგეოსური ცივილიზაციის თავდაცვითი რეაქციის რეალიზაციაში. თუმცა, ეს, ინგლისელი ერის ჩარევის პირობებში, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის და საბჭოთა რუსეთის სახელმწიფოთა ურთიერთობის სახით შეუძლებელი გახდა. საბჭოთა რუსეთის ინტერვენციის შედეგად 1921 წელს საქართველოს რესპუბლიკა დაემხო.

ისტორიის ეს მომენტი დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ძლიერების მწვერვალია. ამ ფენომენში ნოსფეროს საბოლოო სტაბილიზაციის ტენდენციამ, თუმცა სტიქიურ, ინსტიტუციურ გამოვლენას მიაღწია (ფუნქციონირება დაიწყო ერთა ლიგამ), მაგრამ 1922 წელს მის ფენომენად ჩამოყალიბებულ საბჭოთა იმპერიის სივრცეში ქართველი ერის მოქცევამ ქართველი და რუსი ერების სისტემური ურთიერთქმედების ინტენსიფიკაცია და შედეგად, ეგეოსური ცივილიზაციის განადგურების ნაცვლად მისი აღზევება მოიტანა.

_ ქართველ ბოლშევიკთა ლიდერის, სტალინის ინიციატივით 1929 წელს ლენინისეული “ახალი ეკონომიკური პოლიტიკის” გაუქმებამ (ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენის ლიკვიდაციამ) და მისი თანმხლები პოლიტიკური ცენტრალიზაციის ტენდენციის (ფორმის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენის) შენარჩუნება-გაღრმავების უზრუნველყოფელ ტოტალური რენაციონალიზაციისა და კოლექტივიზაციის პოლიტიკის დამყარებამ საბჭოეთის სივრცეზე მოვლენების განვითარებას დასავლეთევროპული ცივილიზაციის თანადროული ფაზის შესაბამისი ორმაგი ეფექტის ფენომენის ეგოსური ცივილიზაციის მესამე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის (1928 _ 1947 წწ.) სათანადო ფენომენზე დაყვანის აქტის მნიშვნელობა მიანიჭა. ქართველ ბოლშევიკთა წვლილის მიხედვით, საბჭოთა იმპერია იდენტიფიცირდება ქართველი ერის გარეგნული განსხვავების მატარებელ ჯგუფად, მდგრადობის კომპონენტად ფორმის მანიის კასტური ეფექტის საბჭოთა ფენომენით. ამას ეთანხმება საბჭოეთის სივრცეზე ქართული სახელმწიფოებრიობის ინსტიტუციური გამოკერძოების ინიცირებაც იმავე ელემენტის გავლენით: 1936 წელს მიღებული, ახალი სტალინური კონსტიტუციით გაუქმდა საქართველოს საკითხზე საბჭოთა რუსეთის (ლენინის) დიდ ბრიტანეთთან და თურქეთთან არსებულ ფარულ შეთანხმებათა რიგი პირობები და კავკასიის საბჭოთა ფედერაციულ რესპუბლიკის გაუქმების შედეგად ჩამოყალიბდა ქართული სახელმწიფო; კავკასიის საბჭოთა ფედერაციულ რესპუბლიკას ფარგლებში (ფარული გარიგების შედეგად) მისგან ჩამოცილებული ავტონომიები კვლავ საქართველოს შემადგენლობაში მოექცა.

დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ამ საეტაპო მარცხს ხელი შეუწყო, მასში ერთა ცხრომის მანიის კლასის ლიდერის პოზიციისთვის კონკურენციის გამწვავებამ, ამერიკელი ერის დაწინაურების შედეგად. ამით აიხსნება დასავლეთევროპული ცივილიზაციის მეორე ორმაგი ეფექტის ფაზაში, 1924 წლიდან, ამერიკელი და გერმანელი ერების სტრატეგიულად ურთიერთ-ხელსაყრელი თანამშრომლობის დამყარება, ამ ცივილიზაციის ნიმუშის ორმაგი ეფექტის ფენომენის დომინანტური რეალიზაციის გამოხატულებად. ეს გაგრძელდა 1938 წელს დასავლეთ-ევროპული ცივილიზაციის ახალი, მეორე მართვის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის დადგომის შემდეგაც, მანამ, სანამ გერმანელი ერის ექსპანსიამ ამერიკელი ერის თვისებრივი კონკურენტები, ფრანგი და ინგლისელი ერები ინიციატივის ამერიკელ ერსთვის დათმობამდე არ მიიყვანა. ეს, ამერიკელი ერის, პრეზიდენტ ვუდრო უილსონის სახელთან

დაკავშირებული მიღწევების მნიშვნელოვანი განვითარებას წარმოადგენდა. 1941 წლიდან დასავლეთევროპული ცივილიზაციის ეს ფაზა, წინა ამგვარი ფაზის მსგავსად, გაფართოებით _ მართვის მანიის ეფექტის არაპირდაპირი რეალიზაციით გაგრძელდა, რაც არის გერმანიის საბჭოეთში ინტერვენციის აქტის საზრისი. გერმანელი და ამერიკელი ერები იქცნენ კონკურენტებად დასავლეთევროპული ცივილიზაციის გაფართოების ობიექტის როლზე, რაც საბჭოეთის მიმართ ამერიკის ირიბი სამხედრო დახმარების ფაქტის საფუძველია.

დასავლეთევროპული ცივილიზაციის აღნიშნული შეფერხების მთავარ საფუძველად მისი მდგომარეობის (გლობალიზაციის და ფაზის ხანგრძლივობის კრიტიკულ ზღვარამდე შემცირებულობის) მიხედვით დედამიწის ნოოსფეროს საბოლოო სტაბილიზაციის მოთხოვნის აქტუალიზაციის პირობებში, სათანადო გარდაქმნის იდეური უზრუნველყოფის პრობლემა უნდა დასახელდეს. რომ არა საქართველოს გასაბჭოება, 1938 წლისთვის ქართველ ერს, დიმიტრი უზნაძის მიღწევების გათვალისწინებით, შეეძლო ამ მოთხოვნის დაკმაყოფილება: მართვის მანიის ფსიქიკური სტიქია, დასავლეთევროპულ ცივილიზაციაში ცალფა ეფექტის ფაზას პასუხობს, ამდენად, არ იქნებოდა საჭირო უზნაძის განწყობის თეორიის ამოსავალი ასპექტის ძლევის მანიის სათანადო ასპექტით დაფარვა, რაც ფსიქიკურ სტიქიათა თეორიის უფრო ადრე ჩამოყალიბების შესაძლებელმყოფელი პირობა ჩანს.

ოციან წლებში საბჭოეთში ინიციატივის ქართველ ბოლშევიკთა მიერ დაუფლებამ, რაშიც საქართველოს ანექსიის ინიციატორად მათმა წარმოდგენამ შეასრულა მნიშვნელოვანი როლი, აღკვეთა მოვლენების ქართველი ერისთვის უფრო საზიანო მიმართულებით განვითარების შესაძლებლობა, რომელიც ტროცკიზმის სახელით აღნიშნულ ტენდენციას უკავშირდება: ლ. ტროცი უარყოფდა რევოლუციის ერთ ქვეყანაში გამარჯვების შესაძლებლობას და პროლეტარიატის დიქტატურის მთელს მსოფლიოზე გავრცელების ძალით ინიცირების აუცილებლობას აღიარებდა, რისთვისაც რუსეთის მსოფლიო რევოლუციის სამხედრო ბანაკად გადაქცევის გეგმას ავითარებდა. საამისო მცდელობა სავსებით შეესაბამებოდა ეგეოსურ ცივილიზაციის თანადროულ, მეოთხე ორმაგი ეფექტის ფაზას, რომელი 1926 წელს დასრულდა, მაგრამ შეიცავდა ქართველი ერის ფუნქციის ნიველირების საფრთხეს, რადგან ეგეოსური ცივილიზაციის საბჭოეთის გარეთ გაფართოება მართვის მანიის ეფექტის არაპირდაპირი გზით რეალიზაციას უზრუნველყოფდა. ამ შემთხვევაშიც საქართველო

საბჭოთა რუსეთში კონცენტრირებადი ინტერნაციონალური რევოლუციური ძალების აგრესიის ერთ-ერთი პირველი ობიექტი იქნებოდა, მსხვერპლი კი _ გაცილებით დიდი.

საბჭოთა იმპერიის ეგეოსური ცივილიზაციის ფენომენად ტრანსფორმაციამ ამ ცივილიზაციათა კონფლიქტის მოვლენების საბჭოეთის საზღვრებს გარეთ გავრცელება გამოიწვია, სადაც ამის უმთავრეს გამოხატულებად უნდა დასახელდეს 1929 _ 1933 წლების უმძიმესი კრიზისი და მის ფონზე ფორმის მანიის კლასის გერმანელი, იაპონელი და იტალიელი ერების დაწინაურება.

1941 წელს ფაშისტური გერმანიის საბჭოეთში ინტერვენციით დაიწყო ამ ცივილიზაციათა ურთიერთშერკინების უკაბნასკნელი აქტი, რომელიც, ასევე, ეგეოსური ცივილიზაციის გამარჯვებით დასრულდა. მან მოიპოვა გადამწყვეტი უპირატესობა მთელს მსოფლიოში, რაც კოლონიური იმპერიების, როგორც დასავლეთ ევროპული ცივილიზაციის ნიმუშის ორმაგი ეფექტის ფენომენების, რღვევის პროცესის განვითარებაშიც აისახა. 1945 წელს გაეროს, როგორც ეგეოსური ცივილიზაციის ცენტრალური მარეგულიერებელი ინსტიტუტის, დაარსების ინიცირებით და 1946 წელს ერთა ლიგის გაუქმებით დაფიქსირდა ეგეოსური ცივილიზაციის გლობალიზაციის ფაქტი, თუმცა, ისევ, მხოლოდ სტიქიურად.

1948 წელს გლობალიზებულ ეგეოსურ ცივილიზაციაში დაიწყო მეხუთე ორმაგი ეფექტის ფაზა. ეს ნიშნავს საბჭოთა იმპერიის სახით ფორმის მანიის ეფექტის ფენომენის დისფუნქციონალიზაციას, ანუ მისი ლიკვიდაციის შესაძლებლობას. აქტუალიზაციის ეტაპი დაუდგათ ქართველ და რუს ერებს, რასაც წინ ეღობებოდა ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენის მდგრადობის რესურსი _ საბჭოეთის სივრცეზე ლოკალიზებული ფორმის მანიის კლასის ერების (უკრაინელები, ებრაელები, არმენიელები, ბალტიისა და კასპიის რეგიონების ერები) თავდაცვითი რეაქცია. ამ დაპირისპირების შენელების მცდელობამ ასახვა ჰპოვა 1951 წელს დაწყებულ ახალ რეპრესიებში: ქართული ინტელიგენციის წარმომადგენელთა, მთელი ოჯახებით, მასობრივი გადასახლება შუაზღიაში, ქართველი ერის აქტივიზაციის შენელებას ემსახურებოდა. რაც უნდა მივიჩნიოთ დროის მოგების მცდელობად, რადგან, ერთდროულად, სტალინი განაგრძობდა საბჭოთა იმპერიის მოდერნიზაციის (უნდა ვიფიქროთ, _ ინტუიციით წვდომილ თანადროულ ეპოქასთან ამ ფენომენის შეუსატყვისობის დაძლევის) გზების ძიებას, რამაც ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენის მდგრადობის რესურსის მის წინააღმდეგ

მიმართვა განაპირობა. სტალინის შეფერხებას საფუძვლად ჰქონდა მის სახელთან დაკავშირებული მოვლენის, ეგეოსური ცივილიზაციის გლობალიზაციის შედეგად, ქართველი ერის თვითრეალიზაციის მხოლოდ საბჭოეთის მასშტაბის აქტით გამოხატვის შეუძლებელმყოფელი მდგომარეობის დამყარება, გლობალური მასშტაბით ამ პრობლემის გადაჭრისთვის იდეური საფუძვლის დეფიციტის (დედამიწის ნოოსფეროს საბოლოო სტაბილიზაციის მეცნიერული პროგრამის არარსებობის) პირობებში. ამ გარემოებამ განსაზღვრა ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენის მდგრადობის რესურსის წინააღმდეგობის ეფექტურობა _ სტალინის ლიკვიდაცია შემდეგ კი, ბერია-მალენკოვის სახით პერსონიფიცირებული, ქართველი და რუსი ერების აქტუალიზაციის ტენდენციის აღნიშნული მდგრადობის რესურსით დათრგუნვა. ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენი გადარჩა, ვარშავის ბლოკის სახით გაფართოებისკენ მიდრეკილ ფორმის მანიის ეფექტის ფენომენად ჩამოყალიბდა, რომლის პერსონიფიკაციადაც წარმოგვიდგება ნ. ხრუმ-ჩოვი, როგორც უკრაინელი ერის წარმომადგენელი (რასაც ადასტურებს მის მიერ ყირიმის უკრაინისთვის გადაცემის ფაქტი); ძლევის მანიის კლასის რუს ერს მის გაფართოების სუბიექტ-ფაქტორად მიეცა თვითრეალიზაციის შესაძლებლობა, რამაც მართვის მანიის კლასის ქართველი ერის ფუნქციის ნიველირების ტენდენციის განვითარება განაპირობა (ამ მოვლენის პერსონიფიცირებული წარმოდგენაა ლ. ბერიას დამხობა). [46]

ამით ქართველი ერი უმაღლესი აქტუალურობის მდგომარეობიდან თითქმის სრული დისფუნქციონალიზაციის მდგომარეობამდე ჩამოქვეითდა. 1956 წლიდან დაიწყო საბჭოთა რეჟიმის ცენტრალური ინსტიტუტების ქართველებისგან რეპრესიული დაცლა. ქართველი ერი კანონგარეშე მდგომარეობაში აღმოჩნდა ჩაყენებული; საბჭოთა იმპერიის სახით არსებული ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფი, მდგრადობის კომპონენტად ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენით, დაყვანილ იქნა საბჭოთა საქართველოს ფენომენზე; ქართული სახელმწიფოებრიობის თანადროულ ფაზაში აქტუალური მოდუსით აქტუალიზაციის მხოლოდ არალეგალური შესაძლებლობა აღმოჩნდა დამზებული: ფაქტობრივად, საბჭოთა ხელის-უფლების სანქციით (ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გან-ვითარების ალტერნატივად), საქართველოში ე.წ. კანონიერი ქურდის ინსტიტუტის ფუნქცია გასცდა სასჯელადსრულების ზონათა ფარგლებს და, ქართული ტრადიციული სამართლის ცალკეული ასპექტების აქტუალიზაციით (რასაც

ასახავს ამ ფენომენთან ასოცირებული ტერმინები: “ძველი გაგება” “ძველი ბიჭი”), სახელმწიფოებრიობის ალტერნატიულ ქართულ ინსტიტუტად ჩამოყალიბდა. ამ არალეგალური ინსტიტუტის საფუძვლად რუსული კრიმინალური (ლეგალური, სასჯელაღსრულების ზონების არაპოლიტიკური კონტროლის ფაქტორად დაშვებული) ინსტიტუტის გამოყენება ეგეოსური ცივილიზაციის თანადროული ფაზის შესატყვის ორმაგი ეფექტის ქართულ-რუსულ ფენომენის რეალიზაციას უზრუნველყოფდა, რამაც მისი ასპარეზი მთელს საბჭოეთზე განფინა. ეგეოსური ცივილიზაციის ამ ფაზაში, რომელიც გაგრძელდა 1967 წლამდე, მართვის მანიის ეფექტის მნიშვნელოვანი ასპექტია ქართული კულტურის და მეცნიერების მიღწევები, ხოლო ძღვევის მანიის ეფექტის უმაღლეს გამოხატულებად, რუსი ერის ტექნოლოგიურ დაწინაურებასთან ერთად, უნდა დასახელდეს მსოფლიოში ადამიანის უფლებათა სფეროში მიღწეული წინსვლა, პროფკავშირული მოძრაობის აღზევება დასავლეთში. ამ ფაზაში, მართვის მანიის ეფექტის გამოხატულებად, არ წყდებოდა ე.წ. მესამე სამყაროზე ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე მდგომი ერების გავლენის გაფართოების მცდელობები. ხოლო 1960-იანი წლების დასავლეთში ახალგაზრდული მოძრაობის განვითარება ცხრომის მანიის კლასის ერების თავდაცვითი რეაქციის გამოხატულებაა.

ეგეოსური ცივილიზაციის მესამე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში (1968 _ 1987 წწ.) ქართული სახელმწიფოებრიობის არალეგალურ გამოვლენას დაერთო ამ ფაზისადმი ქართველი ერის რეაქციის გამოხატველი ასპექტი _ ქართული არალეგალური ბიზნესი, რომელმაც, ასევე, ასპარეზად იქცია თითქმის მთელი საბჭოეთი. მაგრამ ეს ფენომენი დიდად დაითრგუნა ამ ფაზაშივე ქართველი ერის რეაბილიტაციის, ამ ფაზისადმი მისი რეაქციის ლეგალური გამოვლინების დაშვების ფაქტით: საბჭოთა ხელისუფლების უმაღლეს ინსტიტუტებში ქართველების დაბრუნებით, საბჭოთა სახელმწიფოს ქართველი ერისგან გაუცხოების მოხსნის ტენდენციის განვითარება მისი არალეგალური ინსტიტუტის აუცილებლობას აუქმებდა. ამ პროცესის პერსონიფიკაციაა ედუარდ შევარდნაძე, რომელიც 1986 წელს საბჭოთა საგარეო საქმეთა უწყების მეთაურად დაწინაურდა. მის მიერ საბჭოეთის სივრცეზე ამერიკელი ერის დაშვების, მისი ფენომენური დანამატების, საგარეო ფუნქციის ფინანსური ინსტიტუტების: მსოფლიო ბანკის და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, ჭეშმარიტად გლობალური ფუნქციის ინსტიტუტებად გადაქცევის ხელშეწყობით, საბჭოეთის საგარეო პოლიტიკური კურსი ეგეოსური ცივილიზაციის თანადროული ფაზისადმი

ქართველი ერის რეაქციის _ მდგრადობის კომპონენტად ცხრომის მანიის კლასის ამერიკელი ერთ, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის აქტუალიზაციის (ამ მოვლენისადმი ე.წ. მსოფლიო სოციალისტური ბანაკის დაქვემდებარების) გამოხატულებად იქცა. ამ გარემოებამ, თავის მხრივ, კვლავ ქართველი ერის წინააღმდეგ, ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენის (ეგეოსური ცივილიზაციის წინა ორი ფაზის რელიქტის) მდგრადობის რესურსის რეაქტუალიზაცია, საბჭოეთის სივრცეზე ლოკალიზებულ ფორმის მანიის კლასის ერებისთვის ოპტიმალური საარსებო გარემოდ ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენის შენარჩუნების მცდელობა გამოიწვია. რუსი ერის ძალით ფორმის მანიის ეფექტის საბჭოთა ფენომენის რეპრესიული ქმედებების, საქართველოს რეგიონების დესტაბილიზაციის ინიცირების საპასუხო რეაქციამ ახალი, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის, მდგრადობის კომპონენტად ფორმის მანიის ეფექტის ფენომენით, აქტუალიზაციის მნიშვნელობა განივითარა. ამ მოვლენის პერსონიფიკაციად ზვიად გამსახურდია უნდა დასახელდეს. 1988 წელს დაწყებულ ეგეოსური ცივილიზაციის მეექვსე ორმაგი ეფექტის ფაზაში, ქართველი ერის სახით, უპირატესი პარტნიორის თვითრეალიზაციის შეფერხების მცდელობით, რუსი ერი თავად ჩავარდა სტრატეგიული შეფერხების ტენდენციისადმი დაქვემდებარებაში. საქართველოს დესტაბილიზიის ინიცირების მიუხედავად საბჭოთა პოლიტიკურ ელიტაში ქართველი ერის წარმომადგენლის ყოფნამ ახალი ფაზის დადგომის პირობებში შესაძლებელი გახადა მოვლენების განვითარებაზე ქართველი ერის გადამწყვეტი გავლენის გატარება: 1988 _ 1990 წლებში ედუარდ შევარდნაძის ინიციატივით საბჭოეთის საგარეო პოლიტიკაში სწრაფი უკანდახევის კურსის სტბილიზაცია (ვარშავის ბლოკის დაშლა, ევროპიდან და ავღანეთიდან ჯარების გამოყვანა, ერაყის წინააღმდეგ ნატოს ბლოკის აგრესიის დაშვება), როგორც, რუსი ერის კონტროლის არის კუმშვით, ძლევის მანიის ეფექტის არაპირდაპირი რეალიზაცია, რუსი ერის მიერ ინიციატივის დათმობის, მისი ფუნქციის ამერიკის სამხედრო მანქანის (“ნატოს” ბლოკის) ფუნქციით ჩანაცვლების საფუძველი გახდა. 90-იანი წლების დასაწყისის ამერიკული სამხედრო კამპანიები ერაყის და იუგოსლავიის წინააღმდეგ წარმატებით დასრულდა. ამის შედეგად, მიუხედავად ეგეოსური ცივილიზაციის ახალი, მისთვის არახელსაყრელი ფაზის დადგომისა, ამერიკელი ერის გავლენის ზრდის ტენდენცია დამყარდა მთელს საბჭოეთის სივრცეზეც. ეს ნიშნავს ედუარდ შევარდნაძის ფენომენით პერსონიფიცირებული, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის, მდგრადობის კომპონენტად

ამერიკელი ერთი, აქტუალობის სენარჩუნებას ეგეოსური ცივილიზაციის ამ ახალ ფაზაში. 1991 წლიდან ეს ერთეული ქართველი ერის თვითრეალიზაციის ალტერნატივების კონფლიქტში კვლავ დაწინაურდა, საქართველოშიც. ეგეოსური ცივილიზაციის თანადროულ ფაზაში უპირატესი პარტნიორის, რუსი ერის სტრატეგიულმა დაქვეითებამ დაამუხრუჭა ამ ფაზისადმი ქართველი ერის რეაქციის რეალიზაცია. რის შედეგადაც აქტუალურობა შეიძინა წინა ამგვარი ფაზისადმი რეაქციის ინსტიტუციურმა რელიქტმა, “კანონიერი ქურდის” ინსტიტუტთან დაკავშირებულმა ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელმა ჯგუფმა, მდგრადობის კომპონენტად რუსი ერის კერძო ფენომენური ასპექტით. ამ ტენდენციის პერსონიფიკაციაა ჯაბა იოსელიანი. მაგრამ ამ რელიქტურ ფენომენს, მისი შეზღუდულობის გათვალისწინებით (იგულისხმება მისი დაუძლეველი არალეგალიზებადობა) არ შეეძლო აღნიშნული დანაკლისის კომპენსირება და ედუარდ შევარდნაძემ 2003 წლამდე შეინარჩუნა ხელისუფლება იმავე ფუნქციური სტატუსით ანუ ქართველი ერის თვითრეალიზაციის მისით პერსონიფიცირებული ალტერნატივის დომინანტის გამოხატულებად. 1995 წლიდან საქართველოში დამყარდა საზოგადოებაზე სახელმწიფოებრივი ინსტიტუტების ზემოქმედების მინიმუმაციის ტენდენცია, სამხედრო ოლიგარქიის ეკონომიკური ოლიგარქიით და ამ უკანასკნელის მრავალპარტიული პოლიტიკურ სისტემით შეცვლის მართული ტენდენციით და, შედეგად, მდგომარეობა, რომელიც ლიბერალიზმის ყოვლად შეუზღუდველი რეალიზაციის _ ფაქტობრივი ანარქიის დამყარების უნიკალურ მაგალითად შეიძლება დასახელდეს, რაც სრულ შესაბამოსობაშია ედუარდ შევარდნაძის დასახელებულ ფუნქციურ სტატუსთან. ეს, სტრატეგია ქართველი ერის, როგორც საერთაშორისო პოლიტიკის სუბიექტის, სამოქმედო რესურსების ზრდის მომტანი აღმოჩნდა, რაც მისი ინიციატორის (ცივი ომის ორი ბანაკის შუამავალ-შემრიგებელის) უნიკალური გამოცდილებით შეიძლება აიხსნას: 1995 _ 1998 წლებში მოხერხდა გლობალური მნიშვნელობის ეკონომიკური პროექტების აქტუალიზაცია (ნავთობსადენის ბაქო-თბილისი-სუფსა ამოქმედება, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და შუააზია-დასავლეთევროპის მაკავშირებელი ტრანსკავკასიური გაზსადენის პროექტების ინიცირება), მოიხსნა კონფლიქტის კერებში დამაბულობა და აღდგა არალეგალური ფაქტობრივი კონტაქტი სეპარატისტულ რეგიონებთან. ამით შეიქმნა ქართული სახელმწიფოებრიობის ინტერესების სასარგებლოდ რუსი და ამერიკელი ერების ინტერესთა კონფლიქტით მანიპულირების შესაძლებლობა. მაგრამ 1998 წლისთვის ამერიკას გამოეღია ეგეოსურ

ცივილიზაციის წინა, მესამე ცხრომის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზაში დაგროვილი რესურსი, რაც ამ წელს საერთაშორისო ფინანსური სისტემის კრიზისში აისახა. ამ გარემოებამ ამერიკელი ერი რუს ერთან შეთანხმებული მოქმედების აუცილებლობის წინაშე დააყენა. მოხდა დამატებითი რესურსების მობილიზაცია ერაყის წინააღმდეგ ახალი სამხედრო კამპანიის ორგანიზებისთვის, რაც შემდეგ ერაყის ენერგორესურსების მეშვეობით და საერთაშორისო ბაზარზე ენერგომატარებლებზე ფასის მანიპულირების პირობებში იქნა მარავალჯერადი მოგებით კომპენსირებული. ამგვარი ვითარებით ისარგებლა რუსმა ერმაც და ენერგომატარებლების ესქსპორტით, მათზე გაზრდილი ფასის ხელშეწყობით, გაიუმჯობესა ეკონომიკური მდგომარეობა და დაიბრუნა პოზიციები ყოფილ საბჭოეთის სივრცეში. ამ პირობებში ძნელი არი იყო რუსი და ამერიკელი ერების შეთანხმება საქართველოს საკითხზე. საფიქრებელია, რომ 1998 _ 2003 წლებში, მათ, საეტაპო ურთიერთგარიგების საფუძველზე, მიზანმიმართული პოლიტიკით საქართველოს სტაგნაციის ჩიხში მოქცევას მიაღწიეს. მაგრამ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიით ხელმძღვანელობა ხელს უშლის საქართველოზე მათი სტაბილური კონტროლის შენარჩუნებას. აღნიშნული ღონისძიებები, 2003 წლიდან, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ახალი რეალიზაციის მოვლენაში გადაიზარდა, მდგრადობის კომპონენტად ძლევის მანიის ეფექტის ფენომენით. ამას ადასტურებს საქართველოს სახელმწიფოებრივი განვითარების რუსი ერისგან გამიჯვნის ტენდენციასთან ასოცირებულობა. მოვლენების ამგვარ განვითარებას გარდა დღეს საქართველოში ამერიკელი ერთან შედარებით რუსი ერის პოზიციის ფარდობითი სუსტისა, ხელი შეუწყო მიმდინარე ფაზის ხასიათმაც: ეგეოსური ცივილიზაციის მეექვსე ორმაგი ეფექტის ფაზის დასასულამდე, ანუ 2007 წლის ჩათვლით, ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად უპირატესობა ეკუთვნოდა ძლევის მანიის ეფექტის ფენომენს.

2008 წელს ეგეოსურ ცივილიზაციაში დაიწყო მეოთხე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზა, რაც ქართველი ერის გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის ახალი რეალიზაციის აქტუალიზაციის პირობაა. მაგრამ ეგეოსური ცივილიზაციის ფაზების ცვლის მიმართ სათანადო, გარეგნულად განსხვავების მატარებელ ჯგუფთა აქტუალიზაციით რეაგირება უკვე ვერ არის ქართველი ერის თვითრეალიზაციის ოპტიმალური მოდუსი, რადგან ეს ქართულ სახელმწიფოებრიობის კავკასიის მასშტაბის ფენომენად ჩამოქვეითების

მდგომარეობის სტაბილიზაციის საფრთხის შემცველია, და რადგან უკვე არსებობს მეცნიერული საფუძველი ქართველი ერის, როგორც ერთა მართვის მანიის კლასის ლიდერის, პირდაპირი თვითრეალიზაციის ინიცირებისა, გლობალური სისიტემური აუცილებლობის საპასუხოდ.

2.3. დედამიწის ნოოსფერო საბოლოო სტაბილიზაციის ზღვარზე

მსოფლიოს თანამედროვე მდგომარეობა გლობალიზებული ეგეოსური ცივილიზაციის მეოთხე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის დასაწყისად იდენტიფიცირდება. ამ ფაზის დადგომის მაუწყებელი გარდატეხა საცნაური გახდა 2008 წელს დაწყებული გლობალური ეკონომიკური კრიზისით, რომელიც დღემდე გრძელდება და, რომელიც, წინა ამგვარივე მოვლენასთან, 1929 _ 1933 წლების “დიდ დეპრესიასთან” ანალოგიის მიხედვით, 2013 წლამდე გასტანს. გლობალიზებულ ეგეოსურ ცივილიზაციაში ფაზის ხანგრძლივობა 20 წლამდეა შემცირებული და ამ ცივილიზაციის სტრუქტურის ოპტიმიზაციის მიღწევამდე მეტად აღარ შემცირდება. ამდენად, მოვლენების განვითარების კვლავ თვითდინებით გაგრძელების შემთხვევაში, 2027 წლამდე მთელს მსოფლიოში გაბატონებული იქნება ერთა ფორმის მანიის კლასისთვის დამახასიათებელი ღირებულებათა სისტემა, თვითორგანიზაციის მისეული პრინციპები, მათ შორის: ეკონომიკის სახელმწიფო მონოპოლისტური რეგულირება, პოლიტიკური ცენტრალიზაცია, სახელმწიფო მოხელეთა სელექციის ეროვნული ინსტიტუტი. ეს, თანამედროვე პირობებში, ნიშნავს ერთპარტიული პოლიტიკური სისტემისკენ მიდრეკილების მთავარ პოლიტიკურ ტენდენციად დაფიქსირებას.

ახალი ფაზის დადგომასთან დაკავშირებით ფორმის მანიის კლასის ერების დაწინაურების ტენდენციის მაჩვენებელია გერმანიის, ჩინეთის და ირანის მაღალი ფარდობითი მდგრადობა მიმდინარე გლობალური კრიზისის მიმართ და არაბულ სამყაროში განვითარებული მოვლენები.

ფორმის მანიის კლასის არაბ ერს გლობალიზებული ეგეოსური ცივილიზაციის ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზის დადგომამ მიაჩნა მათი იმპულსი, რაც არაბული სამყაროს გამთიშავი ტიხრების _ გარეგანი გავლენით დამყარებული ლოკალური რეჟიმების ლიკვიდაციის პროცესის ინიცირებაში აისახა. ეს პროცესი ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის ერთ-ერთ რეკონსოლიდაციის პოტენციის შემცველია. ლოკალური არაბული რეჟიმების შერყევამ აქტუალურობა შესძინა ლიბიის მაგალითს _ საზოგადოების ფორმის მანიის ფსიქიკური სტიქიის სათანადო ღირებულებათა სისტემის მიხედვით და რელიგიის ინსტიტუტების პოლიტიკისგან ჩამოშორებით, ანუ ნოოფილოგენეზის მეოთხე

საფეხურის შესაბამისად მოწყობის საკუთრივ არაბულ ნიმუშს, რაც ლიბიის არაბული სამყაროს რეკონსოლიდაციის ცენტრად გადაქცევის საფუძველს ქმნიდა. ამდენად ლოგიკურია, რომ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობის პირობებში, სწორედ ლიბია გახდა აგრესიის ობიექტი. არაბი ერის რეკონსოლიდაციის პროცესის გარეგანი ზემოქმედებით ხელშეშლა ქმნის საფუძველს საიმისოდ, რომ ამ პროცესში ინიციატივას ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურის (რელიგიის) ინსტიტუტები დაეუფლონ. ეს არაბი ერის ირანელი ერის მსგავს მდგომარეობაში ჩავარდნას აღნიშნავს: საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის კარნახით ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე მდგომი ამერიკელი ერის ექსპანსიისგან თავდაცვა აძნელებს ირანში ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის ინსტიტუტების დომინანტის დამყარებას, რადგან ისინი აღნიშნულ საფრთხის მატარებელ გარეგან ძალასთან ასოცირდებიან. გარეგანი ზეწოლის წნეხის მოხსნა დააჩქარებდა ირანელი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლას. ამრიგად დესტრუქციული გარეგანი გავლენა განაპირობებს ირანში ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის ტექნოლოგიების ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურის ინსტიტუციების განკარგულებაში აკუმულაციას, რაც გლობალური კატასტროფის საფრთხეს ხარისხობრივად ზრდის.

გლობალიზებულ ეგეოსურ ცივილიზაციაში ფორმის მანიის ეფექტის ფაზის დადგომასთან დაკავშირებული შეფერხების (2008 წლის მიწურულს დაწყებული გლობალური ეკონომიკური კრიზისის) დაძლევის შემდეგ (დაახლოებით 2013 წლიდან) ჩინეთი დიდ ნახტომს გააკეთებს თავის განვითარებაში და მსოფლიო საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის არაოპტიმიზირებულობის პირობებში, ფორმის მანიის კლასის ერებს მოუწევთ ფიზიკური მასშტაბით ჩინელი ერთან დაახლოება, მათი ფუნქციური ნიველირების ასაცილებლად. ამ გარემოების გავლენით, 1990 წლიდან ევროპაში ამერიკის ჰეგემონიის წინააღმდეგ მიმართული ევროინტეგრაციის პროცესი, ერთა ფორმის მანიის კლასის აქამდელი ლიდერის, გერმანელი ერის ბირთვით ფორმის მანიის ეფექტის ევროპული ფენომენის ჩამოყალიბების ტენდენციას დაექვემდებარება. თუ ამერიკელი ერი და ევროპელი ერები ხელს შეუწყობენ არაბული სამყაროს რეკონსოლიდაციას, მაშინ ჩინეთის მნიშვნელოვან საპირწონედ ჩამოყალიბდება არაბი ერი. ამავე ფაზის განმავლობაში (2008 _ 2027 წწ) გამძაფრდება ფორმის მანიის კლასის ერებად რეკონსოლიდაციისკენ მიდრეკილება, ასევე,

ირანულ (მაჰმადიან ინდოევროპელთა) სამყაროში და თურქულ სამყაროში. თურქეთის სამხედრო ინსტიტუტს ეგეოსური ცივილიზაციის მიმდინარე ფაზაში გაუჭირდება ფორმის მანიის კლასის თურქ ერზე კონტროლის შენარჩუნება, რასაც ამერიკის დახმარებით ახერხებდა. ეს ფაქტორი თურქეთის სახელმწიფოს ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის ფენომენად იდენტიფიკაციის საფუძველს გვამლევს. მასში ფორმის მანიის კლასის თურქი ერი, მხოლოდ, ერთ-ერთი დისპორის, თუმცა კი უმსხვილესის, როლშია დაფიქსირებული. სწორედ ამერიკის გავლენისადმი თავდაცვითი რეაქციით შეიძლება აიხსნას თურქი ერის ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე გადასვლის შეფერხება (როგორც ირანელი ერის შემთხვევაში).

მიმდინარე ფაზის თვისებრიობის გათვალისწინებით მსოფლიოში თანდათანობით გამამაფრდება უცხო მამართ ნეგატიური დამოკიდებულება. მეორე მსოფლიო ომის შემდგომდროინდელ გერმანიში უცხო ელემენტების მიმართ შედარებით ტოლერანტული დამოკიდებულება აიხსნება იმით, რომ 1947 წლის შემდეგ, გლობალურ ცივილიზაციაში, მხოლოდ 2008 წელს დადგა ფორმის მანიის ფსიქიკური სტიქიის აქტუალობის ეტაპი (ფორმის მანიის ეფექტის ფაზა).

ასევე, უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ფორმის მანიის კლასის ერთა არსებითი მახასიათებელი _ უცხო შეუწყნარებლობა, მისი კონსტრუქციული მნიშვნელობით, გულისხმობს უცხო არა ბიოლოგიური არამედ ფსიქიკური ასპექტით გარჩევას, რაც საკუთარი კულტურის არეალში უცხო კულტურის ინსტიტუტების არდაშვების გამამართლებელია და არა ბიოლოგიური გენოციდისა.

სადღესოდ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის რეალიზაციაში აქტუალიზებულია, როგორც ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურის რესურსი _ რელიგიური ფუნდამენტალიზმი, ასევე, ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის რესურსი _ მონოგლობალისტური პოლიტიკური პარადიგმები. მიუხედავად იმისა, რომ გლობალიზებულ ეგეოსურ ცივილიზაციაში დადგა ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზა, ანუ ნაციონალ-საოციალისტური მონოგლობალისტური პარადიგმის აქტუალიზაციის ეტაპი, აქტუალურობას კვლავაც ინარჩუნებს მონოგლობალიზმის მესამე სახესხვაობა _ ლიბერალისტური მონოგლობალიზმი. შეიძლება ითქვას, რომ მსოფლიოს მნიშვნელოვან

ნაწილზე მისი გავლენა ახალ ფაზაში გარდამავალი ეტაპის დასრულების შემდეგაც შენარჩუნდება. ფორმის მანიის კლასის ერებისთვის მიუღებელია სხვა ერებთან ურთიერთობის საკუთარ საარესებო სივრცეში წარმოება (რაც მიმდინარე ფაზაში შეზღუდვას არ ექვემდებარება) საგარეო კონტაქტების რეალიზაციის არეებზე მოთხოვნილება კი ლიბერალისტური მონოგლობალიზმის რეალური გავლენის ლოკალური არეების შენარჩუნებით შეიძლება დაკმაყოფილდეს. საქართველო მისი მდებარეობის გათვალისწინებით, ვერ აიცილებს ამგვარი ფინქციით მისი ტერიტორიის გამოყენების მცდელობასთან დაკავშირებულ გარეგან ზეწოლას, ლიბერალისტურ-მონოგლობალიზტური ფრონტის ინტერესს.

დღეს ლიბერალისტურ-მონოგლობალიზტური ფრონტის ინტერესების მთავარი გამტარებელია, ამ პარადიგმის მიხედვით, მომავლის საზოგადოების პროტოტიპად _ ზეეროვნულ სოციალურ ფენომენად დასახული ამერიკული საზოგადოება და ამერიკული სახელმწიფოებრიობის სტრუქტურული დანამატები: გლობალური ფუნქციის ფინანსური ინსტიტუტები, მსოფლიო ბანკის და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სახით, და საერთაშორისო კორპორაციების სისტემა, ანუ ზუსტი იდენტიფიკაციის მიხედვით _ ერთა ცხრომის მანიის კლასის თანამედროვე ლიდერი, ამერიკელი ერი და ცხრომის მანიის კასტური ეფექტის გლობალური ფენომენები.

ლიბერალისტურ-მონოგლობალიზტური ფრონტის ექსპანსია გულისხმობს შესაბამის ეკონომიკურ და დემოგრაფიულ პოლიტიკას _ მსოფლიოში მიგრაციული ნაკადების იმგვარად მართვას, რომ, საბოლოოდ, დედამიწის ყოველ რეგიონში მიგრირებულ ახალმოსახლეთა დიასპორებმა, ხელოვნურად შექმნილი ეკონომიკური სიმწიფეების (ლოკალური ეროვნული ეკონომიკების მიზანმიმართული ნგრევის) შედეგად შემცირებული, დამხვდური ეროვნული საზოგადოება ფაქტობრივი უმცირესობის სტატუსში მოაქციონ.

ლიბერალისტური მონოგლობალიზმის იდეოლოგიის მიხედვით, ამერიკული პროტოტიპის ამგვარად გავრცელებით მიიღწევა პოლიტიკური არჩევნების შედეგებზე ეროვნული ფაქტორის გავლენის უმნიშვნელო ზღვრამდე შემცირება, რაც ყოფილ ეროვნულ სახელმწიფოზე, როგორც უკვე მომავლის საზოგადოების პროტოტიპის გავრცელების არეზე, მონოგლობალიზტური ფრონტის გარეგანი ზეწოლის წნეხის მოხსნის პირობაა.

ლიბერალისტურ-მონოგლობალიზტური ფრონტის მიმართ ეროვნული საზოგადოების

წინააღმდეგობის რესუსის შემცირების მნიშვნელოვან ასპექტებად მისაჩნევია: ეროვნული საზოგადოებების სასურსათო დამოუკიდებლობის მოშლა (რაც ნიშნავს ეროვნული სოფლის მეურნეობის განადგურებას, ან შემოტანილ ჰიბრიდულ სათესლე მასალაზე გადაყვანას); ეროვნული სამეცნიერო სკოლების ლიკვიდაცია და ეროვნული განათლების სისტემების მიზანმიმართული დაქვეითება (რაც ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურზე მდგომი ერებისთვის ნოოფილოგენეზური რეგრესი და საარსებო საფრთხეა); ეროვნულ საზოგადოებში (ხელისუფლების, კულტურის, მეცნიერების და სხვა ინსტიტუტებში) მისი მენტალური აუტსაიდერების და არაკომპეტენტური პირების დაწინაურების ხელშეწყობა. სადღეისოდ ამ სტრატეგიის თანმიმდევრული და ულმობელი მოქმედება დასტურდება მსოფლიოს არა ერთ ქვეყანაში შექმნილი ვითარებით.

მსოფლიოს კულტურული გაერთგვაროვნების გარდაუვალობაში, ლიბერალისტურ-მონოგლობალისტური იდეოლოგიის პროგრესულობაში დარწმუნებულ პირთათვის გამართლებელი სჩანს ცალკეულ ერებზე ძალდატანება, როგორც გარდაუვალ სამომავლო მდგომარეობაში მათი გადაყვანის ხელშემშლელი ფაქტორის, ტრადიციის ინერციის, დამღევის პირობა. ეს გულისხმობს ძღვევის მანის კასტურ ეფექტს, რაც არის ამხსნელი ლიბერალისტურ-მონოგლობალისტური იდეოლოგიის აქტუალობის შენარჩუნებისა, ეგეოსური ცივილიზაციის მეექვსე ორმაგი ეფექტის ფაზაშიც. ამ გარემოებამ შესაძლებელი გახადა, საქართველოზე ლიბერალისტურ-მონოგლობალისტური ფრონტის გადამწყვეტი გავლენის პირობებში, ეგეოსური ცივილიზაციის ამავე ფაზის მიმართ ქართველი ერის რეაქციის რეალიზაცია მისი გარეგნულად განსხვავების მატარებელი ჯგუფის მდგრადობის კომპონენტად ძღვევის მანის ეფექტის ფენომენის აქტუალიზაციით. ლიბერალისტურ-მონოგლობალისტური ფრონტის მიერ ხელდასხმულ ხელისუფალთა გუნდს უზრუნველყოფილი აქვს გარეგანი მხარდაჭერა ეროვნულ საზოგადოებაზე ძალდატანების ნებისმიერ აქტში, რაც მის მიერ ხელისუფლების შენარჩუნებისთვის იქნება აუცილებელი. არსებულ ვითარებაში ეროვნული ინტერესების სახელით წინააღმდეგობის გაძლიერება საზოგადოებაზე გარეგანი ზეწოლის წნეხის გაძლიერების მომტანი იქნება, მხოლოდ. ეს ნიშნავს დემოგრაფიული, ეკონომიკური და კულტურული რბევის გაძლიერებას.

ლიბერალისტურ-მონოგლობალისტური ფრონტის განსაკუთრებული ინტერესის საგანი საქართველო აზიის სივრცეზე ამერიკის სტრატეგიული ინტერესების გასატარებლად

თურქული სამყაროს კონსოლიდაციის პროცესის – “დიდი თურანის იდეის” რეაქტულიზაციასთან დაკავშირებით გახდა: “დიდი თურანის იდეა”, უიღურული სეპარატიზმის გათვალისწინებით, ეფექტური საშუალებაა გამომფიტავ კონფლიქტში ჩინეთის ჩასათრევად (რაც თვით თურქულ სამყაროსაც გამოაცლის ძალებს და ადვილად კონტროლირებადს გახდის), ან ამ საფრთხის მუქართ მასზე ზემოქმედებისთვის; ამათანავე ეს არის ანტიამერიკული ისლამური ფრონტის ერთიანობის ჩამშლელი (ანტიირანული და ანტიარაბული) და რუსეთის სტრატეგიული დესტაბილიზაციის პოტენციის მატარებელი ფაქტორი; ამ ფაქტორის ამოქმედებისთვის საუკეთესო საშუალებაა საქართველოს დენაციონალიზირებულ თავისუფალ ეკონომიკურ ზონად გადაქცევა – “სინგაპურიზაცია”, როგორც პირობა შუაზიასა და მცირეზიას შორის თავისუფალი სატრანზიტო დერეფნის (ორი თურანული ეთნო-რეზერვუარის შემკავშირებელი ხიდის) სტრატეგიულად გარანტირებულად (და, საქართველოს ამგვარად მოწყობის იდეის საზოგადოების მოწყობის ლიბერალისტურ-მონოგლობალისტურ კონცეფციასთან შესაბამისობის ფაქტით, შენიღბულად) და ამერიკის მიერ კონტროლირებადად ამოქმედებისა. ამ პროექტის რეალიზაციაში რუსეთის ჩათრევის მცდელობის გამომხატველია საქართველოში სტრატეგიული ეკონომიკური ობიექტების პირველადი შესყიდვის ექსკლუზიური უფლების, ფაქტობრივად, რუსეთისთვის დათმობა-მინიჭება ამრიკის მიერ. რუსეთი სარგებლობს აღნიშნული ექსკლუზივით მაგრამ, საკუთარი სტრატეგიული ინტერესების კარნახით, საქართველოს თავისუფალ ეკონომიკურ ზონად ჩამოყალიბებას ხელს უშლის. მისი წინააღმდეგობის (მის მიერ ინტერვენციის განახლების საფრთხის) გარეშე, საქართველო უკვე გახდებოდა მსხვილი კაპიტალდაბანდებების არე. სიკეთესთან ერთად ეს მნიშვნელოვან საფრთხესაც შეიცავს. იაფი მუშახელის გარედან მოდინების შედეგად შესაძლებელია მოხდეს შეუქცევადი დემოგრაფიული ძვრები.

როგორც ჩანს, სწორედ, რუსეთის წინააღმდეგობის რესურსის შესამცირებლად, უკანასკნელ ხანს (2008 წლის შემდეგ), დაიწყო თავისუფალი ეკონომიკური ზონის საქართველო-არმენიის კონფედერაციის ბაზაზე რეალიზაციის მცდელობა. ამის მაჩვენებელია საქართველოს პოლიტიკური ცენტრის ქუთაისში გადატანის პროცესის ინიციირება. უნდა ვიფიქროთ, რომ საწყის ეტაპზე თავისუფალ ზონად ჩამოყალიბდება მხოლოდ თბილისი – დენაციონალიზირებული სამომავლო მეგაპოლისი, რომელსაც, მისი სწრაფი ზრდის

კვალდაკვალ, ერთიმეორის მიყოლებით დაუქვემდებარებენ საქართველოს და არმენიის, შემდეგ კი, მთელი კავკასიის ეკონომიკურად მნიშვნელოვან ობიექტებს (როგორც მაგ. დღეს – სამთო კურორტი გუდაური), ძველ და ახალ ქალაქებს, მთელ რეგიონებს.

ხაზგასმით აღვნიშნავთ, რომ აღწერილი ვითარება საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობის გამოხატულებაა და არა შეთქმულების ნაყოფი. ყოველი ერი და, მით უმეტეს, პიროვნებათა შედარებით მცირე, რაგინდ მაღალორგანიზებული ჯგუფი, მოტივირებულია (აქტუალიზირებულია თუ დეზაქტუალიზირებულია) ცივილიზაციური თვითრეგულირების პროცესის გამომხატველი გარეგანი (ცივილიზაციისეული) იმპულსებით. ეს ნიშნავს იმას, რომ პიროვნებათა ჯგუფს (ორგანიზაციას) არ შეუძლია ცივილიზაციური თვითრეგულირების პროცესზე მაღლა დადგეს – კონკრეტულ ისტორიულ სიტუაციაში ყველაზე მაღალეფექტური ჯგუფები ყველაზე მეტად და სრულად არიან, სწორედ, ამ პროცესის გამომხატველნი – ცივილიზაციური თვითრეგულირების პროცესი, პირველ რიგში, სწორედ, მათი მეშვეობით ეწევა თვითრეალიზაციას.

ცალკეული პირების თუ მათი ორგანიზებული ჯგუფების თვითრეალიზაციის ასპარეზი ანუ მათი ურთერთკონკურენციის და შეჯიბრის საზრისის მიმნიჭებელი სხვა პოტენციაა. კერძოდ, ის, რომ, თუმცა ფაზათა ცვლის პროცესი თავისთავადი და შეუჩერებელია, ყოველი ცივილიზაციური ფაზის რეალიზაცია შესაძლებელია განსხვავებული კონკრეტულობით ანუ, უფრო ზუსტად რომ ვთქვათ, – ის, რომ ცივილიზაციურ ფაზათა რეალიზაციის პროცესი ფენომენურად ვარიაბელურია.

საქართველოზე გარეგანი დესტრუქციული ზემოქმედების შეჩერება შესაძლებელია მხოლოდ კერძო ასპექტად მისი მომცველი, გლობალური მასშტაბით მიმდინარე ტოტალურ საარსებო ომის შეჩერების პირობით. საამისოდ კი აუცილებელია მონგლობალისტური პარადიგმებზე დამყარებული პროექტების საპირისპირო ალტერნატივის – ეროვნული ინტერესების დაცვის უზრუნველყოფელი გლობალური მასშტაბის პროექტის ინიცირება, რომლის უპირატესობა ობიექტური ფაქტორებით იქნება განსაზღვრული. ამ მოთხოვნის დამაკმაყოფილებელია “ოპტიმალის დოქტრინა”, რომელიც გვაძლევს საშუალებას შევაჩეროთ დესტრუქციული ტენდენციები და ახალი იმპულსი შევმატოთ მსოფლიო პროგრესს.

ორმხრივი ურთიერთობების ეფექტურობის ხანა დასრულდა, თანამედროვეობის მნიშვნელოვანი პრობლემები გადაჭრადია მხოლოდ “მსოფლიო საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის გლობალური ოპტიმიზაციის პროგრამის” ინიცირებით. ეს ნიშნავს ქართველი ერის, როგორც ერთა მართვის მანიის კლასის გამოკვეთილი ლიდერის, პირდაპირი თვითრეალიზაციის აქტუალიზაციას. იგულისხმება ერთა ოთხივე თვისებრივი ტიპის სათანადო, ოთხი უმაღლესი წარმომადგენლობითი ინსტიტუტის მაერთიანებელ, გლობალური ცივილიზაციის თვითრეგულირების უმაღლესი ინსტანციის _ გლობალური განვითარების ცენტრის საქართველოში დაფუძნება, ქართული სახელმწიფოებრიობის ერთა მართვის მანიის კლასის უმაღლეს წარმომადგენლობით ინსტიტუტთან ასიმილაციის პირობით. რადგან ერთა მართვის მანიის კლასის უმაღლეს წარმომადგენლობით ინსტიტუტს ცივილიზაციის წევრი ერების წინაშე ცივილიზაციის წარმომადგენლის ფუნქცია შეესაბამება, ამდენად, ზემოთქმულის მიხედვით, ოპტიმალური წესრიგის პირობებში, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური _ მისი საერთაშორისო საქმეთა უწყების ხელმძღვანელი პირი აირჩევა მართვის მანიის კლასის ერების წევრთაგან, ამ ერების ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის ინსტიტუტების (ეროვნული მეცნიერებათა აკადემიების) წარდგინებით და ერთა სხვა სამი თვისებრივი ტიპის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ინსტიტუტების თანხმობით.

ამერიკაში შეიძლება განლაგდეს იმ სახელმწიფოთა წარმომადგენლობითი ინსტიტუტი, რომელნიც არ გაიზიარებენ გლობალური ცივილიზაციის პოლიტიკური სისტემის ოპტიმიზაციის შემოთავაზებულ პროგრამას, რადგან ასეთ სახელმწიფოსთან ურთიერთობას გლობალური ცივილიზაციის საგარეო კონტაქტების მნიშვნელობა მიენიჭება.

მსოფლიო საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის გლობალური ოპტიმიზაციის პროგრამის რეალიზაცია იქნება მსოფლიო საზოგადოების ნოოსფერულ ცივილიზაციად ჩამოყალიბების პროცესის დასასრული. მიზანშეწონილია შესაბამის, გლობალური ფუნქციის სტრუქტურას მოეძებნოს პოლიტიკური დასახელება. ნიმუშად შეიძლება გამოვიყენოთ დასახელება დასავლეთ ევროპის პოლიტიკური კონსოლიდაციის მცდელობის ამსახველი ფენომენისა, რომელიც გერმანელი ერის საღვთო რომის იმპერიის სახელითაა ცნობილი.

ამ დასახელების დასაწყისი _ “გერმანელი ერის” მიუთითებს პოლიტიკური კონსოლიდაციის პროცესის გამტარებლის ვინაობას; მესამე სიტყვა _ “საღვთო” აკონკრეტებს ამ პროცესის

მამოძრავებელ ცნობიერების შრის რომელობას ანუ ნოოფილოგენეზის საფეხურს (აქ, სახელდება მესამე ანუ რელიგიის საფეხური); მეოთხე სიტყვა – “რომის” კონსოლიდაციის არეალის განმსაზღვრელია; მეხუთე სიტყვა – “იმპერია” ხაზს უსვამს პოლიტიკური ერთიანობის ფაქტს.

ჩვენს შემთხვევაში, გერმანელი ერის საღვთო რომის იმპერიისგან განსხვავებით, კონსოლიდაციის პირობა, მიუხედავად იმისა, რომ, ეს, არა კეთილი ნების, არამედ მეცნიერული ცოდნის საფუძველზე უნდა განხორციელდეს, არის არა ინიციატორის, ქართველი ერის ძალმოსილება, მისი ინსტიტუციების სიმტკიცე, არამედ მისი ინიციატივის სხვა ერთაგან გაზიარება. ამდენად საძიებელ დასახელებაში სიტყვების – “გერმანელი ერის” ადგილი უნდა დაეთმოს სიტყვებს – “თანაზიარ ერთა” (ქართველი ერის, როგორც პირველი ინიციატორის, დამსახურება გლობალური განვითარების ცენტრის საქართველოში განლაგების ფაქტითაც ღირსეულად იქნება წარმოჩენილი).

აღნიშნული გარდაქმნის საფუძვლად იგულისხმება ცნობიერების შრე, რომელსაც ნოოფილოგენეზის მეოთხე ანუ მეცნიერების საფეხური ვუწოდეთ და რადგან ისტორიის პროცესში ამ საფეხურზე გადასვლის სტაბილიზაციის ეპოქის აღმნიშვნელად დაფიქსირებულია სახელი “განმანათლებლობის ეპოქა”, საძიებელ დასახელებაში სიტყვის “საღვთო” ექვივალენტური იქნება სიტყვა “განათლებული”. ოპტიმალური წესრიგის მთელს გლობალურ ცივილიზაციაზე განფენის აუცილებლობა გვკარნახობს საძიებელ დასახელებაში სიტყვის – “რომის” ჩანაცვლებას სიტყვით – “გლობალური”. სიტყვა “იმპერია” კი შეიძლება დავტოვოთ საძიებელ დასახელებაშიც, რომელიც ამრიგად მიიღებს შემდეგ სახეს – “თანაზიარ ერთა განათლებული გლობალური იმპერია” ან მოკლედ – “თეგგი”. ალტერნატიული დასახელება, რომელიც ოთხი თვისებრივი ტიპის ერთა თაანაარსებობის უზრუნველყოფილობის ფაქტს უსვამს ხაზს, არის – “კვადრლატერალი”.

დასკვნა

მსოფლიო საზოგადოების თანამედროვე მდგომარეობის მთავარი მახასიათებელია მისი მთლიანად ერთ, ინფორმაციული ცივილიზაციის მდგომარეობამდე განვითარებულ, ეგეოსურ ცივილიზაციაში მოქცეულობა, რაც არის საფუძველი გლობალური პოლიტიკური დარეგულირების შესაძლებლობისა.

მსოფლიო საზოგადოების მთავარი პრობლემა საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობაა; ეს, უკანასკნელ დრომდე კონსტრუქციული ფაქტორი, ეგეოსური ცივილიზაციის გლობალიზების ფაქტმა და ამ ცივილიზაციაში ფაზის ხანგრძლივობის ოც წლამდე შემცირებამ აქცია დესტრუქციულ ფაქტორად. გლობალური პოლიტიკური დარეგულირება სწორედ ამ სტრატეგიის მოქმედების შეჩერებაში გამოიხატება.

სადღესოდ საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის რეალიზაციაში აქტუალიზებულია, როგორც ნოოფილოგენეზის მესამე საფეხურის რესურსი _ მსოფლიო რელიგიის კონცეფცია (რელიგიური ფუნდამენტალიზმი, ეკუმენიზმი), ასევე, ნოოფილოგენეზის მეოთხე საფეხურის რესურსი _ ფორმის მანიის, ძლევის მანიის და ცხრომის მანიის სათანადო, სამი მონოგლობალისტური პოლიტიკური პარადიგმა: მოვალეობის აპოლოგიის პარადიგმა ანუ ნაციონალ-სოციალიზმის დოქტრინა, თანასწორობის აპოლოგიის პარადიგმა ანუ კომუნიზმის დოქტრინა და თავისუფლების აპოლოგიის პარადიგმა ანუ ლიბერალიზმის დოქტრინა.

საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობით აიხსნება ორმაგი სტანდარტის სინდრომის, საბოტაჟის, დემოგრაფიული შეჯიბრის და ეთნოწმენდის, ომების, ტერორიზმის, ბიოსფეროს რესურსების განუკითხავად ფლანგვის და ექსტრემიზმის სხვა ნაირსახეობების საყოველთაოდ გავრცელება თანამედროვე მსოფლიოში.

მსოფლიო საზოგადოება კოლოსალურ და დღითიდღე მზარდი მასშტაბის ზიანს აყენებს თავისთავს. საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობის პირობებში შეუძლებელია ამ დანაკარგების აღკვეთა.

ახალი დროის ამოცანებს ადექვატურად პასუხობს ქართული სამეცნიერო სკოლის პროდუქტი, ფსიქიკურ სტიქიათა თეორია და მასზე დაფუძნებული, თანხმობის აპოლოგიის პოლიტიკური პარადიგმა ანუ ოპტიმალიზმის დოქტრინა, რომელიც საერთაშორისო ურთიერთობათა სფეროში და თვით ეროვნულ საზოგადოებებში მიმდინარე პროცესების “საარსებო რესურსების ოპტიმალური განაწილების სტრატეგიაზე” გადაყვანის, გლობალური პოლიტიკური სტაბილიზაციის, მსოფლიო საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის ოპტიმიზაციის, გლობალურ ცივილიზაციაში ინფორმაციული ზრდის ტემპის შემდგომი დაჩქარების (გლობალურ ცივილიზაციაში ფაზების ხანგრძლივობის შემდგომი შემცირების) და კაცობრიობის მდგრადი განვითარების გზაზე დადგომის უზრუნველყოფელია. ჩვენი დროის გადაუდებელი ამოცანაა ამ პარადიგმის ინიცირება. ამის გარეშე მსოფლიოს ვერც ერთი მნიშვნელოვანი თანამედროვე პრობლემა ვერ გადაიჭრება _ ორმხრივი ურთიერთობების ეფექტურობის ეპოქა დასრულდა.

გლობალიზებული ეგეოსური ცივილიზაციის მეოთხე ფორმის მანიის ცალფა ეფექტის ფაზა, რომელსაც დღეს მსოფლიო საზოგადოება განიცდის, დადგა 2008 წელს და, საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგიის ბატონობის პირობებში, გაგრძელდება 2027 წლამდე. რადგან მისი მომდევნო ფაზა მეშვიდე ორმაგი ეფექტის ფაზაა, ფორმის მანიის კლასის ერთა დომინირება შეიძლება შენარჩუნდეს 2037 წლამდე (თუმცა, 2027 წლიდან, _ სამხედრო ინსტიტუტზე დაყრდნობით). ეს ნიშნავს ამ პერიოდში ეკონომიკის სახელმწიფო მონოპოლისტური რეგულირების და ერთპარტიული პოლიტიკური სისტემის ეფექტურობის, საერთაშორისო დამაბულობის ესკალაციის ტენდენციის დამყარებას, საქართველოს შემთხვევაში _ გარეგანი ზეწოლის წნეხის გაძლიერებას. მაგრამ, ამასთანავე, ეგეოსური ცივილიზაციის იგივე ფაზა ხელსაყრელია ამ ცივილიზაციის საბოლოო სტაბილიზაციის (მისი სტრუქტურული ოპტიმიზაციის) გასახორციელებლად.

დღეს მსოფლიო საზოგადოება განიცდის კრიტიკულ მომენტს: გაბატონებული, საარსებო რესურსების დატაცების სტრატეგია, არ შეესაბამება მსოფლიო საზოგადოების (დედამიწის ნოოსფეროს) განვითარების თანამედროვე ეტაპს, თუმცა პოლიტიკური კლასი მთელს მსოფლიოში დღემდე იზრდება ამ სტრატეგიაზე, მისი წარსული ოპტიმალურობის გავლენით და ახლის არ ცოდნის პრობლებში, და კვლავ მისი გამოყენებით ცდილობს ახალი დროის პრობლემების გადაჭრას, რაც შეიცავს მსოფლიო საზოგადოების ამ სტრატეგიის

ოპტიმალურობის პირობებში დაბრუნების საფრთხეს (დიდი ფანტაზია არ სჭირდება მოვლენების ამგვარად განვითარების შესაძლო სცენარების წარმოდგენას).

საქართველო, როგორც ერთა მართვის მანიის კლასის გამოკვეთილი ლიდერის _ ქართველი ერის ლოკალიზაციის ძირითადი არე, უნდა იქცეს მსოფლიო საზოგადოების ცივილიზაციური სტრუქტურის გლობალური ოპტიმიზაციის პრობლემასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვის საერთაშორისო ცენტრად. ეს ხელს შეუწყობს სამომავლოდ (შესაძლებელია _ ეგეოსური ცივილიზაციის მიმდინარე ფაზაშივე, ე.ი. 2027 წლამდე) საქართველოში გლობალური ცივილიზაციის წევრ ერთა ურთიერთობის მარეგულირებელი ინსტიტუტის _ “გლობალური განვითარების ცენტრის” დაარსებას. გლობალური ცივილიზაციისთვის სწორედ საქართველოს გეოგრაფიული ლოკალიზაციითა ოპტიმალური ამგვარი თვისებრივი ელემენტის არსებობა: ქართველი ერის გეოგრაფიული ლოკალიზაცია არის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორი, რომელმაც მისი წარმომდგენი ეთნოკონგლომერატის დაახლოებით ოთხი ათეული საუკუნის განმავლობაში თვისებრივი ტრანსფორმაციის გარეშე, მართვის მანიის კლასის ერთად არსებობა გახადა შესაძლებელი.

თანამედროვე გაეროსგან განსხვავებით “გლობალური განვითარების ცენტრი” იქნება ერთა ოთხი თვისებრივი ტიპის შესაბამისად, განსხვავებული, თანაბარღირსეული ფუნქციებით აღჭურვილი ოთხი პალატისგან შედგენილი ინსტიტუტი. ყოველი ერი, მისი თვისებრივი ტიპის გათვალისწინებით, წარმოდგენილი იქნება მისი თვისებრივი ტიპის სათანადო ფუნქციით აღჭურვილ პალატაში. ეს ნიშნავს ერთა საერთაშორისო სტატუსების, ფუნქციების და შინაგანი მოწყობის სასაფუძვლო პრინციპების მათ თვისებრივ ტიპებთან შესაბამისობაში მოყვანას.

“გლობალური განვითარების ცენტრის” საქართველოს სახელმწიფოში განლაგების აუცილებლობის ფაქტი საქართველოს სახელმწიფოს და მთელი შავი ზღვის რეგიონის სტრატეგიული განვითარების პროექტებში გასათვალისწინებელი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია.

ფსიქიკურ სტიქიათა მახასიათებლების ცხრილი

ფსიქიკური სტიქიები:	ფორმის მანია	ძლევის მანია	ცხრომის მანია	მართვის მანია
მსოფლმხედველობის პრინციპები:	მთელის პირველადობა	მთელის და ნაწილის თანაარსობა	ნაწილის პირველადობა	ნაწილის და მთელის კავშირის მოხსნა
მოქმედება მოიაზრება:	ფორმის ქმნის აქტად	ძლევის აქტად	რელაქსაციის აქტად	მართვის აქტად
ურთიერთობის პრინციპები:	ურთიერთგამიჯვნა	მიღება	გაცვლა	გაცემა
ძრითადი საზ.-პოლ. კატეგორიები:	მოვალეობა	უფლება-თანასწორობა	თავისუფლება	თანხმობა
უცხოზე რეაქციები:	მიუღებლობა	ნიველირება	დაშვება	მოთხოვნა
ეფექტის სივრცითი ასპექტი:	დგომა (არის პყრობა)	კუმშვა	დინება	გაფართოება
საზ. ერთობის პრინციპები:	ერთობის პირობის პრიმატი	იგივეობის საფუძველზე ერთობა	ღია ერთობა	განსხვავების საფუძველზე ერთობა
მოვლენებს შორის კავშირის საზრისი:	მიზეზობრიობა	მიზეზმიზნობრიობა	მიზნობრიობა	ალტერნატივობა
დროის აქტუალური ასპექტები:	დასაწყისი	დასაწყისის და დასასრულის კავშირი	დასასრული	უსასრულობა
ფსიქიკურ სტიქია სათანადო ერთა თვისებრივი ტიპების გარდასული და თანამედროვე წარმომადგენლები	ეგვიპტელები, ებრაელები, ჩინელები, ბიზანტიელები (თნამედროვე ელინები) იაპონელები, არმენი-ელები, გერმანელები, სპარსეები, არაბები, იტალიელები, ჩეხები, პოლონელები, ესპან-ელ-ები, ვიეტნამელები, ინდოენეზიელები, უკრაინელები, ხალი თურქები...	მიკენელები, აქად-ელები, მაკედონ-ელები, რომაელები, მოგვები, ჰუნები, პართები, ვანდალ-ები, ვიკინგები, მონ-ღოლ-ები, იეზ-იდ-ები, მომთაბარე თურქები მჰამადი-ან-ობის მიღებამდე, ტიბეტელები ბუდ-იზმ-ის მიღებამდე, რუსები, ბაშკირები სერბები...	ძველი ელინები, ფინიკიელები, ინდოელები, ჰოლან-დოელები, ინგლის-ელები, ფრანგები, ამერიკელები ...	შუმერები, პელაზგები, ფილისტიმიელები, კოლხები და მათი მემკვიდრე ქართ-ველები, კელტები და მათი მემკვიდრე ირლანდიელები, ბასკები, კორსიკელები, სიცილიელები შოტლანდ-იელები ...

გამოყენებული ლიტერატურა

1. გაბრიელ ეპისკოპოსი. ცდისეული ფსიქოლოგიის საფუძველი. თბ.: თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის გამოცემა. 1993, 246 გვ.
2. ბარდოხი იუჯ. პრაქტიკული გზამკვლევი პოლიტიკის ანალიზში: რვასაფეხურიანი მიდგომა პრობლემათა ეფექტური მოგვარებისთვის. თბ.: საქ. ბიზნეს სამართლის ცენტრი. 2002, 145 გვ.
3. გამსახურდია ზ. ვეფხისტყაოსნის სახისმეტყველება. თბ.: მეცნიერება, 1991, 356 გვ.
4. ერაძე გ. აფხაზი და საქართველო. მამული, თბ.: 1993, 79 გვ.
5. ზალდასტანიშვილი ს. საქართველოს 1924 წლის ამბოხება. თბ.: 1994, 62 გვ.
6. დოიჩი კ. პოლიტიკა და პოლიტიკური ფსონები. თბ.: პოლიტოლოგიის ინ-ტი. 2008, 64 გვ.
7. დუგინი ალ. გეოპოლიტიკის საფუძვლები. თბ.: 1999, 445 გვ.
8. თეთვაძე შ., თეთვაძე ო. სომხები საქართველოში. თბ.: 1998.
9. კვესელავა ი. საქართველოს ისტორიის ქრონიკები (1970-1990). თბ.: სტუ. 2004, ნ. 2, 452 გვ.
10. კვეტენაძე ზ. სნობისტური ცნობიერების “უკანასკნელი შეტევა” დიდ მოურავზე. თბ.: საზოგადოება ცოდნა. 2006, 51 გვ.
11. კუპრაშვილი ჰ. “დიდი რუსიანობა” საქართველოში. თბ.: უნივერსალი. 2011, ტ. I, 227 გვ.
12. ლორთქიფანიძე ო. არგონავტიკა და ძველი კოლხეთი. თბ.: საბჭოთა საქართველო. 1986. 151 გვ.
13. მაგშტადტი თ. მ. გავიგოთ პოლიტიკა: იდეები, ინსტიტუტები და პრობლემები. თბ.: ილიას სახ. სახელმწ. უნ-ტი. 2011, 7002 გვ.
14. შპენგლერი ო. პოლიტიკის ფილოსოფია. თბ.: პოლიტ. განათლების ასოციაცია. 1995, 80 გვ.
15. მთავარეპისკოპოსი ანანია ჯაფარიძე. საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორია. თბ.: მერანი. 1996, 447 გვ.
16. ნადირაშვილი შ. განწყობის ანტროპული თეორია. თბ.: საქ. მეცნ. აკად. დ. უზნაძის ფსიქოლოგიის ინსტიტუტი. 2001, გვ. 207.
17. რონდელი ალ. საერთაშორისო ურთიერთობები. თბ.: თბილისის დამოუკიდებელი უნივერსიტეტი. 1996, 239 გვ.
18. საქართველოს ისტორიის ნარკვევები. თბ.: საბჭოთა საქართველო. 1970, ტ. I, 809 გვ.
19. საქართველოს ისტორიის ნარკვევები. თბ.: საბჭოთა საქართველო. 1980, ტ. VIII. 1107 გვ.
20. სიგუა ა. მკვლევლობა ბერიას კაბინეტში. თბ. 1992. 40 გვ.

21. სტალინი ისტორიასა და ისტორიკოსთა შეფასებებში. გ. მამულიას რედაქციით. თბ.: 2002, 300 გვ.
22. საქართველოს ისტორიის ნარკვევები. თბ.: საბჭოთა საქართველო. 1970, ტ. I. 809 გვ.
23. უზნაძე დ. ზოგადი ფსიქოლოგია. თბ.: საქართველოს მაცნე. 2006, 636 გვ.
24. უზნაძე დ. განწყობის ფსიქოლოგიის ექსპერიმენტული საფუძვლები. განწყობის თეორიის ძირითადი დებულებები [მე-4 გამოც.]. თბ.: საქართველოს მაცნე. 2009, 319 გვ.
25. ბული ჰ. ანარქიული საზოგადოება: წესრიგის საკითხი მსოფლიო პოლიტიკაში. თბ.: დიოგენე. 2003, 350 გვ.
26. ასათიანი გ. დასავლური პოლიტიკურ-ფილოსოფიური მოძღვრებების ისტორია. თბ.: თბ. სახ. უნ-ტი. 2003, 311 გვ.
27. ქართლის ცხოვრება. თბ.: სახელგამი. 1955, ტ. I, 463 გვ.
28. ქართლის ცხოვრება. თბ.: საბჭოთა საქართველო. 1959, ტ. II, 707 გვ.
29. შტრაუსი ლ. რა არის პოლიტიკური ფილოსოფია. თბ.: საუნჯე. 2011, 130 გვ.
30. შუბითიძე ვ. ქოჩორაძე ო. _ პოლიტოლოგია. თბ.: უშიშროების აკად. 2001, 265 გვ.
31. შუბითიძე ვ. სომხური “იმპერია”(ლიზმი) და კოლონიალიზმი. თბ.: 2011, 256 გვ.
32. ცინცაძე ა., ბალათურია გ. არჩევანი. თბ.: საუნჯე. 2002, 400 გვ.
33. ხვიჩია ე. ოპტიმალიზმი: ქართული ეროვნული იდეა, გლობალიზმის იმპერატიული პარადიგმა. ინტერნეტგამოცემა, 2011, 163 გვ. წწწ.ნპლგ.გოვ.გე უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 10.04.2012.
34. ხვიჩია ე. ქართველი ერი და კავკასია (სეპარატიზმის გენეზისის ეთნო-პსიქოლოგიური მექანიზმი საქართველოსი). თბ.: კავკასიის მაცნე 200 # 2 გვ. 16-20.
35. ხვიჩია ე. ერი, როგორც ფილოსოფიური კატეგორია და ონტოლოგიურ-გნოსეოლოგიური პრინციპი. (ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) ქ. 1997. 32 გვ.
36. ხვიჩია ე. ქართველი ერი და მსოფლიო ცივილიზაცია. თბ.: ნეკერი. 2004, 130 გვ.
37. ხვიჩია ე. კოლხი მედეა, როგორც ქართველი ერის თავდაცვითი რეაქციის პერსონიფიკაცია. თბ.: საისტორიო ვერტიკალები. 2010, #21, გვ. 54-62
38. ხვიჩია ე. ქართული სახელმწიფოებრიობა და ქართული ენა. საერთაშორისო კონფერენციის მასალები. თბ.: სტუ. 2011, გვ. 54-62.
39. ხვიჩია ე. გენდერული პარადიგმების ასახვა ვებხისტყაოსანში. საერთაშორისო კონფერენციის მასალები. თბ.: სტუ, 2012 (ჩაშვებული დასაბეჭდად)
40. ხვიჩია ე. “სომხობა” როგორც ფარული “ქართველობის” ერთ-ერთი გარეგნული მოდუსი. თბ.: ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია პრაქტიკა,). 2012, #1 (21), ტ. II.
41. ხურცილავა ბ. დიდი ბაკური ქართული ასომთავრული დამწერლობის ფუძემდებელი. თბ.: 2003. 175 გვ.
42. ჯავახიშვილი ივ. ქართველი ერის ისტორია. რჩეული ნაწერები თბ.: ტ. I-XII
43. ჯანელიძე დ., სილაგაძე ბ. ქართველი მამლუქები ეგვიპტესა და ერაყში. თბ.: საბჭოთა საქართველო. 1967, 390 გვ.
44. ჰეივუდი ე. პოლიტიკა. თბ.: თბ. სახ. უნ-ტი, საქართველოს მაცნე. 2008, 557 გვ.

45. Khvichia E. Nation as a Philosophical Category. (RSS No.: 1336/1998).
46. Лаврентий Берия. www.peoples.ru/state/leader/fsb/beriya/ ukanasknelad iqna gadamowmebuli 10.12.2011.
47. Вундт В. Проблемы психологии народов. 2006, 65 стр.
http://sbiblio.com/biblio/archive/vundt_problemi/. ukanasknelad iqna gadamowmebuli 10.12.2011.
48. Всемирная история. М.: АН СССР, 1956. т. I, 748 с.
49. Всемирная история. М.: АН СССР, 1956. т. II, 899 с.
50. Всемирная история. М.: АН СССР, 1957. т. III, 895 с.
51. Всемирная история. М.: АН СССР, 1958. т. IV, 823 с.
52. Всемирная история. М.: АН СССР, 1958. т. V, 782 с.
53. Всемирная история. М.: АН СССР, 1959. т. VI, 830 с.
54. Всемирная история. М.: АН СССР, 1960. т. VII, 820 с.
55. Всемирная история. М.: АН СССР, 1961. т. VIII, 643 с.
56. Всемирная история. М.: АН СССР, 1962. т. IX, 749 с.
57. Всемирная история. М.: АН СССР, 1965. т. X, 727 с.
58. История Человечества М.: МАГИСТР-ПРЕСС. 2003, т. I, 682 с.
59. История Человечества М.: МАГИСТР-ПРЕСС. 2003, т. II, 549 с.
60. История Человечества М.: МАГИСТР-ПРЕСС. 2003, т. III, 613 с.
61. История Человечества М.: МАГИСТР-ПРЕСС. 2003, т. IV, 613 с.
62. Гумилев Л. Н. Этногенез и Биосфера Земли. Москва 2005:
63. Ерасов Б.С. Сравнительное изучение цивилизаций: Хрестоматия: Учеб. пособие для студентов вузов http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/Eras/index.php. ukanasknelad iqna gadamowmebuli 10.04.2012.
64. Кун Н. А., Нейхардт А. А., Легенды и мифы Древней Греции и Древнего Рима. С.П.: Литераб 2001. с. 603.
65. Конрад Н. И. Запад и Восток. М.: 1972.
66. Прангишвили И. Системный подход и общесистемные закономерности. М. : РАН, Ин-т пробл. управл.. СИНТЕГ, 2000. 521с.
67. Ф.Фукуяма. Конец истории и последний человек.
lib.ru/POLITOLOG/FUKUYAMA/konec_istorii.txt?format=_with... ukanasknelad iqna gadamowmebuli 10.04.2012.
68. Хвичия Э. А. Человек, Нация, Цивилизация. Сб. Материалов международного симпозиума. С.П.: Санкт-Петербургское философское общество. 2004, 267 - 278 с.
69. Хеивуд Дж. Атлас всемирной истории. М.: АСТ:АСТРЕЛЬ. 2004, 408 с.
70. Штайн В. Хронология мировой цивилизаций. М.:СЛОВО, 2003, т. I, 1104 с.
71. Штайн В. Хронология мировой цивилизаций. М.:СЛОВО, 2003, т. II, 660 с.
72. Тойнби А. Постижение истории.
http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/Toynbee/04.php. ukanasknelad iqna gadamowmebuli 10.04.2012.